

Αυτά τα εύκολα στην εκτύπωση πληροφοριακά δελτία τονίζουν πώς μπορείτε να ωφεληθείτε από τις τρέχουσες πολιτικές της ΕΕ και πώς εργάζεται η ΕΕ για να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές προκλήσεις σε αυτούς τους τομείς.

Τα πληροφοριακά δελτία ομαδοποιούνται με βάση έξι θέματα:

- > [Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας](#)
- > [Δικαιώματα στην εργασία](#)
- > [Ένταξη και ισότητα](#)
- > [Επαγγελματική κινητικότητα](#)
- > [Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ](#)
- > [Πολιτική στην πράξη](#)

Το πρώτο πληροφοριακό δελτίο για κάθε θέμα εξηγεί τις κύριες ιδέες και πολιτικές, και καθένα από τα επιμέρους δελτία παρέχει λεπτομέρειες για συγκεκριμένους τομείς πολιτικής.

Η ενότητα «Αυτό το ξέρατε;» σε κάθε πληροφοριακό δελτίο παρέχει ορισμένα γεγονότα και αριθμητικά στοιχεία σχετικά με το θέμα. Στο τέλος κάθε πληροφοριακού δελτίου υπάρχει ένας κατάλογος άλλων πληροφοριακών δελτίων που πραγματεύονται συναφή θέματα, καθώς επίσης σύνδεσμοι με πηγές περαιτέρω πληροφοριών.

A	Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας	3
A1	Η ΕΕ αντιμετωπίζει την ανεργία και την κοινωνική διάσταση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης	5
A2	Ανεργία και ποιότητα στην εργασία	7
A3	Ευελισφάλεια	9
A4	Αναδιάρθρωση - πρόβλεψη και διαχείριση της αλλαγής	11
A5	Νέες Δεξιότητες για Νέες Θέσεις εργασίας	13
A6	Πράσινες θέσεις εργασίας	15

B	Δικαιώματα στην εργασία	17
B1	Υγεία και ασφάλεια στην εργασία	19
B2	Εργατικό δίκαιο	21

C	Ένταξη και ισότητα	23
C1	Ισότητα φύλων και εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου	25
C2	Η καταπολέμηση των διακρίσεων	27
C3	Η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού	29
C4	Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού	31
C5	Συντάξεις	33
C6	Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα	35

D	Επαγγελματική κινητικότητα	37
D1	Άρση των φραγμών στην επαγγελματική κινητικότητα	39
D2	Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα	41

E	Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ	43
E1	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο	45
E2	PROGRESS	47
E3	Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση	49

F	Πολιτική στην πράξη	51
F1	Κοινωνικός διάλογος	53
F2	Διεύρυνση της ΕΕ και διεθνής συνεργασία	55

A

Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Η παροχή περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας αποτελεί κρίσιμο ευρωπαϊκό στόχο. Έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος: το ποσοστό απασχόλησης της ΕΕ, που έφθασε το 66% το 2008, είχε κινηθεί πολύ πιο κοντά στο στόχο του 70% για το 2010 που τέθηκε στη Λισσαβόνα. Ωστόσο, η χρηματοοικονομική κρίση και η επακόλουθη ύφεση σημαίνουν ότι η ΕΕ πρέπει να αναθεωρήσει και να ανανεώσει τις προσπάθειές της για να επιστρέψει στην πορεία της αυξημένης δημιουργίας θέσεων εργασίας.

Αυτό το ξέρατε;

Η ανεργία μειώθηκε σημαντικά από το 8,9% το 2005 στο 8,2% το 2006, και όλα σχεδόν τα Κράτη Μέλη συνέβαλαν σε αυτή την πτωτική τάση, παρότι αυξήθηκε ξανά στη διάρκεια της ύφεσης.

Το ήμισυ περίπου των Κρατών Μελών ανέπτυξε ή αναπτύσσει περιεκτικές προσεγγίσεις της «ευελιξίας με ασφάλεια» - μια σημαντική βελτίωση σε σχέση με τα ελάχιστα κράτη που την είχαν αναπτύξει το 2006.

Το Ευρωπαϊκό Σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας και οι πόροι του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και άλλων Ταμείων της ΕΕ έχουν διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση του αντίκτυπου της ύφεσης και στην προετοιμασία για την ανάκαμψη.

Ενώ η ευρωπαϊκή αγορά εργασίας συνέχισε να εξασθενεί το 2009, οι προσδοκίες για το 2010 είναι λίγο πιο θετικές. Οι ταχείες ενέργειες των ευρωπαϊκών αρχών, αναμφίβολα, έχουν συμβάλει στον περιορισμό του αρνητικού αντίκτυπου της κρίσης στην απασχόληση. Οι προσπάθειες των κυβερνήσεων και των κοινωνικών εταίρων να συγκρατήσουν τις απολύσεις χρησιμοποιώντας μέτρα όπως η μερική απασχόληση και οι περιορισμοί των μισθών έχουν στεφθεί με ιδιαίτερη επιτυχία, και τα ευρωπαϊκά ταμεία έχουν κινητοποιηθεί ταχέως για να αντιμετωπίσουν τις πρωταρχικές ανησυχίες, και κυρίως την ανεργία των νέων.

Αυτή η κοινή συντονισμένη δράση καταδεικνύει πώς μπορεί να ενεργήσει η ΕΕ, όχι μόνο

για να υποστηρίξει πιο μακροπρόθεσμες μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας, αλλά επίσης για να ανταποκριθεί σε μια μεγάλη κρίση με ταχύτητα και συνεργατικό πνεύμα. Παράλληλα, ο μακροπρόθεσμος στόχος της ΕΕ παραμένει να ενθαρρύνει και να υποστηρίξει περισσότερα άτομα να εισέλθουν - και να παραμείνουν - στην αγορά εργασίας μέσω της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Απασχόληση (ΕΣΑ), η οποία διαδραματίζει έναν κεντρικό ρόλο στο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η ΕΣΑ στηρίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, που εγκρίθηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο και που καθορίζουν τις κοινές προτεραιότητες για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών.

Αντιμετώπιση της αλλαγής

Η ΕΕ έχει υποστηρίξει ενεργά μια πολιτική «ευελιξίας με ασφάλεια» τα τελευταία χρόνια, με βάση ένα συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας και εργασιακών σχέσεων και ευέλικτης οργάνωσης της εργασίας καθώς και υψηλό επίπεδο ασφάλειας απασχόλησης και εισοδήματος. Ενώ έχει σχεδιαστεί κυρίως για να συνδράμει στη διαχείριση διαρθρωτικών αλλαγών, τα οφέλη της πολιτικής παρατηρούνται σήμερα στον τρόπο με τον οποίο τα Κράτη Μέλη και οι κοινωνικοί εταίροι έχουν

συνεργαστεί για να απορροφήσουν τον αντίκτυπο της ύφεσης.

Οι πολιτικές της ΕΕ έχουν σκοπό να βοηθήσουν τους εργαζόμενους, τις περιφέρειες και τις επιχειρήσεις να αντιμετωπίσουν τις αλλαγές. Η ύφεση έχει επιφέρει πρόσθετες προκλήσεις ως προς αυτή την κατεύθυνση, τις οποίες η πολιτική της ΕΕ και η χρηματοδοτική υποστήριξη έχουν αντιμετωπίσει με ενεργό τρόπο.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Μεταξύ του 1998 και του 2006, η ΕΣΑ συνέβαλε στην αύξηση του ποσοστού ατόμων ηλικίας 16-64 ετών που απασχολούνται στην ΕΕ από το 61% στο 66% και μείωσε την ανεργία από το 9,3% στο 7,2%. Με τον τρόπο αυτό, περισσότεροι άνθρωποι απέκτησαν δουλειά και η ευημερία της Ευρώπης ενισχύθηκε συνολικά.

Οι πολιτικές της ΕΕ λειτουργούν προκειμένου να διευκολυνθείτε στην ανεύρεση εργασίας σε κάθε στάδιο της επαγγελματικής σας ζωής σε ένα γρήγορα μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, ακόμα και σε περίοδο ύφεσης. Η προσέγγιση της ευελιξίας με ασφάλεια της ΕΕ αποσκοπεί στο να σας βοηθήσει να αντιμετωπίσετε αυτές τις προκλήσεις βελτιώνοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητές σας.

Στόχος των πολιτικών της ΕΕ είναι επίσης να μπορείτε να προβλέψετε και να αντιδράσετε

καλύτερα στην αναδιάρθρωση και άλλους οικονομικούς «κραδασμούς». Μέσω της καλύτερης διαχείρισης των αλλαγών, μπορούν να διατηρηθούν ή να βελτιωθούν πιο εύκολα οι συνθήκες διαβίωσης και η ποιότητα ζωής.

Ένας άλλος στόχος των μακροπρόθεσμων πολιτικών της ΕΕ για περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας είναι η καταπολέμηση των ανισοτήτων και η υποστήριξη των συστημάτων κοινωνικής προστασίας των Κρατών Μελών. Εντάσσοντας περισσότερα άτομα σε θέσεις εργασίας, μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι οι κοινωνίες μας αντιμετωπίζουν τις δημογραφικές αλλαγές: χρειαζόμαστε περισσότερα εργαζόμενα άτομα κάθε ηλικίας για να χρηματοδοτούν τις δαπάνες για στοιχεία όπως οι συντάξεις καθώς και γερνά ο πληθυσμός.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Ενόψει της ύφεσης, απαιτούνται διαρκείς προσπάθειες και συνεχής συνεργασία αν επιθυμούμε να θεσπίσουμε ξανά τους στόχους της ΕΕ για θέσεις εργασίας και να εργαστούμε για να τους επιτύχουμε μαζί. Τα Κράτη Μέλη της ΕΕ έχουν συνασπιστεί στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της ύφεσης στο πλαίσιο της αυξανόμενα ανταγωνιστικής παγκόσμιας οικονομίας. Αυτό καταδεικνύει πώς η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μας

έχει δώσει τη δύναμη να χειριστούμε κοινά προβλήματα με κοινές πολιτικές και δράσεις. Η παρούσα εποχή είναι δύσκολη για όλους, ιδίως όσους βρίσκονται σε ασθενέστερη θέση στην αγορά εργασίας, αλλά είναι σαφές ότι, χωρίς την αλληλεγγύη της ΕΕ σε θέματα οικονομικών, κοινωνικών πολιτικών και δράσεων και πολιτικών απασχόλησης, η κατάσταση θα ήταν αναμφίβολα πιο δραματική για όλους.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου *Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας*, παρακαλείστε να συμβουλευτείτε όλα τα δελτία της σειράς Α.

> [C4](#) Δημογραφική παρακμή και η γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

> ΓΔ Απασχόληση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=81&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

> PROGRESS
> Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη
> Κοινωνική ατζέντα

A1

Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Η ΕΕ αντιμετωπίζει την ανεργία και την κοινωνική διάσταση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης

Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση έχει αντιστρέψει τη θετική ανάπτυξη της απασχόλησης της τάξης των 6 εκατομμυρίων που είχε επιτευχθεί στη διάρκεια του 2007-8 και έχει πλήξει την εμπιστοσύνη του κοινού. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ανταποκριθεί θετικά, όχι μόνο στην αντιμετώπιση των χρηματοπιστωτικών και οικονομικών προβλημάτων αλλά επίσης στην αντιμετώπιση των δυσμενών συνεπειών για την απασχόληση που έχουν επηρεάσει την καθημερινή ζωή των πολιτών της. Η πρόσβαση στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έχει απλουστευτεί και επιταχυνθεί και το πεδίο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Παγκοσμιοποίησης έχει διευρυνθεί για να υποστηρίξει τους εργαζόμενους που απολύθηκαν ως άμεσο επακόλουθο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης.

Αυτό το ξέρατε;

Τρία τέταρτα των Ευρωπαίων θεωρούν ότι η ΕΕ ασκεί θετική επίδραση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην καταπολέμηση της ανεργίας.

Πάνω από το ένα τρίτο των Ευρωπαίων γνωρίζει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το κύριο εργαλείο της ΕΕ για την επένδυση στους εργαζόμενους.

Τα μέτρα για την καταπολέμηση της κρίσης (που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο), όπως οι ρυθμίσεις επιδοτούμενης μερικής απασχόλησης, έχουν στεφθεί με επιτυχία στη διατήρηση των ανθρώπων στην εργασία.

Ενόψει της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της οικονομικής ύφεσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το Ευρωπαϊκό Σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας στα τέλη του 2008. Αυτό το σχέδιο εκπονήθηκε με σκοπό να παράσχει μια συντονισμένη απόκριση της ΕΕ, να κάνει ενέσεις αγοραστικής δύναμης στην οικονομία σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα και να υποστηρίξει τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα. Μετά τη θετική ανάπτυξη της απασχόλησης της τάξης των 6 εκατομμυρίων που επιτεύχθηκε στην ΕΕ στο διάστημα 2007-8, η κρίση έχει αναχαιτίσει την πρόοδο και αύξησε την ανεργία, οδηγώντας σε κάμψη της εμπιστοσύνης. Το καλοκαίρι του 2009, μια έρευνα του Ευρωβαρόμετρου ανέφερε ότι περισσότεροι από έξι στους 10 Ευρωπαίους ανέμεναν περαιτέρω αντίκτυπο, και το ένα τρίτο αυτών που εργαζόνταν «ανησυχούσαν πολύ» ότι μπορεί να έχαναν τη δουλειά τους στη διάρκεια της κρίσης.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι ενέργειες της ΕΕ αντιμετωπίστηκαν πολύ θετικά. Περίπου τα τρία τέταρτα των ατόμων θεωρούν ότι η ΕΕ διαδραματίζει πολύ θετικό ρόλο στη δημιουργία ευκαιριών για νέες θέσεις εργασίας και στην καταπολέμηση της ανεργίας. Πάνω από το ένα τρίτο των Ευρωπαίων γνωρίζει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Το Μάιο 2009, το Συμβούλιο ψήφισε έναν κανονισμό που διευκολύνει την πρόσβαση σε επιχορηγήσεις που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και επιτεύχθηκε συμφωνία για ένα νέο πακέτο της Πολιτικής Συνοχής. Τα Κράτη Μέλη έχουν εισπράξει επιπλέον 6,25 δισεκατομμύρια Ευρώ ως προκαταβολές με την επιλογή να χρησιμοποιήσουν επίσης χρήματα του ΕΚΤ που δεν έχουν δαπανηθεί από την προγραμματική περίοδο 2000-06 (περίπου 7 δις Ευρώ).

Τον Ιούνιο 2009, η ΕΕ επέκτεινε την κάλυψη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Παγκοσμιοποίησης, που αρχικά συστάθηκε για να στηρίξει τους εργαζόμενους που απολύθηκαν λόγω σημαντικών διαρθρωτικών αλλαγών, για να καλύψει όσους έχασαν τη δουλειά τους λόγω της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Αυτή η χρηματοοικονομική υποστήριξη θα παραμείνει διαθέσιμη έως τα τέλη του 2011.

Τα Κράτη Μέλη έχουν χρησιμοποιήσει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για να επεκτείνουν τα προγράμματα μερικής απα-

σχόλησης και να τα συνδυάσουν με την εκπαίδευση, να διευρύνουν την κάλυψη των επιδομάτων ανεργίας ή να αυξήσουν τη στήριξη προς την επιχειρηματικότητα. Ορισμένα Κράτη Μέλη έχουν τροποποιήσει τα προγράμματά τους βάσει ΕΚΤ υιοθετώντας βραχυπρόθεσμα μέτρα για την καταπολέμηση της κρίσης που στοχεύουν ειδικά στους άνεργους. Άλλα μέτρα που υιοθετήθηκαν περιλαμβάνουν

τις «μικροπιστώσεις» για αυτούς που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση, με προϋπολογισμό 100 εκατομμύρια Ευρώ.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η συνεργασία μεταξύ των Ευρωπαϊκών κυβερνήσεων στην ανάπτυξη κοινής απόκρισης στην κρίση έχει βοηθήσει να εξασφαλιστεί ότι τα μέτρα που λαμβάνονται στη μία χώρα στηρίζουν την ΕΕ στο σύνολό της, χωρίς να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους εργαζόμενους άλλων χωρών. Πρόκειται για ένα σημαντικό λόγο για τον οποίο η ανεργία αυξήθηκε πολύ λιγότερο στην ΕΕ σε σύγκριση με όσα είχαν προβλέψει πολλοί σχολιαστές όταν ξέσπασε η κρίση.

Η χρηματοοικονομική στήριξη της ΕΕ προς τους εργαζόμενους που έχουν επηρεαστεί από την οικονομική κρίση έχει βοηθήσει αυτούς που επηρεάστηκαν να αντιμετωπίσουν τον άμεσο αντίκτυπο της κρίσης καθώς και να αναπτύξουν νέες δεξιότητες και να διερευνήσουν νέες ευκαιρίες για απασχόληση στο μέλλον.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η Διάσκεψη κορυφής για την Απασχόληση τον Ιούνιο 2009 οδήγησε στην υιοθέτηση μιας σειράς απτών μέτρων από μεμονωμένα Κράτη Μέλη, την Επιτροπή και τους κοινωνικούς εταίρους, που είχαν σχεδιαστεί για να διατηρήσουν την απασχόληση, να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας, να προωθήσουν την κινητικότητα, να αναβαθμίσουν τις δεξιότητες, να συνδυάσουν τις ανάγκες

της αγοράς εργασίας και να αυξήσουν την πρόσβαση στην απασχόληση.

Επίσης, οι Υπουργοί Απασχόλησης ανέλαβαν τη δέσμευση να παράσχουν τουλάχιστον 5 εκατομμύρια μαθητείες σε όλη την ΕΕ και να θέσουν στόχους να παρέχουν στους νέους άνεργους πρώιμες ευκαιρίες εκπαίδευσης ή εργασίας.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A3](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [E1](#) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκό Σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας
http://ec.europa.eu/archives/commission_2004-2009/president/pdf/Comm_20081126.pdf

Λέξεις κλειδιά

- > Παγκοσμιοποίηση
- > Ευρωπαϊκό ταμείο προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση
- > Εκπαίδευση
- > Απόλυση
- > ΕΤΠ
- > Χρηματοοικονομική στήριξη

A2 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Ανεργία και ποιότητα στην εργασία

Η καταπολέμηση της ανεργίας και η αύξηση της ποιότητας στην εργασία είναι σημαντικές ανησυχίες των πολιτών της ΕΕ καθώς και σημαντικό μέρος της διατήρησης και βελτίωσης της ευρωπαϊκής ευημερίας. Η ΕΕ έχει σημειώσει ικανοποιητική πρόοδο σε σχέση με τον στόχο της απασχόλησης του 70% των ατόμων ηλικίας 15-64 ετών, παρότι τώρα πρέπει να αντιμετωπίσει τις συνέπειες της χρηματοπιστωτικής κρίσης και της επακόλουθης ύφεσης. Επιπλέον, τα επίπεδα απασχόλησης διαφέρουν σημαντικά στα διάφορα κράτη μέλη, και το καθένα έχει τη δική του διακριτική και παραδοσιακή πολιτική για την απασχόληση.

Αυτό το ξέρατε;

Κατά την περίοδο 2000 και 2006, σχεδόν 12 εκατομμύρια άνθρωποι βρήκαν δουλειά.

Η ανεργία μειώθηκε από το 9,0% το 2004 στο 7,9% το 2006.

Η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση (ΕΣΑ), η οποία εγκαινιάστηκε το 1997, διαδραματίζει έναν κεντρικό ρόλο στο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων απασχόλησης. Η ποιότητα στην εργασία είναι βασικό στοιχείο μιας ανταγωνιστικής οικονομίας χωρίς αποκλεισμούς. Μια πολύπλευρη έννοια που συμπεριλαμβάνει: τη σύνθεση των θέσεων εργασίας και τις απαιτήσεις τους όσον αφορά τα επαγγελματικά προσόντα· τα προφίλ των εργαζομένων, την ένταξη και την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας, τις δεξιότητες και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους και την υποκειμενική ικανοποίησή τους στις θέσεις εργασίας· και τις συνθήκες εργασίας· καθώς και τις ίσες ευκαιρίες.

Η ΕΣΑ βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση που διατυπώνουν

τις κοινές προτεραιότητες των εγκεκριμένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών. Στη συνέχεια, κάθε κράτος μέλος συντάσσει ένα πρόγραμμα που περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο θα υλοποιήσει τις κατευθυντήριες γραμμές σε εθνικό επίπεδο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ελέγχει την πρόοδο στην υλοποίηση των εθνικών προγραμμάτων.

Η ανταλλαγή καλών πρακτικών και εμπειριών είναι ένας από τους κύριους στόχους της ΕΣΑ. Το πρόγραμμα αμοιβαίας μάθησης (ΠΑΜ) επιδιώκει να ενθαρρύνει την αμοιβαία μάθηση σε όλα τα επίπεδα και την ενίσχυση της δυνατότητας μεταφοράς των πιο αποτελεσματικών πολιτικών. Στόχος του ΠΑΜ είναι να συμμετέχουν πλήρως στην ΕΣΑ οι εθνικές κυβερνήσεις, οι κοινωνικοί εταίροι και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς.

Συνεργασία

Οι οικονομίες των κρατών μελών αλληλεξαρτώνται. Πρέπει να συνεργαστούμε όλοι μαζί προκειμένου να επιτευχθεί η οικονομική μεταρρύθμιση, ανταλλάζοντας πολιτικές που λειτουργούν. Η συνεργασία και η ανταλλαγή εμπειριών σε ευρωπαϊκό επίπεδο σημαίνουν κοινή και αποτελεσματικότερη προσέγγιση της απασχόλησης σε όλη την ΕΕ.

Επιπλέον, η ΕΣΑ προσφέρει σημαντική υποστήριξη στη δημιουργία και τη διατήρηση θέσεων εργασίας σε τοπικό επίπεδο, καθώς

οι τοπικές αρχές και οι κοινωνικοί εταίροι γνωρίζουν καλύτερα τις τοπικές συνθήκες, φιλοδοξίες και ανάγκες και βρίσκονται στην ευνοϊκότερη θέση για να μεταφράσουν τις εθνικές και περιφερειακές στρατηγικές σε επιτόπου δράσεις. Επομένως, αναλαμβάνονται πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο για να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη της τοπικής απασχόλησης, ιδιαίτερα όσες επιτρέπουν στους ενδιαφερόμενους φορείς να συζητήσουν και να ανταλλάξουν εμπειρίες και πληροφορίες.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η ΕΣΑ έχει συμβάλει στην άνοδο του «ποσοστού» απασχόλησης της ΕΕ από λίγο πάνω από 61,0% το 1998 σε 66% το 2008, και έχει μειώσει την ανεργία από 9,3% σε 7,2% (ΕΕ25), παρότι η πρόοδος έχει ανακοπεί λόγω της ύφεσης. Όσο περισσότεροι άνθρωποι εργάζονται, τόσο περισσότερο η ευημερία της Ευρώπης ενισχύεται συνολικά. Επίσης, βοηθώντας περισσότερους από εσάς να βρείτε δουλειά, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι οι κοινωνίες μας αντιμετωπίζουν τη δημογραφική αλλαγή: χρειαζόμαστε περισσότερα εργαζόμενα άτομα κάθε ηλικίας για να χρηματοδοτούν τις κοινωνικές δαπάνες καθώς γερνά ο πληθυσμός μας.

Η ποιότητα στην εργασία αυξήθηκε επίσης, και επωφελείστε από την καταπολέμηση της φτώχειας που σχετίζεται με τη χαμηλή αμοιβή, την αύξηση των δεξιοτήτων και τη βελτίωση των όρων μερικής απασχόλησης.

Λόγω του πολυδιάστατου χαρακτήρα της, η ενίσχυση της ποιότητας μπορεί να παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα για εσάς: μπορεί να αντλείτε μεγαλύτερη ικανοποίηση από τη δουλειά σας, καλύτερη ισορροπία επαγγελματικής/ προσωπικής ζωής καθώς και υγεία και ασφάλεια στην εργασία, καθώς επίσης μεγαλύτερη πρόσβαση στην απασχόληση, για παράδειγμα αν είστε γυναίκα ή ηλικιωμένος εργαζόμενος.

Το δίκτυο εθνικών δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης σε ευρωπαϊκό επίπεδο συντείνει στην προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών, για να υπάρξει καλύτερη ταύτιση ανάμεσα στους ζητούντες εργασία και στις κενές θέσεις εργασίας. Το δίκτυο επιδιώκει να βελτιώσει την εφαρμογή της ΕΣΑ και την ολοκλήρωση της ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Όσον αφορά το μέλλον, η ΕΕ θα συνεχίσει να ασχολείται με την υπερνίκηση των επιπτώσεων της ύφεσης και για την επίτευξη των στόχων απασχόλησης που έχει θέσει: αυτοί περιλαμβάνουν το ποσοστό συνολικής απασχόλησης ύψους 70%, μαζί με τους παράλληλους στόχους του 60% για τις γυ-

ναίκες και του 50% για τους ηλικιωμένους εργαζομένους.

Μια ιδιαίτερη πρόκληση για το μέλλον θα είναι να μειωθεί η ανεργία των νέων: ένα μικρό αλλά σημαντικό μέρος της νεολαίας παραμένει παγιδευμένο σε προσωρινές και συχνά χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας από τις οποίες δυσκολεύεται να ξεφύγει. Μια άλλη ομάδα κινδύνου είναι οι νέοι που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες χρονικές περιόδους χωρίς απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση. Ιδιαίτερες προκλήσεις για το μέλλον θα είναι η προώθηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων όσον αφορά την αντιμετώπιση των αλλαγών και της παγκοσμιοποίησης και η μεγαλύτερη - και αποτελεσματικότερη - επένδυση στις δεξιότητες και τις γνώσεις των πολιτών.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A1](#) Η ΕΕ αντιμετωπίζει την ανεργία και την κοινωνική διάσταση της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης
- > [A3](#) Κατάρτιση και προσαρμοστικότητα
- > [C2](#) Καταπολέμηση των διακρίσεων
- > [C4](#) Δημογραφική παρακμή και η γήρανση του πληθυσμού
- > [E](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Ανεργία
- > Απασχόληση
- > Θέσεις εργασίας
- > Ποιότητα στην εργασία
- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
- > Πρόγραμμα αμοιβαίας μάθησης
- > Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης

A3 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Ευελισφάλεια

Η ευελισφάλεια είναι μια ολοκληρωμένη στρατηγική που προωθεί αφενός ένα συνδυασμό ευέλικτων αγορών εργασίας και εργασιακών σχέσεων και ευέλικτης οργάνωσης της εργασίας και αφετέρου υψηλό επίπεδο ασφάλειας απασχόλησης. Αναπόσπαστο μέρος της ευρωπαϊκής στρατηγικής για την απασχόληση, ενισχύει την ατζέντα για την ανάπτυξη και την απασχόληση της ΕΕ, που αποσκοπεί στη μείωση της ανεργίας και στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η ευελισφάλεια συνεπάγεται το πέρασμα από μια νοοτροπία «ασφάλειας της θέσης απασχόλησης» σε μια νοοτροπία «ασφάλειας απασχόλησης». Γι' αυτόν το λόγο, η ΕΕ προάγει για σας τέτοιες συνθήκες ώστε να είστε σε θέση να προσαρμοστείτε στην αλλαγή, να εισέλθετε ή να παραμείνετε ευκολότερα στην αγορά εργασίας, και να προοδεύσετε στην επαγγελματική σας ζωή.

Αυτό το ξέρατε;

Το 76% των Ευρωπαίων συμφωνεί ότι η απασχόληση στον ίδιο εργοδότη για όλη την επαγγελματική ζωή ανήκει στο παρελθόν.

Το 76% θεωρεί επίσης ότι, σήμερα, η δυνατότητα να περνά κανείς εύκολα από μια θέση εργασίας σε μια άλλη είναι χρήσιμο εφόδιο για την ανεύρεση μιας θέσης εργασίας.

Μολονότι η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική πρόοδος είναι ωφέλιμες για την απασχόληση και την ανάπτυξη, οι αλλαγές που επιφέρουν απαιτούν γρήγορη αντιμετώπιση από τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις. Οι εταιρείες δέχονται αυξανόμενη πίεση να προσαρμοστούν και οι εργαζόμενοι πρέπει να αποκτήσουν νέες δεξιότητες καθώς οι αναδιαρθρώσεις των επιχειρήσεων καθίστανται καθημερινό δεδομένο της ζωής. Ταυτοχρόνως, στις σημερινές αγορές εργασίας, παρατηρούμε ανησυχίες για τις επιπτώσεις του διαχωρισμού μεταξύ καλά

προστατευμένων και λιγότερο προστατευμένων εργαζομένων.

Ως απάντηση σε αυτές τις προκλήσεις, η στρατηγική της ευελισφάλειας της ΕΕ εστιάζεται στην προώθηση των ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας, στην ενθάρρυνση της δια βίου μάθησης και κατάρτισης, στη βελτίωση της υποστήριξης για τους ζητούντες εργασία και τη στήριξη των ίσων ευκαιριών για όλους, συμπεριλαμβανομένης της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Κοινές αρχές

Η προσέγγιση της ευελισφάλειας θα πρέπει να προσαρμοστεί στις συγκεκριμένες συνθήκες κάθε κράτους μέλους, καθώς κάθε κράτος μέλος έχει μια ιδιαίτερη κατάσταση και κουλτούρα στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, όλες οι χώρες της ΕΕ αντιμετωπίζουν κοινές προκλήσεις. Επιπλέον, σε μια ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά μισού περίπου δισεκατομμυρίου ανθρώπων και σε έναν ολοένα και περισσότερο παγκοσμιοποιημένο κόσμο, η ευελισφάλεια καθίσταται τόσο ένα διασυνοριακό όσο και εθνικό ζήτημα.

Με βάση τις προτάσεις που έχει διατυπώσει η Επιτροπή, τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν συμφωνήσει σε ένα σύνολο κοινών αρχών ευελισφάλειας που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο των αντίστοιχων εθνικών καταστάσεών τους. Αυτές οι αρχές σε ευρωπαϊκό επίπεδο παρέχουν στα κράτη μέλη κοινή αντίληψη της ευελισφάλειας και των προκλήσεων που αποσκοπεί να αντιμετωπίσει, και επιτρέπουν στην ΕΕ να συντονίσει και να εποπτεύσει τις διάφορες χρησιμοποιηθείσες στρατηγικές, και να προωθήσει την ανταλλαγή της βέλτιστης πρακτικής.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η προσέγγιση της ευελισφάλειας της ΕΕ αποσκοπεί στο να βοηθήσει τους πολίτες της να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις ενός παγκοσμιοποιημένου και ταχέως μεταβαλλόμενου κόσμου. Αφορά την ανάπτυξη ευέλικτων μορφών οργάνωσης της εργασίας ή ωραρίου εργασίας που μπορούν να βοηθήσουν τους ανθρώπους να συνδυάσουν καλύτερα την εργασία τους με τις προσωπικές τους ευθύνες. Αφορά επίσης την παροχή στους εργοδότες και τους εργαζόμενους ενός πιο θετικού και ευέλικτου περιβάλλοντος για αλλαγή θέσης εργασίας.

Παράλληλα, η ευελισφάλεια βελτιώνει την ασφάλεια απασχόλησης καθώς αναβαθμίζονται συνεχώς οι δεξιότητες και αναπτύσσονται τα ταλέντα σας – ενώ παράλληλα χορηγούνται κατάλληλα επιδόματα ανεργίας

για όσους χάσουν την εργασία τους για ορισμένη χρονική περίοδο. Οι πολιτικές της ΕΕ έχουν σκοπό να βοηθήσουν εσάς και άλλους να βρείτε πιο εύκολα μια θέση εργασίας σε κάθε στάδιο της ενεργής επαγγελματικής σας ζωής και να έχετε καλές προοπτικές εξέλιξης της σταδιοδρομίας σας σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.

Συνολικά, η έρευνα δείχνει ότι η υλοποίηση πολιτικών και πρακτικών ευελισφάλειας μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερα επίπεδα απασχόλησης και σε χαμηλότερα ποσοστά ανεργίας, ενώ ταυτόχρονα η διάσταση της κοινωνικής ασφάλειας της ευελισφάλειας ασχολείται με την αντιμετώπιση της φτώχειας επιδιώκοντας να προωθήσει πιο ανοιχτές, ευπροσάρμοστες και χωρίς αποκλεισμούς αγορές εργασίας, καθώς και την ισότητα των φύλων.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Οι προσεγγίσεις της ευελισφάλειας πρέπει να εξατομικευτούν από χώρα σε χώρα, δεδομένων των συγκεκριμένων αναγκών και προκλήσεων που αντιμετωπίζει κάθε κράτος μέλος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί και αξιολογεί την έκταση στην οποία τα κράτη μέλη αναπτύσσουν σφαιρικές στρατηγικές πολιτικής που καλύπτουν τις κοινές αρχές της ευελισφάλειας.

Ωστόσο, πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω η εμπιστοσύνη των Ευρωπαίων πολιτών και εταιρειών στην ανάπτυξη μελλοντικών ευκαιριών απασχόλησης, στην επένδυση σε δεξιότητες και ανθρώπινους πόρους, στην

προώθηση αρχών αξιοπρεπούς εργασίας, και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού επιχειρηματικού κλίματος που αναπτύσσει το επιχειρηματικό δυναμικό.

Η ενεργή ανάμιξη των κοινωνικών εταίρων θεωρείται στοιχείο-κλειδί προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η ευελισφάλεια παρέχει αυτά τα οφέλη για όλους, και ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη προετοιμάζονται να αναλάβουν την ευθύνη για την αλλαγή. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους με σκοπό τη συμπερίληψη στις εθνικές τους πολιτικές των προσεγγίσεών τους για την ευελισφάλεια.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A2](#) Ανεργία και ποιότητα στην εργασία
- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [C1](#) Ισότητα των φύλων και εναρμόνιση οικογενειακού και επαγγελματικού βίου
- > [C3](#) Κοινωνικός αποκλεισμός και φτώχεια
- > [F1](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευελισφάλεια
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=102&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Ευελισφάλεια
- > Αναδιάρθρωση
- > Παγκοσμιοποίηση
- > Επαγγελματική κινητικότητα

A4 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Αναδιάρθρωση - πρόβλεψη και διαχείριση της αλλαγής

Η αναδιάρθρωση δεν είναι νέο στοιχείο αλλά ολοένα και περισσότερο καθίσταται μόνιμο χαρακτηριστικό της οικονομικής ζωής, που επηρεάζει όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ένας στους τρεις υπαλλήλους εργάζεται σε εταιρεία που ιδρύθηκε το πολύ πριν από 10 χρόνια, και η αναδιάρθρωση επηρεάζει όλες τις εταιρείες ανεξάρτητα από το μέγεθός τους. Η ΕΕ επιδιώκει να προβλέψει την αλλαγή και να βοηθήσει να προετοιμαστούν οι εργαζόμενοι, οι περιφέρειες και οι επιχειρήσεις για τη διαχείριση της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.

Αυτό το ξέρατε;

Κατά μέσο όρο, παρότι το 10% των εταιρειών εξαφανίζεται κάθε χρόνο, άλλες τόσες δημιουργούνται.

Ακριβολογώντας, η αναδιάρθρωση, δηλαδή η προσαρμογή της δομής μιας εταιρείας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, αποτελεί καθημερινή επιχειρηματική δραστηριότητα. Ωστόσο, όταν χρησιμοποιείται ο όρος «αναδιάρθρωση» στο δημόσιο διάλογο, αυτό που οι άνθρωποι έχουν στο

μυαλό τους είναι μόνο οι αναδιρθρώσεις εκείνες που συνεπάγονται συλλογικές απολύσεις, όπως κλείσιμο εργοστασίων, πωχεύσεις ή μειώσεις προσωπικού που μπορεί να συνεπάγονται σημαντικές οικονομικές δυσχέρειες για τους θιγόμενους υπαλλήλους.

Στήριξη της ΕΕ

Η ΕΕ θέσπισε νομοθεσία για να στηρίξει τη διαχείριση της αναδιάρθρωσης και την προστασία των εργαζομένων, όπως κανόνες για τα ζητήματα για τα οποία εσείς - ως εργαζόμενοι - πρέπει να ενημερώνεστε και να ζητείται η γνώμη σας. Επιπλέον, αναλαμβάνει μελέτες και εκτιμήσεις επιπτώσεων των νέων πολιτικών καθώς και μέτρα για να μπορέσει να προβλέψει και να διαχειριστεί την αλλαγή στους τομείς που συνδέονται έμμεσα με την απασχόληση.

Η ΕΕ παρέχει στήριξη στους υπαλλήλους μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και οργανώνει τακτικά Φόρουμ για την Απασχόληση και την Αναδιάρθρωση που δίνουν τη δυνατότητα στα συνδικάτα, τους υπαλλήλους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να αντλήσουν διδάγματα από τις επιτυχημένες εμπειρίες των άλλων. Επίσης, έχει παρουσιάσει μια σειρά εργαλείων με μέτρα που έχουν αποδειχτεί αποτελεσματικά στην ελαχιστοποίηση των αναταραχών που προκαλεί η αναδιάρθρωση.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Συχνά οι εργαζόμενοι νιώθουν ότι απειλούνται από την αναδιάρθρωση και ζητούν βοήθεια για να προσαρμοστούν στην αλλαγή, αλλά η αναδιάρθρωση αποτελεί θετικό πα-

ράγοντα μέσα στο χρόνο αν συντελεί στην αύξηση της παραγωγικότητας, την εισαγωγή νέων τεχνολογιών και τη δημιουργία περισσότερων και μόνιμων θέσεων εργασίας.

Η νομοθεσία στο πλαίσιο της ΕΕ στοχεύει να διασφαλίσει ότι ζητείται πλήρως η γνώμη των εργαζομένων και ότι είναι σε θέση να προβλέψουν και να αντιδράσουν στην προτεινόμενη αναδιάρθρωση. Οι εργοδότες καλούνται να ενημερώσουν τους υπαλλήλους ή τους εκπροσώπους τους για τις προθέσεις τους πολύ πριν αναλάβουν δράση. Ομοίως, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ, εάν μια εταιρεία εξαγοραστεί από άλλη, οι εργαζόμενοι της εξαγορασμένης εταιρείας διατηρούν τη σύμβαση εργασίας τους με το νέο εργοδότη με τους όρους που ίσχυαν πριν από την εξαγορά. Η διαχείριση των αλλαγών κατ' αυτόν τον τρόπο στηρίζει τη βιώσιμη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής.

Επίσης, οι υπάλληλοι επωφελούνται από τις συνέπειες της χρηματοδότησης της ΕΕ, όπου η υποστήριξη εστιάζει σε προληπτικές δράσεις και κατάρτιση. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό

Ταμείο, για παράδειγμα, χρηματοδοτεί προγράμματα για να μπορέσετε να βελτιώσετε την εκπαίδευση και τις δεξιότητές σας, ενώ το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση στοχεύει στη στήριξη όσων απολύθηκαν εξαιτίας αλλαγών στις εμπορικές συνθήκες μεταξύ χωρών σε όλο τον κόσμο.

Για να συμπληρώσει τις πολιτικές αυτές, η ΕΕ προωθεί τον κοινωνικό διάλογο μεταξύ των εργοδοτών και των συνδικάτων και μεταξύ αυτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να βοηθήσουν την ΕΕ - και επομένως εσάς - αναπτύσσοντας τρόπους πρόβλεψης των διαρθρωτικών αλλαγών. Μπορούν επίσης να ειδοποιήσουν τα θεσμικά όργανα της ΕΕ αναφορικά με σχετικές τομεακές εξελίξεις δεδομένων των ειδικών τους γνώσεων σε συγκεκριμένους τομείς.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Έχει ζωτική σημασία να γίνει κατάλληλη πρόβλεψη και διαχείριση της αναδιάρθρωσης.

Στη διάρκεια της τρέχουσας ύφεσης, πολλές εταιρείες έχουν φανεί ιδιαίτερα καινοτόμες, συνεργαζόμενες με υπαλλήλους ή εκπροσώπους συνδικάτων για να εισάγουν μικρότερες εργάσιμες εβδομάδες ή ημέρες με διάφορους τρόπους, αντί απλώς να απολύουν υπαλλήλους.

Για να στηρίξει την αλλαγή, η Ευρωπαϊκή Ένωση αναλαμβάνει δράση στους ακόλουθους τομείς:

- Πρόβλεψη - βελτιώνονται οι προβλέψεις προκειμένου να βοηθήσει να προετοιμαστούν οι εργαζόμενοι, οι εταιρείες και οι περιφέρειες για την αλλαγή.
- Προετοιμασία - επένδυση σε ανθρώπινο δυναμικό και φυσικούς πόρους προκειμένου να είναι έτοιμοι για τις μελλοντικές προκλήσεις (ιδίως μέσω εκπαίδευσης και κατάρτισης).
- Διαχείριση αλλαγής - προτείνονται λύσεις που μπορούν να διατηρήσουν το κοινωνικό κόστος σε ελάχιστο επίπεδο και να ενθαρρύνουν την ενημέρωση και τις διαβουλεύσεις με τους εργαζομένους.

Έχουν επίσης παρουσιαστεί οι ακόλουθες πρωτοβουλίες:

- ανάλυση αναδυόμενων δεξιοτήτων σε επίπεδο συγκεκριμένων τομέων,
- συζήτηση για τη δημιουργία ευρωπαϊκών συμβουλίων δεξιοτήτων για συγκεκριμένους τομείς
- ανάλυση των πολιτικών και πρακτικών αναδιάρθρωσης σε κάθε Κράτος Μέλος

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A3](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [E1](#) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- > [E3](#) Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση
- > [F1](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > αναδιάρθρωση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=103&langId=el>
- > Ευρωπαϊκό παρατηρητήριο της αλλαγής
<http://www.eurofound.europa.eu/emcc/>
- > Συμβουλευτική επιτροπή βιομηχανικών μεταλλαγών CCMI, EOKΕ
http://eesc.europa.eu/sections/ccmi/index_en.asp

Λέξεις κλειδιά

- > Αναδιάρθρωση
- > Απόλυση
- > Διαρθρωτική αλλαγή
- > Διαχείριση της αλλαγής

A5 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Νέες Δεξιότητες για Νέες Θέσεις εργασίας

Οι δεξιότητες αυξάνουν την απασχολησιμότητά σας και την κοινωνική κινητικότητα σας. Αποτελούν την καλύτερη ασφάλισή σας κατά του κινδύνου της ανεργίας. Αποτελούν σημαντικό παράγοντα στην προώθηση της προσωπικής ανάπτυξης και της πλήρους συμμετοχής στην κοινωνία. Αποτελούν κρίσιμη προϋπόθεση για τη μακροπρόθεσμη απόδοση των οικονομιών μας και το μέλλον του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Ποιος συνδυασμός δεξιοτήτων και ικανοτήτων θα έχει την μεγαλύτερη ζήτηση μέσα σε 10-15 χρόνια;

Αυτό το ξέρατε;

Παρά την οικονομική κρίση, θα μπορούσαν να δημιουργηθούν 7 εκατομμύρια πρόσθετες νέες θέσεις εργασίας έως το 2020.

Αναμένεται ότι σχεδόν το 75% όλων των θέσεων εργασίας στην ΕΕ θα είναι στον τομέα της παροχής υπηρεσιών.

Αναμένεται ότι θα αυξηθούν οι θέσεις εργασίας για άτομα με υψηλότερα και μέτρια προσόντα.

Οι εργοδότες δεν εξετάζουν μόνο τα επίπεδα προσόντων αλλά ένα συνδυασμό γενικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα, οι μελέτες διαφόρων ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων δηλώνουν ότι λόγω της κρίσης θα ανοίξει μικρότερος αριθμός θέσεων εργασίας. Εντούτοις, θα μπορούσαν να ανοίξουν 80 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ στο διάστημα έως το 2020 - έως και 7 εκατομμύρια νέες πρόσθετες θέσεις εργασίας και 73 εκατομμύρια θέσεις εργασίας θα καταστούν διαθέσιμες επειδή υπάρχοντες εργαζόμενοι θα συνταξιοδοτηθούν ή θα αποχωρήσουν από το εργατικό δυναμικό.

Έως το 2020, οι περισσότερες νέες θέσεις εργασίας θα είναι σε επαγγέλματα εντάσεως γνώσεων και δεξιοτήτων όπως είναι οι διοικητικές και τεχνικές θέσεις υψηλού επιπέδου. Σχεδόν τα τρία τέταρτα όλων των θέσεων εργασίας στην ΕΕ αναμένεται να βρίσκονται στον τομέα παροχής υπηρεσιών, με επέκταση στις επιχειρηματικές υπηρεσίες, την υγειονομική περίθαλψη και την κοινωνική εργασία, τη διανομή, τις προσωπικές υπηρεσίες, τα ξενοδοχεία και την τρο-

φοδοσία (catering) και, έως κάποιο βαθμό, την εκπαίδευση.

Η αναλογία των θέσεων που απαιτούν υψηλό και μεσαίο επίπεδο εκπαίδευσης αναμένεται να αυξηθεί. Το ποσοστό των θέσεων που απαιτούν μόνο χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης αναμένεται να σημειώσει πτώση.

Επίσης, αλλάζει το περιεχόμενο των θέσεων εργασίας, απαιτώντας ευρύτερες ομάδες δεξιοτήτων. Αυξάνεται η έμφαση στις μεταβιβάσιμες ικανότητες ή τις γενικές δεξιότητες, όπως είναι οι δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων και επικοινωνίας, καθώς επίσης οι δεξιότητες αυτοδιαχείρισης και ψηφιακής επικοινωνίας. Οι επαγγελματίες που ειδικεύονται σε έναν τομέα θα κληθούν να αναπτύξουν άλλες δεξιότητες, όπως marketing, επικοινωνία, διοίκηση. Η μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έχει επίσης αντίκτυπο στο χαρτοφυλάκιο των απαιτούμενων δεξιοτήτων.

Υποστήριξη και συνεργασία της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια σειρά νέων ενεργειών το 2008 στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Νέες Δεξιότητες για Νέες Θέσεις Εργασίας». Περιλαμβάνουν ένα ευρωπαϊκό παρατηρητήριο της αγοράς εργασίας που παρέχει πληροφορίες για τις βραχυπρόθεσμες τάσεις στην αγορά εργασίας, καλύτερα εργαλεία για το συνδυασμό δεξιοτήτων και κενών θέσεων εργασίας στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, και τακτικές ενημερωμένες προβλέψεις για μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προοπτικές.

Η ριζική αναβάθμιση και ο συνδυασμός δεξιοτήτων στην Ευρώπη απαιτούν τις συντονισμένες προσπάθειες όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Αυτό αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία στο πλαίσιο της στρατηγικής EUROPE2020.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο παρέχει περίπου 76 δισεκατομμύρια Ευρώ στο διάστημα 2007-2013 για να υποστηρίξει τις κα-

λύτερες προοπτικές δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας. Το Ταμείο προσφέρει ένα φάσμα υποστήριξης, ιδίως για χαμηλής ειδίκευσης και ηλικιωμένους εργαζόμενους και όσους διατρέχουν τον κίνδυνο της ανεργίας, καθώς επίσης για καθοδήγηση, επαναστοχόηση στην αγορά εργασίας και κινητικότητα. Συνολικά, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο εκπαιδεύει και υποστηρίζει την απασχολησιμότητα περίπου 9 εκατομμυρίων ατόμων κάθε χρόνο.

Επιπλέον, η χρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό μελλοντικών επαγγελματικών απαιτήσεων και απαιτούμενων δεξιοτήτων, καθώς και στην υποστήριξη του σχεδιασμού και της εισαγωγής μεταρρυθμίσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που αυξάνουν την απασχολησιμότητα και προσδίδουν στην κατάρτιση μεγαλύτερη συνάφεια με τις ανάγκες των εργοδοτών.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ενδέχεται στο μέλλον οι θέσεις εργασίας να χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερη ποικιλία, περισσότερες προκλήσεις και περισσότερες ανταμοιβές. Αυτό τελικά σημαίνει καλύτερες ευκαιρίες για όλους, αλλά δίνει έμφαση στη διάθεση των σωστών δεξιοτήτων και ικανοτήτων καθώς επίσης στην υποστήριξη και την καθοδήγηση από τους μεσολαβητές για τη διευκόλυνση των μεταβατικών σταδίων.

Η αναβάθμιση δεξιοτήτων και η δια βίου μάθηση δεν απευθύνεται απλώς σε όσους έχουν υψηλό βαθμό ειδίκευσης σε θέσεις υψηλής τεχνολογίας: είναι αναγκαιότητα για όλους. Οι βελτιώσεις της ισότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της ΕΕ βοηθούν όλους τους πολίτες να αναπτύξουν καλύτερα το δυναμικό τους.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A3](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [C4](#) Δημογραφική παρακμή και η γήρανση του πληθυσμού
- > [E](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=103&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Ανεργία
- > Απασχόληση
- > Θέσεις εργασίας
- > Ποιότητα στην εργασία
- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
- > Πρόγραμμα αμοιβαίας μάθησης
- > Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης

Η πρωτοβουλία «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας» θέτει την ατζέντα για το πώς να προβλεφθούν καλύτερα οι δεξιότητες που θα χρειαστούν οι πολίτες και οι εταιρείες της Ευρώπης, και πώς να μεταρρυθμίσουμε τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που διαθέτουμε για να προετοιμάσουμε πλήρως τους ανθρώπους για τις αυριανές θέσεις εργασίας.

Οι ενέργειες της ΕΕ θα καθορίσουν εν μέρει το πώς θα αναδυθεί η Ευρώπη από την τρέχουσα οικονομική ύφεση και πώς θα αντιμετωπίσει τις πιο μακροπρόθεσμες προκλήσεις της δημογραφικής γήρανσης, της παγκοσμιοποίησης και της κλιματικής αλλαγής.

A6 Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας

Πράσινες θέσεις εργασίας

Μία στις δέκα θέσεις εργασίας της Ευρώπης συνδέεται, με κάποιο τρόπο, με την ποιότητα του περιβάλλοντος. Οι θέσεις εργασίας που συνδέονται με διάφορες μορφές ανανεώσιμης ενέργειας (όπως αιολική, ηλιακή, γεωθερμική, υδροηλεκτρική, παλιρροιακή, βιομάζα) αναπτύσσονται με επιταχυνόμενο ρυθμό. Παράλληλα, το περιεχόμενο πολλών θέσεων εργασίας αλλάζει καθώς οι κατασκευαστές και οι φορείς παροχής υπηρεσιών προσαρμόζονται σε έναν κόσμο με χαμηλότερη χρήση ενέργειας.

Αυτό το ξέρατε;

Περίπου 21 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ - 10% του συνολικού εργατικού δυναμικού - θεωρούνται ότι είναι σε τομείς της οικονομίας που εξαρτώνται ή συνεισφέρουν στη διατήρηση περιβάλλοντος καλής ποιότητας.

Τα Κράτη Μέλη έχουν δεσμευτεί νομικά να λαμβάνουν 20% της ενέργειάς τους από ανανεώσιμες πηγές έως το 2020, υποδηλώνοντας σημαντικές αλλαγές στις θέσεις εργασίας και τις δεξιότητες

Οι πράσινες θέσεις εργασίας είναι αυτές που συμβάλλουν στη διατήρηση ή την αποκατάσταση της ποιότητας του περιβάλλοντος και στην αποφυγή της ζημιάς στο οικοσύστημα της γης. Οι «οικολογικές βιομηχανίες» που ασχολούνται με την πρόληψη της μόλυνσης και την επεξεργασία απασχολούν περίπου 2,3 εκατομμύρια άτομα. Ωστόσο, οι θέσεις εργασίας που συνδέονται με το ποιοτικό περιβάλλον αντιπροσωπεύουν 10 φορές τον αριθμό αυτό.

Στην Πράσινη Εβδομάδα 2009 της ΕΕ, το Φόρουμ Αναδιάρθρωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξέτασε τον αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής στην απασχόληση. Περισσότεροι από 300 αντιπρόσωποι συνδικάτων, εργοδοτών και κυβερνήσεων συζήτησαν πόσες πολλές θέσεις εργασίας θα δημιουργηθούν και θα χαθούν, πώς θα αλλάξει η διάρθρωση δεξιοτήτων και προσόντων, και πώς οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να συνεργαστούν καλύτερα.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στο προσκήνιο της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Μια νέα οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θέτει νομικά δεσμευτικούς στόχους για όλα τα Κράτη Μέλη για το 2020 που ανέρχονται στο 20% της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (αιολική, ηλιακή, γεωθερμική, υδροηλεκτρική, βιομάζα, κ.λπ.).

Οι άμεσες επιπτώσεις στην απασχόληση θα φανούν νωρίτερα στις βιομηχανίες που επηρεάζονται άμεσα από την κλιματική αλλαγή, με έμμεσες επιπτώσεις σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα καθώς οι επιπτώσεις της κλιματικής πολιτικής διαχέονται στην οικονομία. Οι ευρύτερες επιπτώσεις στην απασχόληση θα εμφανιστούν αργότερα καθώς ωριμάζουν οι τεχνολογίες.

Ωστόσο, μια πράσινη θέση εργασίας δεν είναι υποχρεωτικά θέση υψηλής ποιότητας. Πολλά εξαρτώνται από τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται η εργασία, καθώς και από το νομικό περιβάλλον και το ρόλο των κοινωνικών εταίρων. Μια πρόσφατη μελέτη των ΗΠΑ έθεσε το ζήτημα των χαμηλών αμοιβών στις εγκαταστάσεις παραγωγής ηλιακών και αιολικών πάρκων και στον κατασκευαστικό τομέα.

Η αδυναμία αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής θα μπορούσε να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην απασχόληση εντός της ΕΕ, εκτός των δραματικών συνεπειών παγκοσμίως. Η ξηρασία θα επηρεάσει σοβαρά τις γεωργικές βιομηχανίες που εξαρτώνται από την άρδευση, με σημαντικές συνέπειες για τον τουρισμό - από παραθαλάσσια θέρετρα έως χιονοδρομικά κέντρα, ενώ επίσης επηρεάζονται τομείς όπως ο κατασκευαστικός, οι υποδομές, ο χρηματοοικονομικός και ο ασφαλιστικός τομέας.

Ενδέχεται οι επενδύσεις στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας να δημιουργήσουν τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας, όπου πολλές θα βρίσκονται σε μικρομεσαίες εταιρείες. Με βάση ευνοϊκές παραδοχές, η απασχόληση στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μπορούσε σχεδόν να διπλασιαστεί μέσα στην επόμενη δεκαετία.

Ωστόσο, η καθολική καθαρή επίπτωση στην απασχόληση στην οικονομία

στο σύνολό της δεν αναμένεται να είναι σημαντική, όπου πολλές από τις θέσεις που θα δημιουργηθούν θα είναι σε βάρος των χαμένων θέσεων εργασίας, με τον κύριο αντίκτυπο να εντοπίζεται στο περιεχόμενο και την τοποθεσία των θέσεων, με περισσότερη τηλεργασία, με αλλαγές στα μοντέλα μετακινήσεων και τις μορφές μεταφοράς καθώς επίσης με χώρους εργασίας με μεγαλύτερη αποδοτικότητα ενέργειας.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι δυσμενείς εξελίξεις της κλιματικής αλλαγής συνιστούν απειλή και πρόκληση σχεδόν για όλους, όπου ο χώρος εργασίας - όπου καταναλώνεται πολλή ενέργεια, χρησιμοποιούνται πόροι και παράγονται απόβλητα είναι ένα από τα πιο προφανή μέρη όπου θα συμβούν αλλαγές.

Η ΕΕ ηγείται του τρόπου εκσυγχρονισμού των οικονομιών της καθώς και της ενθάρρυνσης και υποστήριξης των αλλαγών εντός των εταιρειών. Μια θετική απόκριση στο χώρο εργασίας μπορεί να έχει θετική επίδραση στον τρόπο με τον οποίο ζούμε και εργαζόμαστε.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί παγκόσμιο πρόβλημα που απαιτεί διεθνή απόκριση. Ωστόσο, οι προκλήσεις για την απασχόληση μοιάζουν με αυτές που προκαλούν άλλες διαρθρωτικές αλλαγές. Συνεπώς, οι υπάρχουσες κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για την απασχόληση, περιλαμβανομένης της έννοιας της «ευελιξίας με ασφάλεια», παρέχουν το πλαίσιο για συντονισμένη απόκριση.

Η Πρωτοβουλία για Πράσινες θέσεις εργασίας, συντασσόμενη με τις προσπάθει-

ες που καταβάλλονται στο πλαίσιο του Προγράμματος για το Περιβάλλον των Ηνωμένων Εθνών, στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), τη Διεθνή Συνομοσπονδία Συνδικάτων και τη Διεθνή Οργάνωση Εργοδοτών, αποτελεί θετικό παράδειγμα αποτελεσματικής σύμπραξης. Ομοίως, οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι συνεργάζονται το 2010 για να αναπτύξουν μια κοινή προσέγγιση για τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής στην κοινωνία και την απασχόληση.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A3](#) Ευελισφάλεια
- > [C4](#) Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού
- > [E](#) Πολιτική στην πράξη
- > [A5](#) Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=103&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Ανεργία
- > Απασχόληση
- > Θέσεις εργασίας
- > Ποιότητα στην εργασία
- > Ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση
- > Πρόγραμμα αμοιβαίας μάθησης
- > Δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης

B Δικαιώματα στην εργασία

Τα ελάχιστα νομικά πρότυπα που έχει θεσπίσει η ΕΕ έχουν βοηθήσει να εξασφαλιστεί ότι η ΕΕ και οι εθνικές αγορές εργασίας είναι ανοικτές και ανταγωνιστικές, ότι οι εργαζόμενοι ενημερώνονται και ζητείται η γνώμη τους σχετικά με τις σημαντικές αλλαγές που επηρεάζουν την επαγγελματική τους ζωή, και ότι έχουν επιλογές σχετικά με τα είδη των συμβάσεων εργασίας τους, και ο ρυθμός εργασίας τους. Παράλληλα, η διατήρηση της ασφάλειας της υγείας των εργαζομένων έχει αποτελέσει πρωταρχικό μέλημα και έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι κοινές προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας πληρούνται από τα κράτη μέλη.

Αυτό το ξέρατε;

Περίπου το 14% των εργαζομένων στην ΕΕ27 το 2008 είχε συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου και όχι συμβάσεις αορίστου χρόνου ή μόνιμης απασχόλησης.

Ενώ τα ατυχήματα στο χώρο εργασίας μειώνονται σταθερά με την πάροδο του χρόνου, πάνω από το ένα τρίτο των εργαζομένων αναφέρει ότι νιώθει πως η δουλειά του θέτει την υγεία του σε κίνδυνο.

Τα δικαιώματα των εργαζομένων είναι ένας σημαντικός τομέας της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής καθώς επίσης ένας τομέας όπου η ΕΕ έχει αναλάβει τις περισσότερες δράσεις και είχε το μεγαλύτερο αντίκτυπο. Η ΕΕ έχει βελτιώσει σημαντικά τις συνθήκες εργασίας και έχει διασφαλίσει τα βασικά δικαιώματα των εργαζομένων. Σε αυτά περιλαμβάνεται η μείωση των ωρών εργασίας, η διασφάλιση ότι οι εργαζόμενοι ενημερώνονται και ζητείται η γνώμη τους σχετικά με τις σημαντικές αλλαγές και τις απολύσεις, οι ασφαλέστερες συνθήκες εργασίας και η εξασφάλιση της χορήγησης αποζημίωσης σε περίπτωση τραυματισμού. Χάρη στη νομοθεσία της Ένωσης, οι εργαζόμενοι είναι γενικά πιο ασφαλείς και τυγχάνουν περισσότερο δίκαιης μεταχείρισης σε σύγκριση με το παρελθόν.

Τα δικαιώματα των εργαζομένων είναι ένας σημαντικός τομέας της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής καθώς επίσης ένας τομέας όπου η ΕΕ έχει αναλάβει τις περισσότερες δράσεις και είχε το μεγαλύτερο αντίκτυπο. Η ΕΕ έχει βελτιώσει σημαντικά τις συνθήκες εργασίας και έχει διασφαλίσει τα βασικά δικαιώματα των εργαζομένων. Σε αυτά περιλαμβάνεται η μείωση των ωρών εργασίας, η διασφάλιση ότι οι εργαζόμενοι ενημερώνονται και ζητείται η γνώμη τους σχετικά με τις σημαντικές αλλαγές και τις απολύσεις, οι ασφαλέστερες συνθήκες εργασίας και η εξασφάλιση της χορήγησης αποζημίωσης σε περίπτωση τραυματισμού. Χάρη στη νομοθεσία της Ένωσης, οι εργαζόμενοι είναι γενικά πιο ασφαλείς και τυγχάνουν περισσότερο δίκαιης μεταχείρισης σε σύγκριση με το παρελθόν.

Θέτοντας κοινές προδιαγραφές

Από την άποψη των συνθηκών εργασίας καθώς και της υγείας και ασφάλειας, τα κράτη μέλη πρέπει να ανταποκρίνονται σε ορισμένες κοινές προδιαγραφές που έχουν τεθεί από την ΕΕ. Οι προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας έχουν καθιερωθεί για να εξασφαλιστεί η ασφάλεια των εργαζομένων και να μειωθεί ο αριθμός των ατυχημάτων και των θανάτων εξαιτίας ατυχημάτων και ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία. Αυτοί οι κανονισμοί ασφαλείας έχουν οδηγήσει έμμεσα σε αυξημένη παραγωγικότητα της ευρωπαϊκής οικονομίας καθώς λιγότεροι εργαζόμενοι χάνουν χρόνο λόγω απουσιών που οφείλονται σε ατυχήματα.

Καθιερώθηκαν επίσης πρότυπα από την ΕΕ σε σχέση με τις συνθήκες εργασίας γενικότε-

ρα. Η ευρωπαϊκή αγορά απασχόλησης έχει εξελιχθεί σημαντικά καθώς οι οικονομίες και οι κοινωνίες μας έχουν αλλάξει, για παράδειγμα, παρατηρείται αυξανόμενος αριθμός εργαζομένων που δεν έχουν παραδοσιακές συμβάσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης αλλά πιο ποικίλες μορφές χρόνου εργασίας. Αυτό μπορεί να προσφέρει πλεονεκτήματα αφού συμβάσεις μερικής ή εποχικής απασχόλησης παρέχουν στους εργαζομένους την ευελιξία να αφιερώσουν χρόνο στην οικογένειά τους ή να ασχοληθούν με άλλες υποχρεώσεις. Παράλληλα, αναγνωρίζεται ότι ένα σημαντικό ποσοστό ατόμων με παρόμοιες συμβάσεις θα εξακολουθήσει να προτιμά το ωράριο πλήρους απασχόλησης ή να έχει σύμβαση μόνιμης απασχόλησης/αορίστου χρόνου.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Περιστατικά τραυματισμών ή θανάτου από ατυχήματα που σχετίζονται με την εργασία έχουν μειωθεί αξιοσημείωτα ως επακόλουθο της δράσης της ΕΕ. Επίσης, έχουν βελτιωθεί οι γενικές συνθήκες εργασίας χάρη στο κανονικό ωράριο (ώρες εργασίας), στα ελάχιστα δικαιώματα σε διαλείμματα ανάπαυσης και σε ημέρες άδειας, καθώς και σε άλλες παροχές. Οι σημερινές συνθήκες εργασίας είναι πολύ πιο αποδεκτές από ό,τι ήταν συχνά στο παρελθόν.

Ταυτοχρόνως, οι εργαζόμενοι πρέπει να αποδεχτούν πολύ μεγαλύτερη ευελιξία

στον τρόπο με τον οποίο εργάζονται σε σύγκριση με το παρελθόν, όχι απλώς από τη σκοπιά των συμβατικών σχέσεων τους με τον εργοδότη τους αλλά και στις καθημερινές εργασιακές πρακτικές τους. Σε πολλές περιπτώσεις, φαίνεται ότι βελτιώνουν την ποιότητα και το ενδιαφέρον για τη δουλειά, αλλά αυτό δεν συμβαίνει πάντοτε όπως φαίνεται στις εκθέσεις συνθηκών εργασίας, όπου εκφράζονται επίσης ανησυχίες για θέματα όπως το άγχος και η εντατικότητα της εργασίας (αναφ. Έρευνα Συνθηκών Εργασίας 2005 - Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας).

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Ενώ η ΕΕ έχει καταβάλει πολλές προσπάθειες για να διασφαλίσει τα δικαιώματα των εργαζομένων, η ευρωπαϊκή αγορά εργασίας αντιμετωπίζει σημαντικές αλλαγές, ειδικά επειδή ο ευρωπαϊκός πληθυσμός στο σύνολό του γερνά, κατά μέσο όρο, όπως και το ευρωπαϊκό εργατικό δυναμικό, με αυξανόμενους αριθμούς ατόμων από ομάδες μεγαλύτερης ηλικίας να εισέρχονται ή να παραμένουν στην αγορά εργασίας.

Οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν επίσης διαφορετικούς κινδύνους από ό,τι στο παρελθόν. Οι παραδοσιακές απειλές για τη σωματική υγεία έχουν μειωθεί καθώς μειώνεται η βαριά χειρωνακτική εργασία αλλά πρέπει να

καταβληθούν προσπάθειες σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για να προστατευτούν οι εργαζόμενοι από νέες απειλές για την υγεία - ιδίως όσες συνδέονται με το άγχος, την παρενόχληση και τη βία στην εργασία.

Το έγγραφο «Κοινοτική στρατηγική 2007-12 για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας» σκιαγραφεί όσα πρέπει να γίνουν ώστε οι εργαζόμενοι να προστατεύονται πλήρως σε κάθε κράτος μέλος, και η ΕΕ επανεξετάζει συστηματικά τη λειτουργία των προτύπων εργασίας σε όλη την ΕΕ προκειμένου να εξασφαλίσει ότι συνεχίζουν να είναι επαρκή και να ανταποκρίνονται στους βασικούς τους στόχους.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου *Δικαιώματα στην εργασία*, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς Β.

- > [C5](#) Συντάξεις
- > [C6](#) Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Εργατικό δίκαιο
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157&langId=el>
- > Υγεία και ασφάλεια στην εργασία
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=148&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Δικαιώματα των εργαζομένων
- > Ευελιξία
- > Ασφάλεια

B1 Δικαιώματα στην εργασία

Υγεία και ασφάλεια στην εργασία

Θεμελιώδες στοιχείο στην προώθηση της ποιότητας της εργασίας και της οικονομικής απόδοσης είναι το ασφαλές και υγιεινό περιβάλλον εργασίας. Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία είναι τώρα μια από τις πιο σημαντικές και πιο ανεπτυγμένες πτυχές της πολιτικής για την απασχόληση και τις κοινωνικές υποθέσεις της ΕΕ, που στηρίζεται στο άρθρο 137 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Η έγκριση και η εφαρμογή ενός συνόλου οδηγιών της ΕΕ, καθώς και η ανάπτυξη μιας κοινής κουλτούρας πρόληψης των κινδύνων έχει συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και στη μείωση των επιπτώσεων των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών.

Αυτό το ξέρατε;

Ο αριθμός θανατηφόρων ατυχημάτων στο χώρο εργασίας μειώθηκε κατά 23% μεταξύ 2000 και 2005 στην ΕΕ των 15.

Το ποσοστό ατυχημάτων (x100.000 απασχολούμενων εργαζομένων) στο χώρο εργασίας, που απαιτούσαν περισσότερες από τρεις μέρες απουσίας, μειώθηκε κατά 17% (από 100 σε 83) κατά την ίδια περίοδο.

Οι υφιστάμενες διατάξεις της ΕΕ για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας έχουν αναπτυχθεί με στόχο να καλυφθεί ο μέγιστος αριθμός κινδύνων με την ελάχιστη νομοθεσία. Μια Οδηγία-Πλαίσιο καθορίζει τις κύριες αρχές πρόληψης των επαγγελματικών κινδύνων. Άλλες οδηγίες για την Υγεία και Ασφάλεια ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις, παραδείγματος χάρη για τους χώρους εργασίας, τους εξοπλισμούς εργασίας, την έκθεση σε χημικές ουσίες, τις καρκινογόνες ουσίες, τους φυσικούς και βιολογικούς παράγοντες, ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων, κ.λπ.

Για να στηρίξει τις προσπάθειες της ΕΕ για πιο αποτελεσματική πρόληψη των επαγγελματικών ατυχημάτων και ασθενειών, το 2007 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθόρισε μια νέα Κοινοτική στρατηγική για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για την περίοδο 2007–2012. Αυτή η στρατηγική έχει στόχο να επιτύχει συνολική μείωση ύψους 25% του συνολικού ποσοστού ατυχημάτων στην εργασία έως το 2012.

Η στρατηγική προσδιορίζει ορισμένους συγκεκριμένους τομείς δράσης:

- Τη βελτίωση, απλοποίηση και καλύτερη εφαρμογή του ρυθμιστικού πλαισίου της ΕΕ
- Την ανάπτυξη συνεπών εθνικών στρατηγικών προσαρμοσμένων στο συγκεκριμένο πλαίσιο κάθε Κράτους Μέλους.
- Την ανάπτυξη συνεργιών μεταξύ της πολιτικής για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία και άλλων εθνικών και ευρωπαϊκών τομέων πολιτικής
- Τον καλύτερο προσδιορισμό και εκτίμηση των πιθανών νέων κινδύνων για την υγεία και την ασφάλεια
- Αυξημένη διεθνή συνεργασία

Ο ρόλος των κρατών μελών

Τα Κράτη Μέλη μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στο να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση προς την κοινοτική νομοθεσία ώστε να μειωθεί ο αριθμός ατυχημάτων στο χώρο εργασίας καθώς και των επαγγελματικών ασθενειών.

Μια σημαντική πτυχή της ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα είναι η ανάμειξη όλων των κύριων παραγόντων και ενδιαφερόμενων μερών στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση των μέτρων που είναι απαραίτητα για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων.

ΤΗ Συμβουλευτική Επιτροπή για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία είναι το επίσημο τριμερές φόρουμ διαβουλευσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Τα μέλη της είναι αντιπρόσωποι εθνικών κυβερνήσεων, εργοδοτών και συνδικάτων.

Η Επιτροπή Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας αποτελείται από εκπροσώπους των εθνικών υπηρεσιών επιθεωρήσεως εργασίας και ο ρόλος της είναι να επικουρεί την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ των εθνικών σωμάτων επιβολής του νόμου.

Παράλληλα, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία που συστάθηκε από το Συμβούλιο το 1994 συγκεντρώνει και διανέμει πληροφορίες για την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας και για τη νομοθεσία της ΕΕ.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η δράση της ΕΕ στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας έχει συμβάλει αισθητά στις βελτιώσεις των συνθηκών εργασίας των Ευρωπαίων πολιτών. Η ασφάλεια στο χώρο εργασίας βελτιώθηκε, οι επαγγελματικοί κίνδυνοι αξιολογούνται καλύτερα και λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα προστασίας.

Οι εργοδότες γνωρίζουν καλύτερα τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να καταστήσουν

ασφαλέστερο το χώρο εργασίας και οι υπάλληλοι είναι πιο ενήμεροι για τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να τους διαχειριστούν.

Επίσης υπάρχουν έμμεσα οφέλη για όλους. Όσο λιγότερο χρόνο αφιερώνουν οι πολίτες για την ανάρρωση λόγω ατυχήματος ή ασθένειας, τόσο μεγαλύτερη είναι η παραγωγικότητα της οικονομίας στο σύνολό της.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Παρόλο που η ΕΕ έχει επιτελέσει σημαντική πρόοδο, μένουν πολλά να γίνουν για να καταστεί η ευεξία στο χώρο εργασίας μια απτή πραγματικότητα για όλους τους Ευρωπαίους πολίτες. Η *Στρατηγική 2007-12 για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία* της ΕΕ παραθέτει τις κατευθυντήριες γραμμές, συμπεριλαμβανομένων αυτών για μεγαλύτερη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των Κρατών Μελών ώστε να διασφαλιστεί ότι η νομοθεσία της ΕΕ εφαρμόζεται σωστά.

Επίσης, η υγεία και ασφάλεια στην εργασία πρέπει να συμβαδίζει με το μεταβαλλόμενο χαρακτήρα των επαγγελματικών κινδύνων. Πρέπει να ενσωματωθούν βασικές αρχές στα εθνικά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να προαχθεί μια κουλτούρα πρόληψης του κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις ανάγκες και τις συνθήκες μικρού και μεσαίου μεγέθους εταιρειών.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [F1](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Υγεία και ασφάλεια στην εργασία
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=148&langId=el>
- > Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία
<http://osha.europa.eu/el/front-page/view>

Λέξεις κλειδιά

- > Υγεία
- > Ασφάλεια
- > Στρες
- > OSHA
- > Ευρωπαϊκός οργανισμός για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία

B2 Δικαιώματα στην εργασία

Εργατικό δίκαιο

Η ΕΕ, καταβάλλοντας σημαντικές προσπάθειες για να εγγυηθεί τα δικαιώματα των εργαζομένων, ενέκρινε νομοθεσία που καθορίζει τα ελάχιστα πρότυπα εργασίας που πρέπει να πληρούνται σε όλα τα κράτη μέλη. Επιπλέον, στόχος του εργατικού δικαίου της Ένωσης είναι να εξασφαλίσει ότι η ελευθερία της ενιαίας αγοράς δεν επιδεινώνει τα πρότυπα εργασίας και δεν δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό.

Αυτό το ξέρατε;

Περίπου 40% των εργαζομένων εργάζονται εκτός παραδοσιακής σύμβασης πλήρους και μόνιμης απασχόλησης.

Περίπου το 18% των θέσεων εργασίας στην ΕΕ είναι μερικής απασχόλησης.

Καθώς η ΕΕ συνέρχεται από την ύφεση και την αυξημένη ανεργία, οι εργαζόμενοι μπορούν να νιώθουν πιο ευάλωτοι στην εργασία και τη σταδιοδρομία τους ενώ οι εργοδότες, ιδίως οι ΜΜΕ, μπορεί να θέλουν μεγαλύτερη ευελιξία σε ένα αυξανόμενο ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Επίσης, αλλάζει ο κόσμος της εργασίας λόγω τεχνολογικών, δημογραφικών και κοινωνικών εξελίξεων, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης για κα-

λύτερη εναρμόνιση της εργασίας με την οικογένεια και τις ευθύνες φροντίδας.

Σε αυτές τις περιστάσεις, οι συμβάσεις απασχόλησης γίνονται όλο και πιο ποικίλες όπου διάφορες μορφές άτυπης εργασίας (όπως η μερική απασχόληση ή η απασχόληση καθορισμένης διάρκειας, καθώς και η εργασία μέσω ιδιωτικών γραφείων ευρέσεως εργασίας) γίνονται ολοένα και πιο διαδεδομένες στην Ευρώπη.

Προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων

Οι εργατικοί νόμοι της ΕΕ έχουν συμφωνηθεί από όλα τα Κράτη Μέλη και παρέχουν ελάχιστα κοινά πρότυπα προστασίας για τους εργαζομένους σε όλη την ΕΕ, ενώ επίσης επιτρέπουν κάποια ευελιξία για συγκεκριμένες τομειακές ή επιχειρηματικές ανάγκες και επιδιώκουν να στηρίξουν την εναρμόνιση της εργασίας με τις ανάγκες μεμονωμένων εργαζομένων.

Η ΕΕ έχει αναλάβει μεγαλύτερη δράση για να βοηθήσει να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι εργαζόμενοι προστατεύονται και επωφελούνται από όμοια δικαιώμα-

τα, ανεξάρτητα από το πού βρίσκονται ή από το είδος της σύμβασης εργασίας. Επίσης, το εργατικό δίκαιο της ΕΕ βοηθά να εξασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι έχουν το δικαίωμα να ενημερώνονται και να μπορούν να εκφράσουν τη γνώμη τους αναφορικά με μείζονα ζητήματα που σχετίζονται με τη ζωή της εταιρείας. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν κινδυνεύει η θέση του εργαζόμενου.

Η ΕΕ διασφαλίζει ότι όλα τα Κράτη Μέλη εφαρμόζουν το ευρωπαϊκό εργατικό δίκαιο στις εθνικές τους νομοθεσίες.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Μια νέα Οδηγία για την εργασία μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης από το 2011 θα βελτιώσει την προστασία των προσωρινά απασχολούμενων ενώ συνεισφέρει

στην ανάπτυξη αυτής της μορφής εργασίας ως ευέλικτης επιλογής για εργοδότες και εργαζομένους. Η Οδηγία παραθέτει την αρχή της ίσης μεταχείρισης, όσον αφορά τις βα-

σικές συνθήκες εργασίας και απασχόλησης, μεταξύ των εργαζομένων μέσω εταιρειών προσωρινής απασχόλησης και των εργαζομένων που προσλαμβάνονται απευθείας από τον έμμεσο εργοδότη.

Η Οδηγία για τον Χρόνο Εργασίας εξασφαλίζει ότι όλοι οι εργαζόμενοι στην ΕΕ δικαιούνται προστασία έναντι των υπερβολικών ωρών εργασίας, ελάχιστες περιόδους ημερήσιας και εβδομαδιαίας ξεκούρασης, και τουλάχιστον τέσσερις εβδομάδες άδειας μετ' αποδοχών.

Από το 2002, μια οδηγία της ΕΕ προβλέπει την ενημέρωση και τη διαβούλευση των υπαλλήλων σε εταιρικό επίπεδο σχετικά με την οικονομική κατάσταση και την κατάσταση της απασχόλησης και τις προοπτικές της εταιρείας καθώς και τις αποφάσεις των εργοδοτών που μπορεί να τους επηρεάσουν ουσιαστικά, όπως συμβαίνει στην περίπτωση αλλαγής της οργάνωσης εργασίας ή των συμβατικών σχέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συλλογικών απολύσεων, της αναδιάρθρωσης, κ.λπ.

Επιπλέον, το εργατικό δίκαιο της ΕΕ εγγυάται τα δικαιώματα των εργαζομένων όταν ο εργοδότης αδυνατεί να εκπληρώσει τις οι-

κονομικές του υποχρεώσεις, για παράδειγμα όταν κηρύξει πτώχευση.

Επίσης, το εργατικό δίκαιο της ΕΕ καθορίζει τη χώρα της οποίας οι κανόνες ισχύουν για τους αποσπασμένους εργαζομένους, δηλαδή εργαζομένους που αποστέλλονται προσωρινά από τον εργοδότη τους να δουλέψουν σε άλλο Κράτος Μέλος και όποτε δύο σύνολα κανόνων μπορεί διαφορετικά να συναγωνίζονται για την αρμοδιότητα. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα πρωταρχικά στοιχεία της κοινωνικής προστασίας όπως είναι η υγεία και η ασφάλεια, ο χρόνος εργασίας και τα ελάχιστα ποσοστά αμοιβών, ρυθμίζονται από τους κανόνες της χώρας υποδοχής, δηλαδή του Κράτους Μέλους όπου πραγματικά παρέχεται η υπηρεσία.

Όταν ο εργοδότης σας σάς στέλνει στο εξωτερικό για ένα έργο, η νομοθεσία της ΕΕ για την απόσπαση των εργαζομένων εξασφαλίζει ότι υπάρχει νομική σαφήνεια ως προς τους προστατευτικούς κανόνες που ισχύουν για εσάς σε αυτούς τους βασικούς τομείς: είτε οι τοπικοί κανόνες είτε αυτοί που ισχύουν στην πατρίδα σας, όποιοι εκ των δύο είναι οι πιο ευνοϊκοί για τον ενδιαφερόμενο εργαζόμενο στην υπόψη κατάσταση.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ έχει σημειώσει σημαντική πρόοδο στον τομέα του εργατικού δικαίου, αλλά μένουν ακόμα πολλά να γίνουν.

Αντιμέτωπη με τις δυσκολίες διαφόρων Κρατών Μελών και τομέων, η Επιτροπή ασχολείται προς το παρόν με μια νέα αναθεώρηση των κανόνων για το χρόνο εργασίας προκειμένου να εξασφαλίσει ότι τα δικαιώματα προστατεύονται πιο αποτελεσματικά με τρόπο που ανταποκρίνεται στις μεταβαλ-

λόμενες ανάγκες των εργαζομένων, επιχειρήσεων και δημόσιων υπηρεσιών. Επίσης, η άτυπη εργασία πρέπει να προστατευτεί καλύτερα.

Μέσω περίπου 900 Ευρωπαϊκών Συμβουλίων Εργαζομένων, 15 εκατομμύρια εργαζόμενοι σε διεθνικές εταιρείες έχουν τώρα την ικανότητα να ενημερώνονται και να ζητείται η γνώμη τους από τη διοίκηση για την πρόοδο της επιχείρησής τους και για κάθε σημαντική απόφαση που θα μπορούσε να τους επηρεάσει. Το 2011, νέοι κανόνες θα ισχύσουν για τους φορείς αυτούς με στόχο να ευνοήσουν τη δημιουργία νέων Ευρωπαϊκών Συμβουλίων Εργαζομένων και να τα καταστήσουν πιο αποτελεσματικά. Ύστερα, τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια Εργαζομένων θα είναι σε θέση να διαδραματίσουν πιο διεξοδικό ρόλο στην ανάπτυξη γνήσιου διασυνοριακού κοινωνικού διαλόγου, στην πρόβλεψη των αλλαγών, και στην εξασφάλιση της δέουσας διαχείρισης εταιρικών αναδιαρθρώσεων.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A4](#) Αναδιάρθρωση
- > [B1](#) Υγεία και ασφάλεια στην εργασία
- > [D1](#) Επαγγελματική κινητικότητα
- > [F1](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Εργατικό δίκαιο
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=157&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Κινητικότητα
- > Αγορά εργασίας

C Ένταξη και ισότητα

Η ΕΕ εργάζεται για να καταπολεμήσει τον κοινωνικό αποκλεισμό, να συμβάλει στην εξασφάλιση κατάλληλης κοινωνικής προστασίας και να προωθήσει μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που να βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες. Πρόοδος έχει σημειωθεί ως προς την επίτευξη μεγαλύτερης κοινωνικής ευεξίας, αλλά πολλά μένουν ακόμα να γίνουν. Δεν είναι απλώς θέμα ύπαρξης νόμων, αλλά έμπρακτης εγγύησης των ίσων ευκαιριών.

Αυτό το ξέρατε;

Οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο 17% λιγότερο από τους άνδρες.

Πάνω από 80 εκατομμύρια Ευρωπαίοι, εκ των οποίων το ένα τέταρτο είναι παιδιά, ζουν στα όρια της φτώχειας.

Σχεδόν τα δύο τρίτα των Ευρωπαίων θεωρούν ότι η φτώχεια είναι διαδεδομένο πρόβλημα στη χώρα τους.

Σχεδόν 90% των πολιτών θέλουν επειγόντως μέτρα από την κυβέρνησή τους για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα.

Η προαγωγή της ισότητας και της κοινωνικής ένταξης σημαίνει να μπορεί ο καθένας, συμπεριλαμβανομένων των ευάλωτων ομάδων, να συμμετέχει πλήρως στον επαγγελματικό και κοινωνικό τομέα, και να έχει ίση ευκαιρία να το πράξει.

Η αποστολή είναι πολύπτυχη. Μια πτυχή είναι η εξασφάλιση ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, βοηθώντας συγχρόνως τους ανθρώπους να δημιουργήσουν μια κατάλληλη ισορροπία μεταξύ οικογενειακού και επαγγελματικού βίου. Επίσης σημαντική είναι η καταπολέμηση των διακρίσεων ούτως ώστε κανένα άτομο ή καμιά ομάδα ατόμων να τυγχάνει λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης σε σχέση με άλλους λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Στο μεταξύ, άλλη μια προτεραιότητα είναι η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας - συμπεριλαμβανομένης της παιδικής φτώχειας. Αυτό απαιτεί, για παράδειγμα, την παροχή αξιοπρεπούς και προσιτής κατοικίας, την αντιμετώπιση των προβλημάτων της έλλειψης στέγης και της υπερχρέωσης, και την προώθηση στρατηγικών *ενεργητικής ένταξης* ώστε να διασφαλιστεί ότι οι κοινωνικές πολιτικές βοηθούν τα άτομα που μπορούν να εργαστούν, ενώ παρέχεται αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο σε αυτούς που ενδέχεται να μείνουν εκτός της αγοράς εργασίας.

Ένας άλλος στόχος είναι η πρόβλεψη και η αντιμετώπιση των συνεπειών των δημογραφικών αλλαγών - ιδίως της γήρανσης του πληθυσμού της Ευρώπης - διατηρώντας συγχρόνως αποτελεσματικά συστήματα κοινωνικής προστασίας, όπως κατάλληλες συντάξεις και υγειονομική και μακροχρόνια φροντίδα.

Κανείς δεν μένει έξω

Η ΕΕ λαμβάνει μέτρα για την ισότητα με διάφορους τρόπους: μέσω της νομοθεσίας, προγραμμάτων ίσων ευκαιριών, και λαμβάνοντας μέτρα για να εντάξει θέματα των φύλων και των διακρίσεων σε όλες τις πτυχές της χάραξης πολιτικής - μια διαδικασία που είναι γνωστή ως *ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου*.

Για τον κοινωνικό αποκλεισμό και την κοινωνική προστασία, η ΕΕ επιδιώκει να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών. Υποστηρίζει επίσης προγράμματα αύξησης της ευαισθητοποίησης, όπως το 2007 - Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους και το 2010 - Ευρωπαϊκό Έτος καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ως πολίτες της ΕΕ, έχετε δικαίωμα στην ίση μεταχείριση και σε μια ζωή χωρίς διακρίσεις: το δικαίωμα αυτό κατοχυρώνεται με νόμο και οι πολιτικές της ΕΕ λειτουργούν προκειμένου να συμβαίνει αυτό στην πράξη. Για παράδειγμα, είναι παράνομο βάσει του νόμου της ΕΕ να στερούμαι από κάποιο μια εργασία ή την πρόσβαση σε κατάρτιση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Ενώ η ΕΕ βοηθά να εξασφαλιστεί ότι οι ευάλωτοι της κοινωνίας δεν αγνοούνται ούτε τους αφήνουν να φροντίσουν τους εαυτούς τους μόνοι τους, άλλες μεταρρυθμίσεις κοινωνικής προστασίας της Ευρώπης και πολιτικές κοινωνικής ένταξης αποδίδουν και

αυτές καρπούς. Για παράδειγμα, ένας αυξανόμενος αριθμός ηλικιωμένων παραμένουν οικονομικά ενεργοί - στην εργασία - στα μεταγενέστερα στάδια της ζωής τους όπου αυτή η *ενεργητική γήρανση* ενθαρρύνεται ως θετική απόκριση στις προκλήσεις που θέτει η δημογραφική αλλαγή.

Πράγματι, οι πολίτες της ΕΕ είναι σε θέση να επωφεληθούν από τη δράση της ΕΕ για την ισότητα και την κοινωνική ένταξη μέσα από ένα ευρύ φάσμα μεθόδων, όπως διευκρινίζεται λεπτομερέστερα στα άλλα πληροφοριακά δελτία αυτής της σειράς με θέμα την *Ένταξη και ισότητα*. Για να αναφέρουμε ένα παράδειγμα, η ΕΕ εργάζεται για να βελτιώσει την ένταξη των ατόμων με αναπηρίες.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί μέχρι σήμερα, δεν έχουν λυθεί όλα τα προβλήματα και η Ευρώπη αντιμετωπίζει διαρκώς νέες κοινωνικές προκλήσεις. Για παράδειγμα, οι γυναίκες στην ΕΕ συνεχίζουν να κερδίζουν γενικώς 17% λιγότερα από τους άνδρες, παρά τους νόμους που εγγυώνται την ισότητα αμοιβής. Ομοίως, παραμένουν πολύ συνηθισμένες οι υποθέσεις διακρίσεων λόγω εθνοτικής καταγωγής, αναπηρίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Επίσης, η

φτώχεια παραμένει σοβαρό ζήτημα στην Ευρώπη.

Η ΕΕ συνεχίζει και επεκτείνει τις προσπάθειές της για την προώθηση της ένταξης και της ισότητας και θα συνεχίσει να καταπολεμά την παιδική φτώχεια. Επίσης, θα συνεχίσει να προωθεί την ανοικτή αγορά εργασίας για όλους, όπως ακριβώς θα συνεχίσει να ενθαρρύνει την παροχή κατάλληλης υγείας και μακροχρόνιας φροντίδας.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου *Ένταξη και ισότητα*, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς C.

> [Ε](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

- > ΓΔ Απασχόλησης
<http://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=el>
- > Ευρωπαϊκό Έτος ίσων ευκαιριών για όλους (2007)
www.equality2007.europa.eu

Λέξεις κλειδιά

- > Ένταξη
- > Ισότητα ευκαιριών
- > Ισότητα
- > Φτώχεια
- > Κοινωνικός αποκλεισμός
- > Εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου
- > Κοινωνική προστασία
- > Διάκριση

C1 Ένταξη και ισότητα

Ισότητα φύλων και εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου

Κατά κανόνα, οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν ίσα δικαιώματα, ωστόσο στην πράξη υπάρχουν ακόμη διαφορές, ιδίως στην αγορά εργασίας και ειδικότερα σε σχέση με τις αμοιβές και τις συντάξεις. Η κατάσταση βελτιώνεται αλλά πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες ώστε να τεθούν σε ίση βάση οι γυναίκες και οι άνδρες. Ωστόσο, ο συνδυασμός επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής μπορεί να αποδειχτεί δύσκολος για τον καθένα, ιδιαίτερα για τις γυναίκες. Η ισότητα των φύλων είναι μια βασική αξία της ΕΕ την οποία προσπαθεί εδώ και καιρό να προωθήσει μαζί με πρωτοβουλίες, προκειμένου να μπορούν πιο εύκολα οι γυναίκες και οι άνδρες να συνδυάζουν την επαγγελματική και την ιδιωτική ζωή.

Αυτό το ξέρατε;

Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ανερχόταν στο 59% το 2008 - 14 μονάδες χαμηλότερα από αυτό των ανδρών (σχεδόν 73%).

Οι γυναίκες αμείβονται κατά μέσο όρο πάνω από 17% λιγότερο από τους άνδρες για κάθε ώρα εργασίας, και περισσότερες γυναίκες άνω των 65 διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας από τους άνδρες - 22% έναντι 16%.

Οι γυναίκες δεν απολαμβάνουν την ισότητα με τους άνδρες από ποικίλες απόψεις. Αυτό διαφαίνεται, λόγω χάρη, στις διαφορές μεταξύ γυναικών και ανδρών όσον αφορά τόσο την απασχόληση όσο και την αμοιβή. Οι γυναίκες συνεχίζουν να υποεκπροσωπούνται σε θέσεις ευθύνης καθώς και σε αρκετά επαγγέλματα ή τμήματα της οικονομίας, όπως η μηχανολογία και η επιστήμη. Ένας δυσανάλογα υψηλός αριθμός γυναικών απασχολείται σε εργασία με μειωμένο ωράριο - πάνω από 30% σε αντιδιαστολή με ποσοστό μικρότερο από 8% για τους άνδρες το 2008. Αυτή η συλλογική συνέπεια των χαμηλότερων εισφορών στις συντάξεις επιφέρει χαμηλότερα συνταξιοδοτικά δικαιώματα, έχο-

ντας ως επακόλουθο υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας μεταξύ γυναικών παρά μεταξύ ανδρών ηλικίας 65 ετών και άνω. Όλα αυτά συμβαίνουν παρά το γεγονός ότι, κατά μέσο όρο, οι γυναίκες έχουν υψηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης από τους άνδρες (το 2007 το 59% των αποφοίτων πανεπιστημίου στην ΕΕ ήταν γυναίκες).

Ένας παράγοντας, μεταξύ άλλων, που εξηγεί τις ανισότητες μεταξύ γυναικών και ανδρών στην αγορά εργασίας είναι η ανισόροπη κατανομή των οικογενειακών ευθυνών: οι γυναίκες παραμένουν πρωταρχικά υπεύθυνες για τις οικιακές εργασίες και για τη φροντίδα των παιδιών και άλλων εξαρτώμενων μελών.

Προαγωγή της ισότητας των φύλων

Η ΕΕ προστατεύει το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση γυναικών και ανδρών και υποστηρίζει δραστηριότητες για την προαγωγή της ισότητας των φύλων. Οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και της ισότητας των φύλων κατοχυρώνονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν οδηγήσει στη χάραξη ειδικής νομοθεσίας και πολιτικών στον τομέα αυτό.

Η ΕΕ χρηματοδοτεί επίσης πρωτοβουλίες και προγράμματα που προωθούν την ισότητα των φύλων, και εργάζεται για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πτυχές της χάραξης πολιτικής - την αποκαλούμενη ενσωμάτω-

ση της διάστασης του φύλου. Πράγματι, η ισότητα των δύο φύλων αποτελεί μέρος της ατζέντας για την ανάπτυξη και την απασχόληση της ΕΕ και της στρατηγικής της για την απασχόληση, οι δε κοινωνικοί εταίροι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της ισότητας των δύο φύλων στο χώρο εργασίας.

Σε κάθε κράτος μέλος της Ένωσης έχουν καθιερωθεί οργανισμοί ισότητας προκειμένου να παρέχονται πληροφορίες, απαντήσεις και νομικές συμβουλές στους πολίτες σχετικά με τα δικαιώματά τους όσον αφορά την ισότητα των φύλων. Επιπλέον, έχει θεσπιστεί το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την ισότη-

τα των φύλων στο Βίλνιους της Λιθουανίας, για να παρέχει πραγματογνωμοσύνη, να βελτιώσει τις γνώσεις και να αυξήσει την προβολή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Η σημασία της επίτευξης καλύτερης εναρμόνισης μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου τόσο για τους άνδρες όσο και τις γυναίκες υπογραμμίζεται στις προτεραιότητες του *Χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών* της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στον οποίο διατυπώνονται οι δράσεις για την περίοδο 2006-10. Αυτή η προτεραιότητα τονίζεται επίσης στο Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων, αντανακλώντας την

αποφασιστικότητα των Κρατών Μελών της ΕΕ να υλοποιήσουν τις πολιτικές ισότητας φύλων. Θεσπίστηκε επίσης μια Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τις οικογένειες προκειμένου να ενισχυθούν οι πολιτικές υπέρ της οικογένειας, σε πλήρη συμμόρφωση προς τις αρχές της ισότητας των φύλων.

Το 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε στο πλαίσιο της Διεθνούς Ημέρας της Γυναίκας μια εκστρατεία στο πλαίσιο όλης της ΕΕ για να συμβάλει στην αντιμετώπιση των μισθολογικών διαφορών των φύλων, με στόχο να ευαισθητοποιήσει το κοινό για θέματα μισθολογικών διαφορών των φύλων και το πώς μπορούν να καταπολεμηθούν.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η ΕΕ είναι μια πραγματική κινητήρια μηχανή για τις αλλαγές στον τομέα της ισότητας των φύλων και η κατάσταση των γυναικών έχει βελτιωθεί και στην αγορά εργασίας. Τα τελευταία χρόνια, οι γυναίκες αποτέλεσαν, για παράδειγμα, μεγάλο μέρος της αύξησης της απασχόλησης στην ΕΕ.

Το συνεκτικό σώμα νομοθεσιών περί ισότητας των φύλων της ΕΕ σημαίνει ότι δικαιούστε ίση μεταχείριση σε όλους τους τομείς που σχετίζονται με την απασχόληση και την εργασία, όπως η αμοιβή, η πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, η κατάρτιση, η γονική άδεια και η κοινωνική ασφάλιση. Επιπλέον, η νομοθεσία της ΕΕ απαγορεύει τις διακρίσεις μεταξύ γυναικών και ανδρών στην παροχή αγαθών και υπηρεσιών.

Η ΕΕ ενθαρρύνει τις πολιτικές που συνεισφέρουν σε καλύτερη εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου: για παράδειγμα, η παροχή κατάλληλων εγκαταστάσεων παιδικής φροντίδας, καθώς επίσης η επαρκής γονεϊκή άδεια και οι ευέλικτες μορφές ρυθμίσεων εργασίας που ωφελούν εξίσου άνδρες και γυναίκες. Τα οφέλη τέτοιων πολιτικών μπορεί να είναι πολυάριθμα, για παράδειγμα, ως προς τον καταμερισμό των οικογενειακών ευθυνών, την πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, την αστική και πολιτική συμμετοχή, τις μεγαλύτερες δυνατότητες επαγγελματικής σταδιοδρομίας, την ικανοποίηση από την εργασία ή τη δημιουργία οικογένειας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [C2](#) Η καταπολέμηση των διακρίσεων
- > [C4](#) Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ισότητα των φύλων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=418>
- > Οι γυναίκες και οι άνδρες στη χάραξη πολιτικής
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=762&langId=el>
- > Εκστρατεία για το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=681>
- > Χάρτης πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=422&langId=el>
- > Ευρωπαϊκές Συμμαχίες για τις οικογένειες
http://ec.europa.eu/employment_social/families/index_en.html

Λέξεις κλειδιά

- > Ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου
- > Οικογένειες
- > Ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών
- > Διάκριση
- > Εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου
- > Κοινωνικός διάλογος
- > Απασχόληση
- > Μισθολογικό χάσμα μεταξύ των δύο φύλων

Η ΕΕ δεσμεύεται να συνεχίσει τις προσπάθειές της για την προώθηση της ισότητας των φύλων και τη στήριξη των ατόμων ώστε να συμβιβάσουν την επαγγελματική και οικογενειακή ζωή. Μια αποστολή της θα είναι η εξασφάλιση της κατάλληλης εφαρμογής και επιβολής της νομοθεσίας περί ισότητας των φύλων. Γενικότερα, η επίτευξη ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών συνεπάγεται την αντιμετώπιση των κοινωνικών και πολιτισμικών στερεοτύπων καθώς και την ευαισθητοποίηση των ανδρών και την ενθάρρυνσή τους να αναλάβουν περισσότερες οικογενειακές ευθύνες. Μια ιδιαίτερη προτεραιότητα είναι να δημιουργηθούν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας για τις γυναίκες: αυτό σημαίνει, για παράδειγμα, την αντιμετώπιση των μισθολογικών διαφορών μεταξύ γυναικών και ανδρών, τη συνέχιση της ανάπτυξης ευέλικτων μορφών οργάνωσης της εργασίας για άνδρες και γυναίκες, τη διευκόλυνση των συνθηκών για τη χρήση των διαφορετικών γονεϊκών αδειών και την παροχή πιο ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και άλλων συναφών υπηρεσιών.

C2 Ένταξη και ισότητα

Η καταπολέμηση των διακρίσεων

Μια από τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ είναι ότι όλοι οι πολίτες της πρέπει να απολαμβάνουν μια ζωή απαλλαγμένη από διακρίσεις. Ωστόσο διακρίσεις υφίστανται ακόμα με διάφορες μορφές και σε διάφορα κοινωνικά στρώματα. Η νομοθεσία σας προστατεύει αλλά οι νόμοι αυτοί καθαυτοί δεν αρκούν: συνεπώς, η ΕΕ εργάζεται για να δημιουργήσει τις συνθήκες στις οποίες ο καθένας θα απολαμβάνει έμπρακτα την ίση μεταχείριση.

Αυτό το ξέρατε;

Σύμφωνα με πολλούς Ευρωπαίους, οι διακρίσεις είναι ευρέως διαδεδομένες:

- σχεδόν τα δύο τρίτα (61%) πιστεύουν ότι είναι διαδεδομένες σε σχέση με την εθνοτική καταγωγή
- οι μισοί ή και περισσότεροι πιστεύουν το ίδιο για την ηλικία (58%) και την αναπηρία (53%).

Τι είναι οι διακρίσεις;

Οι διακρίσεις εμφανίζονται όταν ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων τυγχάνουν λιγότερο ευνοϊκής μεταχείρισης από άλλους λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

ή εθνοτική καταγωγή, ή κάποιος εργοδότης που προσδιορίζει σε μια αγγελία για εργασία ότι μόνο νέα άτομα πρέπει να υποβάλουν αίτηση ακόμα και αν η εν λόγω εργασία μπορεί να γίνει θαυμάσια από κάποιο άτομο μεγαλύτερης ηλικίας.

Ένα παράδειγμα άμεσων διακρίσεων είναι αν ο ιδιοκτήτης καταστήματος αρνηθεί να προσλάβει άτομα με τα κατάλληλα προσόντα απλώς επειδή έχουν ορισμένη φυλετική

Οι διακρίσεις μπορούν επίσης να είναι πιο ανεπαίσθητες και έμμεσες. Εκ πρώτης όψης, η ουδέτερη πρακτική μπορεί επίσης να θέσει σε μειονεκτική θέση διαφορετικές ομάδες ατόμων.

Καταπολεμώντας τις διακρίσεις: γιατί και πώς;

Οι διακρίσεις προσβάλλουν τα θεμελιώδη δικαιώματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχουν υψηλό κόστος τόσο για την κοινωνία όσο και την οικονομία αποκλείοντας χρήσιμους και ταλαντούχους ανθρώπους από την αγορά εργασίας και γενικά από την κοινωνία. Η ΕΕ αναλαμβάνει δράση με διάφορους τρόπους: μέσω της νομοθεσίας, της χρηματοδότησης, ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή ιδεών και καλής πρακτικής και ευαισθητοποιώντας το κοινό.

Είναι παράνομο βάσει του νόμου της ΕΕ να στερούμε από κάποιον μια εργασία ή την πρόσβαση σε κατάρτιση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Δεν επιτρέπεται, για παράδειγμα, να αναφέρει αγγελία για ερ-

γασία ότι «οι ηλικιωμένοι και οι γυναίκες δεν πρέπει να υποβάλουν αίτηση». Η ευρωπαϊκή νομοθεσία σας προστατεύει επίσης κατά της παρενόχλησης ή της θυματοποίησης για τους προαναφερόμενους λόγους.

Οι κανόνες περί διάκρισης ως προς το φύλο και τη φυλή καλύπτουν επίσης την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, στα αγαθά και τις υπηρεσίες και στη στέγαση, ούτως ώστε να μην μπορεί κάποιος, για παράδειγμα, να σας αρνηθεί ιατρική περίθαλψη βάσει της φυλετικής σας καταγωγής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόσφατα πρότεινε να επεκτείνει αυτή τη νομική προστασία σε άλλες αιτίες πιθανών διακρίσεων (ηλικία, αναπηρία, θρησκεία και πεποιθήσεις, σεξουαλικός προσανατολισμός).

Επίσης, η ΕΕ υποστηρίζει τις εθνικές αρχές στον καθορισμό και την υλοποίηση των εθνικών τους πολιτικών κυρίως μέσω προγραμμάτων και της ανταλλαγής καλών πρακτικών, και χρηματοδοτεί ένα δίκτυο εθνικών φορέων ισότητας. Η ΕΕ συνεργάζεται στενά με μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στο πεδίο καθώς και με συνδικαλιστικά σωματεία.

Επίσης, η ΕΕ ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις να είναι «ενεργοί παράγοντες κατά των διακρίσεων» στην αγορά εργασίας εφόσον το διαφοροποιημένο εργατικό δυναμικό μπορεί να εμπλουτίσει τις επιχειρήσεις παρέχοντας διαφορετικές δεξιότητες, εμπειρίες, ιδέες και προοπτικές, και δημιουργώντας τις ευκαιρίες για νέες αγορές.

Η εξάλειψη των διακρίσεων συνεπάγεται την αλλαγή της συμπεριφοράς και των απόψεων των ατόμων, την καταπολέμηση των στερεοτύπων και την αύξηση της ευαισθητοποίησης για τα προβλήματα αυτά. Αυτό περιλαμβάνει κυρίως τους Ρομά που είναι μία από τις μεγαλύτερες εθνοτικές μειονότητες στην Ευρώπη και υφίστανται συχνά διακρίσεις.

Επομένως, η Επιτροπή υλοποιεί μια ενημερωτική εκστρατεία μεγάλης κλίμακας «Για τη Διαφορετικότητα. Κατά των Διακρίσεων» ώστε να ευαισθητοποιήσει το κοινό για τις διακρίσεις, να ενημερώσει τους πολίτες για τα δικαιώματα και τις ευθύνες τους, και να προάγει τα οφέλη της ζωής σε μια διαφοροποιημένη κοινωνία.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι με τους οποίους εσείς, ως πολίτες της ΕΕ, μπορείτε να αναλάβετε δράση για την επιβολή των δικαιωμάτων σας εάν αισθάνεστε ότι πέσατε θύμα διακρίσεων. Τα θύματα διακρίσεων μπορούν να παραπέμψουν την υπόθεσή τους ενώπιον της δικαιοσύνης της χώρας τους. Διατίθενται, ενδεχομένως, εναλλακτικοί μηχανισμοί επίλυσης διαφορών,

όπως διοικητικές διαδικασίες ενώπιον φορέων ισότητας και διακανονισμού. Στο μεταξύ, παρέχεται βοήθεια από τους εθνικούς φορείς που συστάθηκαν για την προαγωγή της ίσης μεταχείρισης βάσει της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής. Ενώσεις ή οργανώσεις κατά των διακρίσεων πρέπει επίσης να μπορούν να βοηθήσουν τα θύματα διακρίσεων στα δικαστήρια.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Οι δραστηριότητες σε επίπεδο ΕΕ που υποστηρίζουν τις εθνικές προσπάθειες συνέβαλαν σημαντικά στο να καταστούν οι διακρίσεις στοιχείο του παρελθόντος - ωστόσο

πρέπει ακόμα να καταβληθούν και άλλες προσπάθειες, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης ότι η νομοθεσία κατά των διακρίσεων εφαρμόζεται σωστά.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [C1](#) Ισότητα των φύλων και εναρμόνιση οικογενειακού και επαγγελματικού βίου
- > [E](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

- > Δράση κατά των διακρίσεων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=423&langId=el>
- > Εκστρατεία "Για την ποικιλομορφία. Κατά των διακρίσεων"
www.stop-discrimination.info
- > Δράση της ΕΕ για τους Ρομά
<http://ec.europa.eu/roma>

Λέξεις κλειδιά

> Διάκριση	> ηλικία
> Κοινωνικός διάλογος	> Κοινωνική ένταξη
> Απασχόληση	> Φυλετική και εθνοτική καταγωγή
> Αναπηρία	> Θρησκεία και πεποιθήσεις
> Ισότητα ευκαιριών	> Σεξουαλικός προσανατολισμός

C3 Ένταξη και ισότητα

Η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού συγκαταλέγονται στους πιο σημαντικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών Μελών της. Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας που διαθέτουμε είναι μεταξύ των πιο εξελιγμένων στον κόσμο, εντούτοις πάρα πολλοί Ευρωπαίοι δεν είναι ακόμα σε θέση να συμμετάσχουν πλήρως στην κοινωνία και την οικονομία, με απaráδεκτα χαμηλό βιοτικό επίπεδο, ενώ δεκάδες εκατομμύρια ζουν στη φτώχεια. Το 2010 είναι το Ευρωπαϊκό Έτος καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με μια σειρά ενεργειών και δραστηριοτήτων που έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να φέρουν αποφασιστικές αποκρίσεις.

Αυτό το ξέρατε;

Σχεδόν 80 εκατομμύρια Ευρωπαίοι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας (έχει τεθεί στο 60% του μέσου εισοδήματος της χώρας τους) και, ενώ το να έχει κάποιος δουλειά αποτελεί σημαντικό μέσο προστασία από τη φτώχεια, σχεδόν για έναν στους 12 εργαζόμενους Ευρωπαίους αυτό δεν είναι αρκετό.

Πάνω από το 80% των Ευρωπαίων θεωρεί ότι η φτώχεια στη χώρα τους έχει αυξηθεί τα τελευταία τρία χρόνια, και σχεδόν το 90% πιστεύει ότι απαιτείται επείγουσα δράση.

Τα παιδιά στα φτωχά νοικοκυριά έχουν λιγότερες πιθανότητες από τα πιο ευκατάστατα παιδιά να προοδεύσουν στο σχολείο ή να έχουν καλή υγεία, και περισσότερες πιθανότητες να αντιμετωπίσουν δυσκολίες στην ένταξή τους στην αγορά εργασίας και στην ανεύρεση της θέσης τους στην κοινωνία αργότερα στη ζωή.

Η Κοινωνική Ατζέντα 2005-2010 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής πρότεινε το 2010 ως το Ευρωπαϊκό Έτος για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ώστε να επανεπιβεβαιώσει και να ενισχύσει τη δέσμευση της ΕΕ να ασκήσει αποφασιστική επιρροή στην εξάλειψη της φτώχειας. Η έξοδος από τη χρηματοπιστωτική κρίση έχει συνέπειες για όλους, αλλά οι πιο ευάλωτοι άνθρωποι στις κοινωνίες μας είναι αυτοί που έχουν τις περισσότερες πιθανότητες να υποφέρουν περισσότερο.

Οι στρατηγικές ενεργητικής ένταξης περιλαμβάνουν την επαρκή στήριξη εισοδήματος, αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς και την

πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες, έχοντας σχεδιαστεί έτσι ώστε να διασφαλίσουν ότι οι άνθρωποι που είναι σε θέση να εργαστούν μπορούν να εισέλθουν και να προοδεύσουν στην αγορά εργασίας, ενώ παρέχουν ένα αξιοπρεπές βιοτικό επίπεδο σε όσους βρίσκονται έξω από την αγορά εργασίας.

Στο μεταξύ, απαιτείται επαρκής κοινωνική προστασία και υπηρεσίες υποστήριξης για να αντιμετωπίσουν προβλήματα όπως η έλλειψη στέγης, η κακή υγεία και η υπερχρέωση. Η εξάλειψη της φτώχειας σημαίνει ότι σπάει ο φαύλος κύκλος που συχνά σημαίνει ότι η φτώχεια περνά από γενιά σε γενιά.

το Ευρωπαϊκό Έτος 2010

Τέσσερις στόχοι βρίσκονται στην καρδιά του Ευρωπαϊκού Έτους:

- Αναγνώριση του θεμελιώδους δικαιώματος των ανθρώπων να ζουν με αξιοπρέπεια και να λαμβάνουν ενεργό μέρος στην κοινωνία
- Δημόσια στήριξη για τις πολιτικές κοινωνικής ένταξης με βάση συλλογικές και ατομικές ευθύνες
- Προώθηση μιας πιο συνεκτικής κοινωνίας συμπεριλαμβανομένης της άμβλυνσης της φτώχειας

- Ανανεωμένη δέσμευση της ΕΕ και των Κρατών Μελών για τους στόχους αυτούς

Οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν εκστρατείες ευαισθητοποίησης, συνέδρια, διαγωνισμό δημοσιογράφων και άλλες πρωτοβουλίες που τονίζουν τις επιτυχημένες δράσεις. Συμμετέχουν διαφορετικές ομάδες, συμπεριλαμβανομένων αυτών που υπερασπίζονται τα συμφέροντα των ατόμων που βιώνουν τη φτώχεια, καθώς επίσης οι κοινωνικοί εταίροι, τοπικές και περιφερειακές αρχές και άλλα μέρη της κοινωνίας των πολιτών. Σε εθνικό επίπεδο, αναπτύσσονται προγράμ-

ματα για την προσαρμογή των στόχων του Ευρωπαϊκού Έτους στις εθνικές προτεραιότητες, με την υποστήριξη μιας ενημερωτικής εκστρατείας στο πλαίσιο της ΕΕ για την προώθηση της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης.

Αυτές οι δραστηριότητες στηρίζουν τη διαρκή *Διαδικασία Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής Ένταξης* της ΕΕ, η οποία συντονίζει και ενθαρρύνει τις προσπάθειες που καταβάλλουν τα Κράτη Μέλη για τη μεταρρύθμιση και την ανάπτυξη των συστημάτων κοινωνικής προστασίας που έχουν.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η δράση σε ευρωπαϊκό επίπεδο αύξησε την ευαισθητοποίηση και συνέβαλε στην ανάδειξη του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας ως σημαντικά ζητήματα στην πολιτική ατζέντα. Ενθάρρυνε τα Κράτη Μέλη να βελτιώσουν τις επιδόσεις τους σε διάφορους τομείς και τα βοήθησε να ωφεληθούν από τις θετικές εμπειρίες άλλων χωρών.

Για αυτούς που αισθάνονται αποκλεισμένοι από την κοινωνία ή παγιδευμένοι από τη

φτώχεια, η ΕΕ συντείνει γενικότερα στη βελτίωση των υφιστάμενων κοινωνικών συνθηκών και των ευκαιριών ζωής τους. Αυτοί περιλαμβάνουν τα άτομα με χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας ή άνεργους, άτομα με αναπηρία ή άτομα που ανήκουν σε εθνοτική μειονότητα, όσους αγωνίζονται να τους δοθεί η ευκαιρία να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους, ή παιδιά των οποίων οι γονείς δεν μπορούν να αγοράσουν αυτά που είναι απαραίτητα για μια κανονική ζωή.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Το Ευρωπαϊκό Έτος καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα αυξήσει την ευαισθητοποίηση για τον τρόπο με τον οποίο η φτώχεια συνεχίζει να καταστρέφει την καθημερινή ζωή τόσων πολλών Ευρωπαίων. Υπό αυτό το πρίσμα, θα επισημάνει ότι είναι αναγκαίο οι κοινωνικές

πολιτικές στην Ευρώπη να προβλέψουν και να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις, όπως είναι η γήρανση του πληθυσμού της Ευρώπης, οι επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης, και η ανάγκη όλων των ανθρώπων να έχουν πρόσβαση στις τεχνολογίες της πληροφορίας στο σύγχρονο κόσμο.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [C2](#) Η καταπολέμηση των διακρίσεων

Περισσότερες πληροφορίες

- > Κοινωνική προστασία και κοινωνική ενσωμάτωση <http://europa.eu/social/socialinclusion>
- > Ευρωπαϊκό Έτος καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού <http://2010againstopoverty.europa.eu>

Λέξεις κλειδιά

- > Κοινωνικός αποκλεισμός
- > Διάκριση
- > Φτώχεια
- > Απασχόληση
- > Κοινωνική προστασία
- > Κοινωνική ενσωμάτωση

C4 Ένταξη και ισότητα

Η δημογραφική αλλαγή και η γήρανση του πληθυσμού

Ο πληθυσμός της ΕΕ γερνά και αυξάνεται με βραδύτερους ρυθμούς ή και ελαττώνεται σε πολλές περιοχές. Αυτό έχει σημαντικές επιπτώσεις για την απασχόληση, την υγεία, τη μακροχρόνια φροντίδα και την κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένων των συντάξεων. Η ΕΕ συνεργάζεται με τα κράτη μέλη της για να αντιμετωπίσει τις δημογραφικές αλλαγές ως μέρος της στρατηγικής της για την οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την κοινωνική ευημερία. Ζωτικής σημασίας τώρα είναι ο σωστός προγραμματισμός για τη συνεχή ευημερία στο μέλλον και για τη διαφύλαξη της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών.

Αυτό το ξέρατε;

Μέχρι το έτος 2060, προβλέπεται να διπλασιαστεί η σχέση εξάρτησης μεταξύ ηλικιωμένων και νεότερων ηλικιών - ο πληθυσμός άνω των 65 σε σχέση με τον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας: για κάθε άτομο άνω των 65 υπάρχουν τέσσερα άτομα σε ηλικία εργασίας ενώ το 2060 θα υπάρχουν μόνο δύο άτομα σε ηλικία εργασίας.

Μέχρι το έτος 2060, ο πληθυσμός των τωρινών 27 Κρατών Μελών της ΕΕ αναμένεται να αυξηθεί ελαφρά από τα 495 εκατομμύρια κατοίκους σήμερα στα 507 εκατομμύρια περίπου.

Ωστόσο, αν δεν υπάρξει μετανάστευση μέσα στις επόμενες δεκαετίες, ο πληθυσμός θα μειωθεί στα 417 εκατομμύρια.

Η γήρανση του πληθυσμού είναι το επακόλουθο των χαμηλών ποσοστών γεννητικότητας που συνδυάζονται με μεγαλύτερο προσδόκιμο ζωής. Αυτή η τάση μπορεί να παρατηρηθεί οπουδήποτε αλλά είναι ιδιαίτερα έντονη στην Ευρώπη. Οι μεγάλες ομάδες της μεταπολεμικής γενιάς πλησιάζουν τώρα την ηλικία συνταξιοδότησης, επιταχύνοντας συνεπώς τη γήρανση του πληθυσμού. Το μεγαλύτερο προσδόκιμο ζωής σημαίνει ότι, έως το 2060, η αναλογία των ατόμων άνω των 80 ετών επί του συνολικού πληθυσμού αναμένεται να είναι σχεδόν τρεις φορές μεγαλύτερη από σήμερα, αυξανόμενη από 4% σε 11%.

Η κοινωνία μας θα πρέπει να προσαρμοστεί σε αυτές τις δημογραφικές αλλαγές σε διάφορους τομείς, περιλαμβανομένων των αγορών εργασίας, των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, των καθεστώτων συνταξιοδότησης και των συντάξεων, της υγείας και της περίθαλψης, της εναρμόνισης επαγ-

γελματικού και οικογενειακού βίου, της μεταναστευτικής και εκπαιδευτικής πολιτικής που διαθέτει.

Η ενθάρρυνση της *ενεργητικής γήρανσης* είναι ιδιαίτερα σημαντική επειδή θα διευκολύνει τους ηλικιωμένους να διατηρήσουν θέσεις εργασίας και να παραμείνουν ενεργοί και δραστήριοι στην κοινωνία για περισσότερα χρόνια. Πράγματι, η *ενεργητική γήρανση* είναι μια γενική στρατηγική που αντανακλά την προσέγγιση της εργασίας με βάση τον κύκλο ζωής, η οποία έχει συνέπειες στην απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις, την υγιεινή ζωή και τη δια βίου μάθηση.

Δεν πρόκειται μόνο για την απασχόληση και την αγορά εργασίας: η πολιτική δέσμευση και ο εθελοντισμός είναι επίσης τομείς όπου οι ηλικιωμένοι μπορούν να συνεχίσουν να συνεισφέρουν σημαντικά στην κοινωνία και να ωφεληθούν ως προς την ποιότητα ζωής τους και την υγεία τους.

Προσαρμογή στις αλλαγές

Η ΕΕ βοηθά τα Κράτη Μέλη να αναπτύξουν πολιτικές για να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της δημογραφικής αλλαγής. Το πράττει

ενθαρρύνοντας την ανταλλαγή εμπειριών και την έρευνα, και παρακολουθώντας τις δημογραφικές τάσεις και συναφείς πολι-

τικές στα Κράτη Μέλη. Η ΕΕ ασχολείται με πολιτικές που βοηθούν τους εργαζόμενους να εναρμονίσουν την επαγγελματική και την οικογενειακή ζωή και ενισχύουν τις ευκαιρίες για ηλικιωμένους εργαζόμενους.

Άλλοι σημαντικοί τομείς πολιτικής συνδέονται με την αύξηση της παραγωγικότητας του συρρικνούμενου εργατικού δυναμικού της Ευρώπης μέσω της εκπαίδευσης και της έρευνας καθώς επίσης με την αποφυγή της στένωσης της αγοράς εργασίας μέσω της μετανάστευσης και της ενσωμάτωσης. Επί-

σης, η ΕΕ στηρίζει τις κυβερνήσεις των Κρατών Μελών στην παγίωση των δημόσιων οικονομικών τους ούτως ώστε να είναι σε θέση να καλύπτουν τις ανάγκες των πληθυσμών τους που γερνάνε μέσα στα επόμενα χρόνια.

Ορισμένα εργαλεία και πρωτοβουλίες της ΕΕ στηρίζουν το έργο αυτό: το Ευρωπαϊκό Δημογραφικό φόρουμ και η Ομάδα εμπειρογνομόνων για δημογραφικά ζητήματα, η διετής Έκθεση για τη δημογραφική κατάσταση και η Ευρωπαϊκή συμμαχία για τις οικογένειες.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι δημογραφικές αλλαγές επηρεάζουν θέματα που έχουν σημασία για εμάς σε όλη τη ζωή μας. Όταν τα παιδιά φεύγουν από το σπίτι, θέλουν να έχουν μια αξιοπρεπή και προσιτή κατοικία. Οι νεαροί ενήλικες που επιθυμούν να δημιουργήσουν οικογένεια θα θέλουν να μάθουν αν μπορούν να βασιστούν σε καλούς παιδικούς σταθμούς και καλές υγειονομικές εγκαταστάσεις, με ευέλικτες ρυθμίσεις εργασίας ούτως ώστε να μπορούν να εναρμονίσουν τον επαγγελματικό και οικογενειακό βίο.

Με τις σωστές πολιτικές, οι ενήλικες μπορούν να βρουν καλές δουλειές σε όλη τους τη ζωή, συμπεριλαμβανομένης της περιόδου που πλησιάζουν τη συνταξιοδότηση, και να είναι σίγουροι ότι οι εθελοντικές δραστηριότητες

τους θα εκτιμηθούν από την κοινωνία. Η διατήρηση των ηλικιωμένων στην κοινωνία θα απαιτεί από αυτούς επαρκές εισόδημα και κατάλληλη πρόσβαση σε μέσα μεταφοράς και άλλες υπηρεσίες. Εάν οι άνθρωποι γίνονται αδύναμοι, θα θέλουν να είναι σε θέση να στηρίζονται σε καλή υγειονομική περιθαλψη και κοινωνικές υπηρεσίες.

Ορισμένα Κράτη Μέλη είναι ήδη αρκετά επιτυχημένα στην παροχή όλων αυτών των στοιχείων στους πολίτες τους. Η ΕΕ προσπαθεί να βοηθά τους άλλους να ακολουθήσουν το παράδειγμά της έτσι ώστε οι άνθρωποι παντού στην ΕΕ να μπορούν να ατενίζουν το μέλλον με εμπιστοσύνη, όσο νέοι ή ηλικιωμένοι κι αν είναι.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ύφεση την οποία πυροδότησε η χρηματοπιστωτική κρίση το 2008 καθιστά πιο δύσκολο για τα Κράτη Μέλη να αυξήσουν τις

ευκαιρίες απασχόλησης για τους ηλικιωμένους εργαζόμενους, να επενδύσουν σε καλύτερες συνθήκες για τις οικογένειες καθώς και στην καλύτερη εκπαίδευση και στην ενσωμάτωση των μεταναστών. Επίσης, η ύφεση καθιστά δύσκολη τη διατήρηση υγιών δημόσιων οικονομικών.

Το 2010, η Επιτροπή εξετάζει τον αντίκτυπο της ύφεσης στις ικανότητες των Κρατών Μελών να χειριστούν τη δημογραφική πρόκληση. Αυτό θα γίνει στην Έκθεση για τη δημογραφική κατάσταση και στο Δημογραφικό φόρουμ του Νοεμβρίου. Ενόψει του ταχέως αυξανόμενου αριθμού των ατόμων που φθάνουν τα 60, ένα κύριο ερώτημα θα είναι το πώς θα προαχθεί η ενεργή και υγιής γήρανσή τους. Η δημιουργία ευκαιριών ώστε οι ηλικιωμένοι να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό τους θα έχει κρίσιμη σημασία για τη διατήρηση της ποιότητας ζωής τους καθώς και για την ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [C3](#) Κοινωνικός αποκλεισμός και φτώχεια
- > [E](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

- > Αντιμετώπιση των δημογραφικών αλλαγών στην ΕΕ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=502&langId=en>
- > Ευρωπαϊκές συμμαχίες για τις οικογένειες http://ec.europa.eu/employment_social/emplweb/families

Λέξεις κλειδιά

- > Δημογραφία
- > Δια βίου μάθηση
- > Γήρανση
- > Οικογένειες
- > Ισότητα ευκαιριών
- > Ισότητα των φύλων
- > Απασχόληση
- > Κοινωνική προστασία

C5 Ένταξη και ισότητα

Συντάξεις

Το θέμα των συντάξεων ανησυχεί πολύ την ΕΕ και τους πολίτες της. Ο κίνδυνος φτώχειας των συνταξιούχων γίνεται ολοένα και πιο κοινός, γι' αυτό και η ΕΕ εργάζεται για να συμβάλει στην εξασφάλιση επαρκών συντάξεων που να παρέχουν εισόδημα και οικονομική ασφάλεια στους ηλικιωμένους πολίτες. Η στήριξη των συντάξεων, ωστόσο, έχει γίνει πιο περίπλοκη με το μεγαλύτερο προσδόκιμο επιβίωσης: καθώς ζείτε περισσότερα χρόνια, η αναλογία της διάρκειας ζωής κατά την οποία εργάζεστε μειώνεται αν συνταξιοδοτηθείτε στην «κανονική» ηλικία, καθιστώντας πιο δύσκολη την παροχή επαρκών συντάξεων για όλους. Ως απόκριση, η ΕΕ προσπάθησε να καταστήσει πιο ελκυστική τη μεγαλύτερη παραμονή στην εργασία και να εξασφαλίσει ότι δεν χάνετε τα συνταξιοδοτικά σας δικαιώματα όταν αλλάζετε θέση εργασίας ή μετακινείστε σε άλλο Κράτος Μέλος.

Αυτό το ξέρατε;

Στη δεκαετία 1998-2008, το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων ηλικίας μεταξύ 55 και 64 αυξήθηκε από το 36% έως και άνω από 45%.

Χωρίς τις εν εξελίξει μεταρρυθμίσεις, μέχρι το 2050 η αναλογία των ατόμων ηλικίας άνω των 75 που ζουν στα όρια της φτώχειας μπορεί να ανέλθει στο 30% ή και περισσότερο.

Η ΕΕ συνεργάζεται με τα Κράτη Μέλη για να εγγυηθεί τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων. Μέρος αυτής της βιωσιμότητας συνεπάγεται, μεταξύ των άλλων, την ενθάρρυνση των πολιτών να παρατείνουν τον επαγγελματικό τους βίο. Όσο περισσότερο μένουν οι εργαζόμενοι στην αγορά εργασίας, τόσο περισσότερο συνεισφέρουν στα καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης και τόσο περισσότερες

παροχές θα εισπράξουν μετά τη συνταξιοδότηση. Η ΕΕ ενθαρρύνει επίσης τις ανταλλαγές πληροφοριών μεταξύ Κρατών Μελών σχετικά με τα συνταξιοδοτικά συστήματα. Η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση οικονομικά βιώσιμων συστημάτων και στην ενθάρρυνση της κινητικότητας, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι θα ανησυχούν λιγότερο για το αν θα πάρουν σύνταξη όταν συνταξιοδοτηθούν.

Δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων

Η ΕΕ πρότεινε μια Οδηγία για τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, στόχος της οποίας είναι να εγγυηθεί ότι οι συνταξιούχοι δεν χάνουν τίποτα απολύτως από τη σύνταξή τους, και ιδίως την επικουρική σύνταξή τους, εάν αλλάξουν θέση εργασίας ή εάν μετακινηθούν σε άλλη χώρα. Η δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων θα συντείνει στο να εξασφαλιστεί για τους πολίτες που μετακινούνται ότι δεν θα ζήσουν στα όρια της φτώχειας αφού συνταξιοδοτηθούν.

Η δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων είναι βασικό στοιχείο της προαγωγής της κινητικότητας των εργαζομένων. Εάν οι εργαζόμενοι είναι σίγουροι ότι θα λάβουν το ίδιο επίπεδο σύνταξης εάν αλλάξουν θέση εργασίας ή μετακινηθούν σε άλλη χώρα, πιθανόν να γίνουν πιο κινητικοί. Ωστόσο, η προώθηση της κινητικότητας των εργαζομένων είναι ένας από τους κύριους στόχους της ΕΕ, καθώς υποστηρίζει περισσότερη ολοκλήρωση και εργάζεται για να μειώσει την ανεργία.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι πολίτες θα επωφεληθούν από τη βελτιωμένη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και γενικά από τις συνταξιοδοτικές μεταρρυθμίσεις. Με την εφαρμογή της Οδηγίας σχετικά με τη δυνατότητα μεταφοράς των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, θα μπορείτε να αλλάξετε θέσεις εργασίας και να διασχίσετε τα σύνορα της χώρας χωρίς να ανησυχείτε για την επικουρική σύνταξή σας. Ο στόχος είναι η κατοχύρωση σύνταξης για κάθε εργαζόμενο ανεξάρτητα από το αν αυτός ή αυτή έχει αλλάξει θέσεις εργασίας ή έχει μετακινηθεί στο εξωτερικό.

Η μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων θα πρέπει να αποβλέπει σε βιώσιμες και επαρκείς συντάξεις παρά τις δημογραφικές αλλαγές και την κινητικότητα των συνταξιούχων. Με τη δημογραφική αλλαγή,

λιγότερα άτομα συνεισφέρουν στα καθεστώτα κοινωνικής ασφάλισης και περισσότεροι επωφελούνται από αυτά. Οι μεταρρυθμίσεις πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι πολίτες εργάζονται για μεγαλύτερο διάστημα και ότι, στην τρίτη ηλικία, όλοι μπορούν να λάβουν επαρκείς παροχές και να αποφύγουν να περιέλθουν σε καθεστώς φτώχειας.

Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων συμβάλλουν επίσης στην αύξηση των ποσοστών απασχόλησης των ηλικιωμένων εργαζόμενων. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων είναι μέρος των μέτρων ενεργητικής ένταξης που βοηθούν τα αποκλεισμένα άτομα να ενταχθούν στην αγορά εργασίας και να δημιουργήσουν κίνητρα ώστε οι πολίτες να παρατείνουν τον επαγγελματικό τους βίο.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η επάρκεια και η βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, πρέπει ακόμα να καταβληθούν πολλές προσπάθειες. Για να αντιμετωπίσουν τις πληθυσμιακές αλλαγές, η ΕΕ και τα Κράτη Μέλη πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για να ενθαρρύνουν τους ηλικιωμένους εργαζόμενους να παραμείνουν στο εργατικό δυναμικό για μεγαλύτερη διάρκεια.

Η καταπόνηση των συστημάτων κοινωνικής συνταξιοδότησης θα αυξηθεί μάλλον αντί να μειωθεί λόγω των δημογραφικών αλλαγών. Για να εξασφαλιστεί η καθολική βιωσιμότητα και η επάρκεια των συντάξεων, πρέπει να χρησιμοποιηθούν περισσότερο τα ιδιωτικά προγράμματα. Πρέπει να προσδιοριστεί η σωστή ισορροπία ανάμεσα στα δημόσια και ιδιωτικά ταμεία ούτως ώστε κανένα σύστημα να μην υπερφορτωθεί και καταστεί ανίκανο να παρέχει επαρκείς συντάξεις.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [D1](#) Επαγγελματική κινητικότητα
- > [D2](#) Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα
- > [C4](#) Δημογραφικές αλλαγές και γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

- > Παροχή επαρκών και φορητών συντάξεων
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=750>

Λέξεις κλειδιά

- > Συντάξεις
- > Κινητικότητα
- > Δημογραφικές αλλαγές
- > Δυνατότητα μεταφοράς

C6 Ένταξη και ισότητα

Υγεία και μακροχρόνια φροντίδα

Η πρόσβαση στην ιατρική περίθαλψη και την κοινωνική φροντίδα είναι ένα από τα βασικά σας δικαιώματα. Το εισόδημα ή η ευημερία δεν πρέπει να επηρεάζει τη δυνατότητα να μπορείτε ή όχι να λάβετε φροντίδα. Επιπλέον, οι δαπάνες ιατρικής περίθαλψης δεν θα πρέπει να δημιουργούν φτώχεια. Η ΕΕ εργάζεται για να βελτιώσει την υγεία και την μακροχρόνια φροντίδα και να εξαλείψει τις παρατεταμένες ανισότητες οι οποίες υπάρχουν στο επίπεδο περίθαλψης που παρέχεται σε όλα τα Κράτη Μέλη, ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική θέση των ατόμων. Ωστόσο, καθώς γερνάει ο πληθυσμός της Ευρώπης, αυξάνεται η ανάγκη για μακροχρόνια φροντίδα. Πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω και να ενημερωθούν σχέδια μακροχρόνιας φροντίδας ούτως ώστε να μπορεί να εξυπηρετείται πλήρως αυτή η αυξημένη ζήτηση για φροντίδα.

Αυτό το ξέρατε;

Κατά μέσο όρο, το 26% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ δαπανάται σε όλες τις μορφές κοινωνικής προστασίας - επιδόματα ανεργίας, κοινωνική στήριξη και στήριξη εισοδήματος, συντάξεις, υγεία και μακροχρόνια φροντίδα.

Ο αριθμός των ατόμων ηλικίας 80 περίπου ετών στην ΕΕ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά πολύ πάνω από 50% μεταξύ 2010 και 2030, δημιουργώντας αυξημένη ζήτηση για μακροχρόνια φροντίδα.

Η παροχή υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας εμπίπτει στην αρμοδιότητα των Κρατών Μελών και η ΕΕ δεν συμμετέχει στον σχεδιασμό των εθνικών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και μακροχρόνιας φροντίδας. Εντούτοις, η ΕΕ προσφέρει οφέλη σε όλους τους πολίτες της ΕΕ στο πεδίο της υγειονομικής περίθαλψης επειδή σας δίνει τη δυνατότητα να λάβετε υπηρεσίες υγείας στη χώρα που επισκέπτεστε με τον ίδιο τρόπο που λαμβάνει αυτός που ζει στη χώρα αυτή. Επίσης, η ποιότητα των εθνικών συστημάτων ωφελείται από την επαφή και τη συνεργασία με άλλες εθνικές υπηρεσίες.

Η υγεία σας επηρεάζει κάθε πτυχή της ζωής σας. Μπορεί να είναι ένας βασικός παράγοντας ευκαιριών ζωής - η δυνατότητα επιτυχίας στο σχολείο, ανεύρεσης καλής εργασίας, πρόδου στην επαγγελματική σας σταδιοδρομία. Η κοινωνική προστασία μπορεί να εγγυηθεί

την πρόσβαση του καθενός στην υγειονομική περίθαλψη - ακόμη και εκείνων που είναι οι πιο δυσπρόσιτοι, όπως τα μειονεκτούντα άτομα, που συχνά χρειάζονται υποστήριξη την οποία όμως δεν ζητούν. Η ΕΕ συνεργάζεται με τα Κράτη Μέλη και συντονίζει τις μεταρρυθμίσεις που μπορούν να εκσυγχρονίσουν τα εθνικά συστήματα υγειονομικής περίθαλψης προκειμένου να μπορεί ο καθένας να έχει πρόσβαση σε κατάλληλη υγειονομική περίθαλψη.

Η αυξημένη ζήτηση για μακροχρόνια φροντίδα πιέζει τα υφιστάμενα καθεστώτα υγειονομικής περίθαλψης. Τα προγράμματα ιδιωτικής ασφάλισης χρησιμοποιούνται ολοένα και περισσότερο. Η ΕΕ εργάζεται για να βρει μια κατάλληλη μέση λύση ανάμεσα στη δημόσια και την ιδιωτική χρηματοδότηση της μακροχρόνιας φροντίδας, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι δεν υπερφορτώνεται κανένα σύστημα και ότι δεν παραβλέπεται κανένας ανεξαιρέτως που απαιτεί φροντίδα.

Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας

Η Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας παρουσιάστηκε πριν από 5 χρόνια και διευκολύνει τη λήψη περίθαλψης όταν ταξιδεύουμε σε άλλο Κράτος Μέλος (καθώς επίσης

στο Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία, την Ισλανδία και την Ελβετία). Η κάρτα σας εγγυάται το δικαίωμα για θεραπεία στο εξωτερικό και απλοποιεί τις απαραίτητες διαδικασίες που

απαιτούνται πριν λάβετε αγωγή. Με την κάρτα αυτή, θα σας επιστραφούν οποιοσδήποτε αμοιβές έχετε προκαταβάλει.

Όλοι οι πολίτες της ΕΕ που ασφαλιζονται ή καλύπτονται από το σύστημα κοινωνικής

ασφάλισης κάποιου κράτους δικαιούνται την Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, και το ένα τρίτο του πληθυσμού της ΕΕ (180 εκ. άνθρωποι) ήδη έχει μία. Μπορείτε να τη λάβετε δωρεάν από το ίδρυμα ασφάλισης υγείας της χώρας σας.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ο συντονισμός μεταξύ Κρατών Μελών και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών ενέχουν μεγάλο δυναμικό για βελτίωση της πρόσβασής σας στην υγεία και τη μακροχρόνια φροντίδα.

Ένας σημαντικός στόχος είναι να μειώσουν τις ανισότητες που υπάρχουν στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης ανάλογα με την κοινωνικοοικονομική θέση των ασθενών αλλά και διασυνοριακά, έτσι ώστε όλοι οι πολίτες να μπορούν να απο-

λαύσουν τα οφέλη της υψηλότερης ποιότητας υγειονομικής περίθαλψης και της μακροχρόνιας φροντίδας. Η εμπειρία με την κάρτα υγείας καταδεικνύει τα οφέλη του συντονισμού των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, ο οποίος εξασφαλίζει ότι τα άτομα δεν χάνουν τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης που έχουν όταν κινούνται εντός της Ευρώπης. Το σύστημα συντονισμού εντός της Ευρώπης εκσυγχρονίζεται περαιτέρω και ενημερώνεται στη διάρκεια του 2010.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει το έργο της και να βοηθήσει τα Κράτη Μέλη στις επιλογές τους ως προς το μελλοντικό σχεδιασμό των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης. Ειδικότερα, θα χρειαστεί πιο προσεκτική διαχείριση των πόρων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Δεδομένου ότι η ζήτηση για περίθαλψη αυξάνεται καθώς οι πολίτες της ΕΕ γερνούν, η ζήτηση ατόμων που παρέχουν φροντίδα αυξάνεται επίσης. Επίσης, δίνεται προσοχή στο να εξασφαλιστεί ότι οι ιατρικοί επαγγελματίες εργάζονται κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μπορούν να βοηθήσουν όσο γίνεται περισσότερα άτομα, χωρίς να μειώνεται το επίπεδο της περίθαλψης.

Μολονότι έχουν μειωθεί σημαντικά οι ανισότητες ως προς την πρόσβαση στην υγεία, μένουν ακόμα πολλά να γίνουν στον τομέα αυτό. Μπορούμε να μειώσουμε ακόμη περισσότερο τις ανισότητες αντιμετωπίζοντας τους κύριους παράγοντες κινδύνου μέσω της προώθησης της υγείας και της μείωσης της εμφάνισης των νόσων εκείνων που επηρεάζουν τα φτωχότερα στρώματα της κοινωνίας. Πρέπει, επιπλέον, να αυξηθούν οι δραστηριότητες πρόληψης ώστε να μειωθεί στο μέλλον η ανάγκη για περίθαλψη.

Εξάλλου, οφείλει να συνεχιστεί η καταπολέμηση των ενυπαρχουσών κοινωνικών ανισοτήτων που αποτελούν συχνά την παραδοσιακή αιτία της ανομοιογενούς υγειονομικής περίθαλψης. Οι πολιτικές μείωσης της φτώχειας και κοινωνικής ενσωμάτωσης πρέπει να συνεχιστούν και να ενισχυθούν. Η μείωση των κοινωνικών ανισοτήτων αποτελεί άμεσο τρόπο μείωσης της ανισότητας στην υγειονομική περίθαλψη.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [D2](#) Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα
- > [C4](#) Δημογραφική παρακμή και γήρανση του πληθυσμού

Περισσότερες πληροφορίες

- > Υγειονομική περίθαλψη
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=754>
- > Μακροχρόνια περίθαλψη
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=792>
- > Ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=509&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Υγειονομική περίθαλψη
- > Κοινωνική ισότητα

D Επαγγελματική κινητικότητα

Σε μια διευρυμένη Ευρώπη σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο, η κινητικότητα γίνεται ένα ολοένα και πιο σημαντικό θέμα για να το αντιμετωπίσουν τα άτομα ως πολίτες και εργαζόμενοι. Ως μέρος της διαδικασίας ανάπτυξης μιας σύγχρονης και προοδευτικής Ευρωπαϊκής οικονομίας και κοινωνίας, η ΕΕ εργάζεται για να σας διευκολύνει να μετακινηθείτε μεταξύ θέσεων εργασίας και χωρών ενώ είστε σε εργάσιμη ηλικία, καθώς επίσης να είστε σίγουροι ότι θα λάβετε παροχές και συντάξεις στα μεταγενέστερα χρόνια.

Αυτό το ξέρατε;

1 στους 14 Ευρωπαίους μετακομίζει κάθε χρόνο.

Σχεδόν 1 στους 5 Ευρωπαίους εργαζόμενους αλλάζει δουλειά κάθε χρόνο.

Η πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα EURES προσφέρει πρόσβαση σε 700.000 κενές θέσεις εργασίας σε όλη την Ευρώπη κάθε μέρα.

Παραδοσιακά, η επαγγελματική κινητικότητα είναι πολύ χαμηλή στην Ευρώπη - από άποψη μετακίνησης μεταξύ διαφόρων θέσεων εργασίας ή και από την άποψη της γεωγραφικής μετακίνησης, για την ανάληψη εργασίας σε άλλη περιφέρεια ή άλλη χώρα. Ωστόσο, με την αυξημένη οικονομική ολοκλήρωση και τα αυξημένα προσωπικά ταξίδια, οι πολίτες αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη επίγνωση των ευκαιριών να ζήσουν και να εργαστούν στο εξωτερικό, και νιώθουν πιο άνετα με την ιδέα.

Οι περισσότεροι νέοι στην ΕΕ τώρα σκέφτονται ότι θα χρειαστεί κατά πάσα πιθανότητα να πάνε στο εξωτερικό για επαγγελματικούς λόγους, ακόμα και αν πρόκειται για σύντο-

μες χρονικές περιόδους. Συνεπώς, η ΕΕ και τα Κράτη Μέλη συνεργάζονται για να καταστεί πιο εύκολο για τους πολίτες εκείνους που αποδέχονται την ιδέα της μετακίνησης στο εξωτερικό, να μπορούν πράγματι να το πράττουν.

Προκειμένου να βοηθήσει, η ΕΕ ενέκρινε νομοθεσία για το συντονισμό των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης στα Κράτη Μέλη. Όταν οι εργαζόμενοι γνωρίζουν ότι οι συντάξεις και τα δικαιώματα κοινωνικής ασφάλισης που έχουν δεν θα τεθούν σε κίνδυνο αν αλλάξουν δουλειά ή εργαστούν σε διαφορετική χώρα, πιθανόν θα νιώθουν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση να γίνουν πιο κινητικοί.

Προαγωγή της κινητικότητας

Ένα κινητικό εργατικό δυναμικό παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα για την Ευρώπη. Η κινητικότητα συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας καθώς οι εργαζόμενοι μπορούν ευκολότερα να μετακινηθούν σε διαφορετικές περιοχές και χώρες σε μια πανευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Η οικονομία επωφελείται επίσης, καθώς οι εργοδότες μπορούν να καλύψουν καλύτερα τις κενές θέσεις εργασίας και οι υπάλληλοι μπορούν να αποκτήσουν ή να αναπτύξουν νέες επαγγελματικές δεξιότητες.

Στόχος της ΕΕ είναι να παρέχει στους πολίτες όσο γίνεται περισσότερη ενημέρωση για την κινητικότητα. Η ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα - EURES - παρέχει στους πολίτες πρόσβαση σε προσφορές εργασίας από όλα τα Κράτη Μέλη και σας επιτρέπει να τοποθετήσετε το βιογραφικό σας online ώστε να είναι άμεσα προσβάσιμο από τους εργοδότες. Το δίκτυο ειδικών για την κινητικότητα συμβούλων του EURES παρέχει επίσης πρακτικές πληροφορίες για την απασχόληση στο εξωτερικό, όπως για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα και τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Έχετε το δικαίωμα να εργαστείτε οπουδήποτε θέλετε στην Ευρώπη και να λαμβάνετε επίσης παροχές, όπως συντάξεις, κοινωνική ασφάλιση και υγειονομική περίθαλψη. Η κινητικότητα αυξάνει επίσης τις ευκαιρίες ανεύρεσης κατάλληλης εργασίας καθώς έχετε το δικαίωμα να εργαστείτε σε οποιοδήποτε Κράτος Μέλος της ΕΕ, διευρύνοντας την αναζήτηση εργασίας πέρα από τη χώρα στην οποία ζείτε. Η εργασία στο εξωτερικό μπορεί επίσης να είναι ευεργετική για τη μελλοντική απασχόληση καθώς βοηθά στην απόκτηση νέων δεξιοτήτων και τη διεύρυνση των εμπειριών σας, όπως ξένες γλώσσες και διαπολιτισμικές δεξιότητες.

Ως επακόλουθο των δραστηριοτήτων της ΕΕ, σήμερα οι εργαζόμενοι μπορούν να μετακινηθούν ευκολότερα στο εξωτερικό από ό,τι στο παρελθόν. Οι διοικητικές διαδικασίες απλοποιήθηκαν και η διαδικασία αξίωσης συντάξεων ή λήψης υγειονομικής περίθαλψης είναι πιο απλή. Επιπλέον, μπορείτε πιο εύκολα να αλλάξετε εργασία ή να μετακινηθείτε σε άλλη χώρα. Πρωτοβουλίες, όπως το EURES και οι ευρωπαϊκές ημερίδες εργασίας, παρέχουν άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με την απασχόληση στο εξωτερικό καθώς και με τις κενές θέσεις σε όλη την Ευρώπη.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η κινητικότητα των εργαζομένων αυξήθηκε πρόσφατα αλλά η ΕΕ και τα Κράτη Μέλη πρέπει ακόμα να συνεχίσουν να την προάγουν. Τα Κράτη Μέλη πρέπει να απλοποιήσουν περαιτέρω τις διοικητικές πρακτικές ούτως ώστε η μετακίνηση στο εξωτερικό να είναι λιγότερο πολύπλοκη υπόθεση. Το Σχέδιο Δράσης για την Κινητικότητα στην Εργασία (2007) της ΕΕ απαιτεί από τα Κράτη Μέλη να αναλάβουν δράση σε όλους αυτούς τους τομείς, και να εντάξουν την εργασιακή και γεωγραφική κινητικότητα στις εθνικές τους στρατηγικές για την απασχόληση.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να συνεχίσουν να συντονίζουν τις πολιτικές και να ανταλλάσσουν βέλτιστες πρακτικές. Μπο-

ρούν να χρησιμοποιήσουν προγράμματα αμοιβαίας μάθησης για τις ενέργειες κινητικότητας προκειμένου να συντονίσουν και να ανταλλάσσουν πληροφορίες για την κινητικότητα και να βελτιώσουν τις στρατηγικές κινητικότητας.

Υπάρχει όμως έλλειψη πληροφοριών για την κινητικότητα σε όλη την Ευρώπη. Απαιτούνται περισσότερες μελέτες και έρευνες για να υπάρξει καλύτερη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν την κινητικότητα των Ευρωπαίων εργαζομένων. Τέτοιες πληροφορίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να υπάρξει καλύτερη στόχευση των στρατηγικών για την κινητικότητα και να καταστούν αποτελεσματικότερες.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του δελτίου *Κινητικότητα*, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς D.

> [A3](#) Ευελιξία με ασφάλεια

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων
<http://ec.europa.eu/free-movement-of-workers>
- > Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα
<http://eures.europa.eu>

Λέξεις κλειδιά

- > Κινητικότητα
- > Συντάξεις
- > Κοινωνική ασφάλιση
- > EURES

D1 Επαγγελματική κινητικότητα

Άρση των φραγμών στην επαγγελματική κινητικότητα

Η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων είναι μια από τις θεμελιώδεις ελευθερίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κατοχυρώνεται στο άρθρο 45 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 39 ΕΚ) που προσδιορίζεται από τον Κανονισμό 1612/68 και την Οδηγία 2004/38/ΕΚ (Οδηγία περί διαμονής), αλλά έχει επίσης αναπτυχθεί από το δεδικασμένο του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Παρέχει στους Ευρωπαίους πολίτες το ατομικό δικαίωμα να κυκλοφορούν ελεύθερα εντός της ΕΕ για να εργαστούν και να ζήσουν σε άλλο Κράτος Μέλος, χωρίς να υφίστανται διάκριση λόγω της ιθαγένειά τους.

Αυτό το ξέρατε;

Πάνω από το 70% των νέων εργαζομένων πιστεύει ότι η επαγγελματική τους σταδιοδρομία θα απαιτήσει κάποια μορφή κινητικότητας.

Το 2% των πολιτών που είναι σε ηλικία να εργαστεί, ζει και εργάζεται σε άλλο Κράτος Μέλος.

Η μεγαλύτερη κινητικότητα των εργαζομένων θεωρείται ως ιδιαίτερα ευεργετική για την ΕΕ και την οικονομία της. Διευρύνει το σύνολο των ταλέντων που έχουν στη διάθεσή τους οι επιχειρήσεις όταν προσλαμβάνουν, και προωθεί την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, φέρνοντας κοντά άτομα από διαφορετικά Κράτη Μέλη.

Πιο συγκεκριμένα, η ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην ΕΕ σημαίνει ότι μπορείτε:

- να αναζητήσετε δουλειά σε άλλη χώρα,
- να εργαστείτε εκεί χωρίς να χρειάζεστε άδεια εργασίας,
- να ζήσετε εκεί για τον σκοπό αυτό,
- να μείνετε εκεί ακόμα και αν τελειώσει η απασχόλησή σας,

- να τύχετε ίσης μεταχείρισης με τους υπηκόους όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, τις συνθήκες εργασίας και όλα τα άλλα κοινωνικά και φορολογικά πλεονεκτήματα.

Ωστόσο, η κινητικότητα περιορίζεται ακόμα από φραγμούς, όπως οι δαπάνες, οι διοικητικές διαδικασίες, η έλλειψη πληροφόρησης και - παρόλο που σημειώθηκε πρόοδος - η αποδοχή των εθνικών επαγγελματικών προσόντων από άλλες χώρες.

Σε σχέση με τις πιο πρόσφατες διευρύνσεις της ΕΕ, ορισμένοι περιορισμοί σε σχέση με την πρόσβαση στην απασχόληση ισχύουν για τους υπηκόους της Βουλγαρίας, της Δημοκρατίας της Τσεχίας, της Εσθονίας, της Λετονίας, της Λιθουανίας, της Ουγγαρίας, της Πολωνίας, της Ρουμανίας, της Σλοβενίας και της Σλοβακίας, έως και 7 χρόνια αφότου οι χώρες τους εντάχθηκαν στην ΕΕ (η Βουλγαρία και η Ρουμανία την 1η Ιανουαρίου 2007, οι άλλες την 1η Μαΐου 2004).

Περισσότερη κινητικότητα

Η ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα (EURES) διευκολύνει την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων στην ΕΕ. Προσβάσιμη σε 25 γλώσσες, είναι ένα «one-stop-shop» (υπηρεσία ενιαίας εξυπηρέτησης) που παρέχει πληροφορίες για την επαγγελματική κινητικότητα: τυπι-

κά πάνω από 1,5 εκατομμύριο προσφορές εργασίας είναι διαθέσιμες online για θέσεις σε όλη την Ευρώπη. Ένα δίκτυο από περισσότερους από 800 συμβούλους προσφέρει εξατομικευμένη βοήθεια σε όσους έχουν ερωτήσεις σχετικά με την κινητικότητα των εργαζομένων.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Το κεκτημένο της ΕΕ στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων καθιστά ευκολότερη τη διασυνοριακή και εργασιακή κινητικότητα για τους Ευρωπαίους. Άτομα εκτός της ΕΕ γενικά χρειάζεται να λαμβάνουν άδεια εργασίας για να εργαστούν σε Κράτη Μέλη της ΕΕ.

Η ΕΕ συντονίζει τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης προκειμένου να διασφαλίσει τα δικαιώματά σας όταν μετακινείστε και να καταστήσει την ελεύθερη κυκλοφορία πραγματική επιλογή και για εσάς.

Με τη βοήθεια των υπηρεσιών όπως η πύλη EURES, μπορείτε τώρα να βρείτε πιο εύκολα εργασία - εντός ή εκτός του Κράτους Μέλους σας - και να διαπιστώσετε ποιες ευκαιρίες

υπάρχουν σε όλη την ΕΕ προτού αποφασίσετε να μετακομίσετε.

Η ανεύρεση εργασίας στο εξωτερικό έχει καταστεί απλούστερη χάρη στις μακροχρόνιες προσπάθειες της ΕΕ να εξασφαλίσει την αμοιβαία αναγνώριση των τίτλων σπουδών έτσι ώστε η έγκυρη πιστοποίηση σε μια χώρα να ισχύει επίσης σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

Αν μετακινηθήκατε σε άλλο Κράτος Μέλος για εργασία και αισθάνεστε ότι τα δικαιώματά σας δεν γίνονται σεβαστά από τις εθνικές αρχές, μπορείτε είτε να ζητήσετε αποζημίωση ενώπιον των εθνικών αρχών, να υποβάλετε καταγγελία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είτε να ζητήσετε βοήθεια μέσω του συστήματος SOLVIT ή της Υπηρεσίας Προσανατολισμού για τους Πολίτες.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί μέχρι σήμερα, υπάρχουν ακόμα φραγμοί στην αύξηση της κινητικότητας των Ευρωπαίων εργαζομένων και πολλοί πολίτες δεν γνωρίζουν τις επιλογές κινητικότητας που έχουν.

Η Επιτροπή προτίθεται να δημοσιεύσει μια Ανακοίνωση για το νομικό κεκτημένο στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων των 2010. Αυτή η Ανακοίνωση θα παρουσιάσει τις τελευταίες εξελίξεις στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας, περιλαμβανομένων πιο πρόσφατων δικαστικών υποθέσεων.

Σε γενικότερο πλαίσιο, η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο μιας Ανακοίνωσης για «Εναν Ευρωπαϊκό χώρο δικαιωμάτων για όλους τους πολίτες» το 2011. Αυτό το έγγραφο θα πρέπει να σκιαγραφεί ορισμένα απτά μέτρα που θα διευκολύνουν την πρόσβαση των πολιτών σε δικαιώματα σε σχέση με τη μη διακριτική μεταχείριση, την ισότητα και την ελεύθερη κυκλοφορία.

Η ΕΕ και τα Κράτη Μέλη συνεργάζονται επίσης για να ενημερώσουν τους πολίτες και να ενθαρρύνουν περισσότερο την κινητικότητα των εργαζομένων. Η πύλη EURES αναπτύσσει πιο συγκεκριμένες δράσεις, όπως είναι οι ευρωπαϊκές ημερίδες εργασίας, παρέχοντας σύνδεση με άλλα δίκτυα απασχόλησης και ανταλλάσσοντας ορθές πρακτικές.

Πρέπει να ενθαρρυνθούν τα προγράμματα δια βίου μάθησης, ιδιαίτερα για τις επιστήμες και την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών, να παρέχονται στους εργαζομένους οι απαραίτητες δεξιότητες και γνώσεις όταν θέλουν να αλλάξουν θέση εργασίας ή να διασχίσουν τα σύνορα. Μια άλλη πρόκληση είναι η συνδρομή στην πλήρη ενσωμάτωση των νέων Κρατών Μελών στην ευρύτερη αγορά εργασίας της ΕΕ.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο
- > [D2](#) Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=458&langId=el>
- > Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα <http://eures.europa.eu>
- > SOLVIT http://ec.europa.eu/solvit/site/index_el.htm
- > Υπηρεσία προσανατολισμού για τους πολίτες http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_el.htm

Λέξεις κλειδιά

- > Κινητικότητα
- > EURES
- > Free movement of workers
- > Ευρωπαϊκή πύλη για την επαγγελματική κινητικότητα

D2 Επαγγελματική κινητικότητα

Τα κοινωνικο-ασφαλιστικά σας δικαιώματα

Η διατήρηση των κοινωνικο-ασφαλιστικών σας δικαιωμάτων όταν μετακινείστε εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί βασικό μέλημα. Οι διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης δεν αντικαθιστούν τα εθνικά συστήματα, τα συντονίζουν. Η ΕΕ δημιουργεί γέφυρες ανάμεσα στα συστήματα για τη διαφύλαξη των κοινωνικο-ασφαλιστικών δικαιωμάτων των ατόμων που μετακινούνται.

Μπορείτε να στηρίζετε στις διατάξεις της ΕΕ για την κοινωνική ασφάλιση σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ και του ΕΟΧ (ΕΕ καθώς επίσης Νορβηγία, Ισλανδία και Λιχτενστάιν), και στην Ελβετία. Επίσης, έχουν συναφθεί ορισμένες συμφωνίες μεταξύ της ΕΕ και τρίτων χωρών.

Αυτό το ξέρατε;

Το 2007, 10,5 εκατομμύρια Ευρωπαίοι ζούσαν σε διαφορετικό Κράτος Μέλος της ΕΕ από αυτό στο οποίο είχαν γεννηθεί. Αυτό το ποσοστό αντιπροσωπεύει το 2,1% του πληθυσμού.

Πάνω από ένα εκατομμύριο άτομα διασχίζουν κάποια εθνικά σύνορα κάθε μέρα προκειμένου να εργαστούν.

Κάθε χρόνο περίπου 250.000 άτομα είναι σε θέση να εξάγουν ένα μέρος των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων τους όταν συνταξιοδοτηθούν επειδή έχουν εργαστεί σε περισσότερες της μίας χώρες της ΕΕ.

Συντονισμός των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης

Στην ΕΕ, τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης συντονίζονται για περισσότερο από 50 χρόνια. Οι νέοι Κανονισμοί 883/2004 και 987/2009, που αναφέρονται ως «Εκσυγχρονισμένος συντονισμός κοινωνικής ασφάλισης της ΕΕ» θα τεθούν σε ισχύ την 1η Μαΐου 2010. Αυτοί οι κανόνες πραγματεύονται τα θέματα που μπορεί να αντιμετωπίσετε όταν μετακινείστε σε άλλο Κράτος Μέλος: ποια χώρα ευθύνεται για τις δικές σας παροχές κοινωνικής ασφάλισης, ποιος καλύπτει τις δαπάνες υγειονομικής περίθαλψης που απαιτούνται κατά τη διάρκεια του ταξιδιού σε άλλη χώρα της ΕΕ και ποιος θα πληρώσει τη σύνταξή σας αν έχετε εργαστεί στο εξωτερικό, κ.λπ.

Κάθε Κράτος Μέλος είναι ελεύθερο να αποφασίσει ποιος θα ασφαρίζεται βάσει της νομοθεσίας του, ποιες παροχές χορηγούνται και υπό ποιους όρους. Όμως ο συντονισμός θέτει κοινούς κανόνες που εξασφαλίζουν ότι η εφαρμογή των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών δεν θα επηρεάσει δυσμενώς τα άτομα που ασκούν το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία.

Αυτές οι αρχές είναι:

- Η ενότητα της ισχύουσας νομοθεσίας: υπόκειστε στη νομοθεσία μόνο μίας χώρας κάθε φορά. Γενικά, θα είστε ασφαλισμένοι στη χώρα όπου εργάζεστε.
- Ίση μεταχείριση: όταν η νομοθεσία ενός Κράτους Μέλους ισχύει για εσάς, θα έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους υπηκόους του εν λόγω κράτους.
- Συνυπολογισμός: όποτε πρέπει να τηρούνται ορισμένοι όροι προτού αποκτήσετε δικαίωμα σε κάποια παροχή, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι περίοδοι ασφάλισης, η διαμονή ή η απασχόληση που έχει ολοκληρωθεί βάσει της νομοθεσίας άλλων Κρατών Μελών.
- Δυνατότητα εξαγωγής ορισμένων παροχών: όταν δικαιούστε κάποια παροχή σε ένα Κράτος Μέλος, μπορείτε να συνεχίσετε να τη λαμβάνετε ακόμα και αν μετακομίσετε.

Το να καταστούν οι αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας και της ίσης μεταχείρισης για τους πολίτες της ΕΕ μια πραγματικότητα στην καθημερινή ζωή των ατόμων αποτελεί διαρκή προτεραιότητα της Επιτροπής. Το 2009, η Επιτροπή πραγματοποίησε μια

επιτυχημένη ενημερωτική εκστρατεία για την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης υγείας. Το 2010, οι επικοινωνιακές προσπάθειές της θα πραγματοποιούν το πιο σφαιρικό ζήτημα του συντονισμού όλων των κοινωνικο-ασφαλιστικών δικαιωμάτων.

Εκσυγχρονισμός της ανταλλαγής δεδομένων

Η ΕΕ εργάζεται για να βελτιώσει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών. Ο εκσυγχρονισμένος συντονισμός της κοινωνικής ασφάλισης θέτει τη νομική βάση για την

ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ εθνικών θεσμικών οργάνων. Αυτό θα πρέπει να καταστήσει τις διαδικασίες μεταξύ των Κρατών Μελών απλούστερες και πιο αποδοτικές.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Σύμφωνα με τον εκσυγχρονισμένο συντονισμό, τα Κράτη Μέλη έχουν το καθήκον να παρέχουν ενεργή υποστήριξη και πληροφορίες και να πληρούν απτούς στόχους αποδοτικότητας, γρήγορης παράδοσης και δυνατότητας πρόσβασης. Με αυτόν τον τρόπο, θα μπορείτε πιο εύκολα να διεκδικείτε τις παροχές κοινωνικής ασφάλισης που δικαιούστε.

Χάρη στον συντονισμό, η ΕΕ εξασφαλίζει, για παράδειγμα, τη δυνατότητα εξαγωγής των εκ του νόμου συντάξεών σας. Αυτό σημαίνει ότι, αν έχετε εργαστεί σε αρκετά Κράτη Μέλη, το καθένα θα σας καταβάλλει σύνταξη με βάση το χρόνο που ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί. Σύμφωνα με ορισμένους όρους,

μπορείτε επίσης να εξάγετε προσωρινά τα επιδόματα ανεργίας σας όταν ψάχνετε για δουλειά σε άλλο Κράτος Μέλος.

Έως τώρα έχουν εκδοθεί 180 εκατομμύρια ευρωπαϊκές κάρτες ασφάλισης υγείας (καλύπτοντας το 36% του πληθυσμού της ΕΕ). Αυτή η κάρτα αποδεικνύει το δικαίωμά σας στην ιατρική μεταχείριση με τρόπο αναγνωρίσιμο από τους φορείς παροχής υγειονομικής περίθαλψης σε όλη την Ευρώπη. Εξασφαλίζει ότι θα έχετε την ίδια πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη του δημόσιου τομέα (π.χ. ένα γιατρό, ένα φαρμακείο, ένα νοσοκομείο ή ένα κέντρο υγειονομικής περίθαλψης) ως υπήκοοι της χώρας που επισκέπτεστε.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [C5](#) Συντάξεις
- > [D1](#) Άρση των φραγμών στην επαγγελματική μετακίνηση

Περισσότερες πληροφορίες

- > Συντονισμός των προγραμμάτων κοινωνικής ασφάλισης <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=26&langId=el>
- > Η υγειονομική περίθαλψη στο εξωτερικό <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=559&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Κοινωνική ασφάλιση
- > Σύνταξη
- > ΕΚΑΑ
- > Υγειονομική περίθαλψη

Μολονότι έχει επιτελεστεί σημαντική πρόοδος στον τομέα του συντονισμού, μπορούν ακόμα να επιτευχθούν και άλλες βελτιώσεις. Για παράδειγμα, οι υφιστάμενοι κανονισμοί πρέπει να αξιολογηθούν προκειμένου να διαπιστωθεί εάν πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες μορφές κινητικότητας των εργαζομένων, με βάση πιο σύντομες ή πιο συχνές περιόδους κινητικότητας.

Η πρόσβαση στις πληροφορίες πρέπει να γίνει ευκολότερη προκειμένου να προαχθεί η κινητικότητα και να διασφαλιστεί ότι οι πολίτες κατανοούν τα κοινωνικο-ασφαλιστικά τους δικαιώματα.

E Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Η χρηματοδότηση της ΕΕ για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική παρέχεται κυρίως από τρία ταμεία: το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το πρόγραμμα PROGRESS για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη, και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ). Κάθε ταμείο έχει τις δικές του δικαιοδοσίες και τους δικούς του περιορισμούς. Τα κράτη μέλη ευθύνονται πρωτίστως για την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική. Η χρηματοδότηση της Ένωσης στους τομείς αυτούς αποβλέπει, συνεπώς, στη στήριξη και τη συμπλήρωση των εθνικών προσπαθειών.

Αυτό το ξέρατε;

Το ΕΚΤ δημιουργήθηκε για να μειωθούν οι διαφορές ευημερίας και βιοτικού επιπέδου που υπάρχουν σε όλη την ΕΕ και ως εκ τούτου να προαχθεί η οικονομική και κοινωνική ευεξία. Το ΕΚΤ υποστηρίζει σχέδια που προωθούν την απασχόληση και βοηθούν τους πολίτες να αυξήσουν τη μόρφωση και τις δεξιότητές τους, βελτιώνοντας τις προοπτικές τους ανεύρεσης απασχόλησης.

Στόχος του PROGRESS, του προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη της ΕΕ για την περίοδο 2007-13, είναι η ενίσχυση της υποστήριξης της ΕΕ προς τα κράτη μέλη προκειμένου να εκπληρώσουν την κοινωνική ατζέντα - περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο συνεκτική κοινωνία. οικονομικής κρίσης. Στη διάρκεια του 2008, το 69% των εργαζομένων που έλαβε βοήθεια από το ΕΚΤ βρήκε νέα δουλειά.

Το ΕΚΤ λειτουργεί για να καταπολεμήσει τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις της παγκοσμιοποίησης και να εναρμονίσει τους στόχους της οικονομικής ανάπτυξης και της

κοινωνικής συνοχής. Είναι επίσης μέρος της απόκρισης της ΕΕ στις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην απασχόληση.

Για κάθε έργο που λαμβάνει χρηματοδότηση της ΕΕ, πρέπει να υπάρχει μια εθνική συμμετοχή στη χρηματοδοτική στήριξη, η οποία μπορεί να προέρχεται από κρατικούς ή ιδιωτικούς πόρους. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα Κράτη Μέλη και η ΕΕ μοιράζονται τη διαχείριση των κεφαλαίων: μολονότι οι δράσεις σχεδιάζονται σε επίπεδο ΕΕ, υλοποιούνται από τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές. Σε άλλες περιπτώσεις, η διαχείριση των προγραμμάτων πραγματοποιείται άμεσα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σε τι διαφέρουν;

Ενώ τα ταμεία λειτουργούν το ένα παράλληλα με το άλλο, παρουσιάζουν επίσης διαφορές: το ΕΚΤ επενδύει στην υλοποίηση των πολιτικών για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη στα Κράτη Μέλη υποστηρίζοντας δραστηριότητες που δεν θα υπήρχαν διαφορετικά. Επιπλέον, η διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία είναι από καιρό επιτυχές χαρακτηριστικό γνώρισμα των δραστηριοτήτων του ΕΚΤ.

Το PROGRESS στοχεύει περισσότερο το πολιτικό επίπεδο, με δραστηριότητες σχεδιασμένες για την ενημέρωση των πολιτικών

αναλύσεων και της ανάπτυξης. Τόσο το ΕΚΤ όσο και το PROGRESS συνίστανται σε πολυετή προγράμματα προς υποστήριξη στρατηγικών μακροπρόθεσμων στόχων.

Το ΕΚΤ διαφέρει διότι στοχεύει επί τόπου δραστηριότητες που ωφελούν τους εργαζόμενους και τις εταιρείες και αποτελεί απάντηση σε μια ευρωπαϊκή κλίμακα κρίση. Προσφέρει μια μοναδική υποστήριξη περιορισμένη στο χρόνο, προσαρμοσμένη για την άμεση βοήθεια των εργαζομένων που πλήττονται από απολύσεις σχετιζόμενες με το εμπόριο ή που έχουν πληγεί από την κρίση.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι άνθρωποι που εργάζονται στην Ευρώπη επωφελούνται από την υποστήριξη της ΕΕ με τρεις τρόπους: μέσω της χρηματοδότησης της κατάρτισης και άλλων προγραμμάτων, μέσω των βελτιωμένων πολιτικών των Κρατών Μελών και μέσω της εφαρμογής της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Μπορείτε να ωφεληθείτε άμεσα με διάφορους τρόπους από τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ: μέσω κατάρτισης ή προσανατολισμού για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των προοπτικών επαγγελματικής σταδιοδρομίας: μέσω υποστήριξης στην ίδρυση εταιρείας ή στην ανεύρεση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ εργασίας και οικογένειας· ή μέσω βοήθειας προς τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους εργαζομένους και άλλες ομάδες αναφορικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Τα οφέλη από το πρόγραμμα PROGRESS είναι πιο γενικά και μακροπρόθεσμα στο

βαθμό που τα Κράτη Μέλη προοδευτικά προωθούν νόμους, πολιτικές και πρακτικές που εναρμονίζονται με τους κοινωνικούς στόχους της ΕΕ και των Κρατών Μελών· και καθώς οι ευρωπαίοι και εθνικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς ενισχύουν την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της διατήρησης και ανάπτυξης μιας κοινωνικής Ευρώπης σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Στόχος του ΕΤΠ είναι η διατήρηση των εργαζομένων ή η επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Εφόσον συντρέχει λόγος, θα μπορούσατε να επωφεληθείτε από υπηρεσίες υποστήριξης όπως βοήθεια για την ανεύρεση εργασίας, συμβουλευτική επαγγελματικής σταδιοδρομίας, βοήθεια για την επανοποθέτηση στην αγορά εργασίας, ειδικά σχεδιασμένη κατάρτιση και επανακατάρτιση και προώθηση της επιχειρηματικότητας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ δεσμεύεται να εξασφαλίσει ότι η χρηματοδότηση χρησιμοποιείται για να συμβάλει στους στόχους της στρατηγικής της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση - ιδιαίτερα, την επίτευξη ενός ποσοστού απασχόλησης 70% μέχρι το 2010 - και ότι η χρηματοδότηση θα αποφέρει πραγματικά αποτελέσματα στους πολίτες της ΕΕ.

Συνεπώς, έχουν τεθεί σε ισχύ μέτρα για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των επιδόσεων των χρηματοδοτήσεων και την εξασφάλιση ότι επιτυγχάνουν τους στόχους τους.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα θέματα στο πλαίσιο του τίτλου *Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ*, συμβουλευτείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς Ε.

> [Ε](#) Πολιτική στην πράξη

Περισσότερες πληροφορίες

> Χρηματοδότηση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=86&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

- > Απασχόληση
- > Χρηματοδότηση
- > Διαρθρωτικό ταμείο
- > ΕΚΤ
- > Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
- > PROGRESS

E1 Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το κύριο χρηματοδοτικό μέσο της ΕΕ, προωθεί την απασχόληση και υποστηρίζει τα άτομα ώστε να αυξήσουν τη μόρφωση και τις δεξιότητές τους, βελτιώνοντας τις προοπτικές τους για εργασία. Αποτελεί κύριο στοιχείο στην ατζέντα της ΕΕ, στόχος της οποίας είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και η δημιουργία θέσεων εργασίας. Κατά την περίοδο 2007-13, το ΕΚΤ θα επενδύσει περισσότερα από 75 δισεκατομμύρια Ευρώ στα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

Αυτό το ξέρατε;

Το ΕΚΤ αντιπροσωπεύει σχεδόν το 10% του προϋπολογισμού της ΕΕ όπου 9 περίπου εκατομμύρια εργαζόμενοι επωφελούνται κάθε χρόνο από τη στήριξη του ΕΚΤ.

Περισσότεροι από τους μισούς από αυτούς που επωφελούνται από τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ είναι γυναίκες.

Οι νέοι (ηλικίας κάτω των 25 ετών) αντιπροσωπεύουν το 30% των συμμετεχόντων του ΕΚΤ.

Οι ομάδες που συναντούν ιδιαίτερες δυσκολίες να εισέλθουν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας (για παράδειγμα οι μετανάστες και οι ανάπηροι) αντιπροσωπεύουν το 13% των συμμετεχόντων.

Το ΕΚΤ δημιουργήθηκε το 1957 και είναι το παλαιότερο διαρθρωτικό ταμείο της ΕΕ.

Το επίπεδο χρηματοδότησης του ΕΚΤ διαφέρει μεταξύ των περιφερειών ανάλογα με τη σχετική της ευημερία.

Το ΕΚΤ προάγει την οικονομική και κοινωνική ευεξία σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ ενθαρρύνοντας ένα υψηλό επίπεδο απασχόλησης καθώς και περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας μέσω ενός φάσματος στοχευμένης χρηματοδοτικής στήριξης.

Στο πλαίσιο όλης της ΕΕ, το ΕΚΤ παρέχει χρηματοδότηση που στηρίζει μια σειρά πολιτικών των Κρατών Μελών που έχουν στόχο να επιτύχουν πλήρη απασχόληση και ποιότητα και παραγωγικότητα στην εργασία· να προάγουν την κοινωνική ένταξη, περιλαμβανομένης της πρόσβασης των μειονεκτούντων ατόμων στην απασχόληση· και να μειώσουν τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ανισότητες στην απασχόληση.

Το ΕΚΤ συνεισφέρει στις προτεραιότητες και τους στόχους της Κοινότητας στους τομείς

της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, αυξάνοντας τη συμμετοχή οικονομικά ανενεργών ατόμων στην αγορά εργασίας, καταπολεμώντας τον κοινωνικό αποκλεισμό - ιδίως τον αποκλεισμό ομάδων σε μειονεκτική θέση όπως τα άτομα με αναπηρίες - και προάγοντας την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών και τη μη διακριτική μεταχείριση.

Επιπλέον, στις λιγότερο ακμάζουσες περιφέρειες και στα Κράτη Μέλη που εμπίπτουν στο στόχο της σύγκλισης, το ΕΚΤ υποστηρίζει προσπάθειες για την αύξηση και τη βελτίωση της επένδυσης στη γνώση και τις δεξιότητες των εργαζομένων, καθώς και σε δράσεις που στοχεύουν στην ανάπτυξη της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Το ΕΚΤ στην πράξη

Το ΕΚΤ καθοδηγείται από την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση, η οποία διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στο συντονισμό των πολιτικών της ΕΕ για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η χρηματοδότηση του ΕΚΤ διατίθεται μέσω των Κρατών Μελών και περιφερειών, που συμφωνούν σε επιχειρησιακά

προγράμματα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτά τα προγράμματα παραθέτουν τις προτεραιότητες και τους στόχους της χρηματοδότησης του ΕΚΤ για επταετή περίοδο, όπου η τρέχουσα καλύπτει τα έτη 2007-13.

Πρέπει να υπάρχει μια δημόσια εθνική συμμετοχή στη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ,

η οποία συνεισφορά μπορεί να καλυφθεί από δημόσια ή ιδιωτική χρηματοδότηση - γνωστή ως η αρχή της συγχρηματοδότησης. Τα Κράτη Μέλη και η ΕΕ μοιράζονται τη δι-

αχείριση του ΕΚΤ: μολονότι οι προτεραιότητες του ΕΚΤ σχεδιάζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, υλοποιούνται από τις εθνικές ή περιφερειακές αρχές.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Ο κάθε πολίτης επωφελείται από τη στήριξη του ΕΚΤ και χάρη στην ύπαρξη ταμείου στο ευρωπαϊκό επίπεδο, η χρηματοοικονομική στήριξη μπορεί να επικεντρωθεί στις πιο φτωχές περιφέρειες προς όφελος όλων. Περίπου 9 εκατομμύρια άτομα υποστηρίζονται ετησίως, τα 4 εκατομμύρια παρακολουθώντας κατάρτιση και τα 2 εκατομμύρια βρίσκοντας μια θέση εργασίας.

Μπορείτε να ωφεληθείτε με διάφορους τρόπους από τη χρηματοδότηση του ΕΚΤ: μέσω κατάρτισης ή προσανατολισμού για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων και των προοπτικών επαγγελματικής σταδιοδρομίας· μέσω υποστήριξης στην ίδρυση εταιρείας ή στην ανεύρεση καλύτερης ισορροπίας μεταξύ εργασίας και οικογένειας· και μέσω βοήθειας προς τις γυναίκες, τους ηλικιωμένους εργαζόμενους και τους νέους αναφορικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Για παράδειγμα, στο πλαίσιο του σχεδίου *Daily Routine Project* στις Κάτω Χώρες, χρηματοδοτήθηκαν κάπου 140 τοπικά πειράματα για την εξεύρεση λύσεων στο

πρόβλημα της εναρμόνισης επαγγελματικού και οικογενειακού βίου.

Στο δανέζικο σχέδιο *Network for Flexible Teaching and Courses*, ένα δίκτυο οργανώσεων προσέφερε εξατομικευμένες ευκαιρίες κατάρτισης για ανέργους. 350 άτομα περίπου επωφελήθηκαν μέχρι τώρα, αυξάνοντας τις ευκαιρίες ανεύρεσης εργασίας καθώς τη γενική τους ευεξία.

Πρόσφατα, πολλά προγράμματα εστιάζουν στην καταπολέμηση της κρίσης και στην παροχή βοήθειας στους άνεργους να επιστρέψουν στην απασχόληση. Ένα παράδειγμα είναι το πρόγραμμα *Skills Centre South West* στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το κέντρο παρέχει δωρεάν ειδικευμένη υποστήριξη για επιχειρήσεις και βοηθά τους ντόπιους να αποκτήσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται οι εργοδότες, εστιάζοντας στους τομείς του λιανικού εμπορίου, του τουρισμού, της φιλοξενίας, των μεταφορών και του τομέα της ασφάλειας. Καταδεικνύει πώς οι διαφορετικές οργανώσεις μπορούν να συνεργαστούν για να βοηθήσουν τους ντόπιους και να επαναφέρουν μια περιφέρεια σε τροχιά ανάκαμψης.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Για την ΕΕ, το ΕΚΤ αποτελεί βασικό στοιχείο για την αντιμετώπιση των μελλοντικών προκλήσεων στην πολιτική για την απασχόληση και την κοινωνική πολιτική. Η συνολική βαρύτητα δίνεται στους τρόπους αύξησης των επιπέδων απασχόλησης και

παραγωγικότητας προκειμένου να αυξηθεί το βιοτικό επίπεδο, βοηθώντας τους εργαζόμενους της ΕΕ να αποκτήσουν δεξιότητες υψηλού επιπέδου και προσαρμοστικότητα. Με αυτόν τον τρόπο, η ΕΕ μπορεί να παραμείνει ανταγωνιστική στον παγκοσμιοποιημένο κόσμο και να δημιουργήσει μια κοινωνία χωρίς αποκλεισμούς που βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες για όλους.

Παράλληλα, η πρόκληση της γήρανσης του πληθυσμού της Ευρώπης σημαίνει ότι το ΕΚΤ πρέπει να εξασφαλίσει ότι στηρίζει τις δυνατότητες απασχόλησης των ατόμων κάθε ηλικίας προκειμένου να μειώσει την εξάρτηση και να εξισορροπήσει τις κοινωνικές δαπάνες έναντι των εθνικών εισοδημάτων.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A](#) Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > [A2](#) Ανεργία και ποιότητα στην εργασία
- > [C](#) Ένταξη και ισοότητα

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο
<http://ec.europa.eu/esf>

Λέξεις κλειδιά

- > ΕΚΤ
- > Ευρωπαϊκό κοινωνικό ταμείο
- > Διαρθρωτικό ταμείο
- > Απασχόληση
- > Συνοχή

E2 Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

PROGRESS

Στόχος του PROGRESS, του προγράμματος για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη της ΕΕ για την περίοδο 2007-13, είναι η ενίσχυση της υποστήριξης της ΕΕ προς τα κράτη μέλη προκειμένου να εκπληρώσουν την Κοινωνική Ατζέντα - περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο συνεκτική κοινωνία. Το PROGRESS υποστηρίζει τη χάραξη πολιτικής σε πέντε τομείς: την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και προστασία, τις συνθήκες εργασίας, τη μη διακριτική μεταχείριση και την ισότητα των φύλων, με προϋπολογισμό που ανέρχεται στα 750 εκατομμύρια ευρώ για επτά έτη.

Αυτό το ξέρατε;

Μια δέσμη διαφορετικών δυνάμεων διαμορφώνει το μέλλον των πολιτικών της ΕΕ στον τομέα της απασχόλησης και της κοινωνίας - η παγκοσμιοποίηση, οι τεχνολογικές αλλαγές σε μια κοινωνία που βασίζεται στη γνώση, οι δημογραφικές μεταβολές, οι αλλαγές στα βιοτικά επίπεδα και η ποιότητα ζωής. Η ΕΕ πρέπει να δημιουργήσει τις συνθήκες που επιτρέπουν στους ευρωπαίους πολίτες να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρουν αυτές οι δυνάμεις και να ξεπεράσει τις προκλήσεις.

Ενώ η ΕΕ έχει πολλούς κοινούς στόχους για την απασχόληση και την κοινωνία, τα κράτη μέλη έχουν την κύρια ευθύνη να αντιμετωπίσουν τις ανησυχίες για την απασχόληση και τις κοινωνικές ανησυχίες και να αναπτύξουν πολιτικές. Η ΕΕ θα στηρίζει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να προάγουν την αλλαγή και τον εκσυγχρονισμό. Στόχος του PROGRESS είναι να εναθρύνει και να υποστηρίξει τις μεταρρυθμίσεις στα κράτη μέλη και να ενισχύσει τις προσπάθειές τους να δημιουργήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και να προσφέρουν ίσες ευκαιρίες για όλους.

Το PROGRESS χρησιμοποιεί τα κεφάλαιά του με διάφορους τρόπους: για την παροχή συμβουλών σε θέματα αναλύσεων και πολιτικών όσον αφορά συναφή ζητήματα

στους τομείς πολιτικής του προγράμματος· για την παρακολούθηση και τη σύνταξη εκθέσεων όσον αφορά την εφαρμογή της νομοθεσίας και των πολιτικών της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο· για την προώθηση μεταξύ των κρατών μελών της διάδοσης των πολιτικών, της μάθησης και στήριξης των στόχων και των προτεραιοτήτων της ΕΕ· και για την μεταβίβαση των απόψεων των ενδιαφερόμενων φορέων και της κοινωνίας, γενικότερα, μέσω ενός διαλόγου υψηλής ποιότητας για τις πολιτικές.

Τέλος, αλλά εξίσου σημαντικό, στηρίζει βασικά δίκτυα σε επίπεδο ΕΕ που δραστηριοποιούνται στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, της μη διακριτικής διαχείρισης και της διαφορετικότητας, της αναπηρίας και της ισότητας των φύλων.

Το PROGRESS στην πράξη

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται άμεσα το PROGRESS, και επικουρείται από μια επιτροπή αντιπροσώπων των κρατών μελών. Στηρίζεται επίσης σε ένα δίκτυο εταιρικών σχέσεων στο οποίο συμμετέχουν εθνικές αρχές, εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις και ΜΚΟ.

Τόσο το PROGRESS όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) συνεργάζονται μεταξύ τους. Ενώ το ΕΚΤ επενδύει στην υλοποίηση πολιτικών για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη εντός - και μεταξύ - των κρατών μελών, το PROGRESS στοχεύει στο επίπεδο πολιτικής, με δραστηριότητες

που έχουν σχεδιαστεί να τεκμηριώνουν την ανάλυση και ανάπτυξη πολιτικών, και εστιάζονται σε δραστηριότητες με ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση και προστιθέμενη αξία.

ζονται σε δραστηριότητες με ισχυρή ευρωπαϊκή διάσταση και προστιθέμενη αξία.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Πρώτα απ' όλα, το PROGRESS επιδιώκει να βελτιώσει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ. Σε τελική ανάλυση, οι πολίτες της ΕΕ μπορούν να επωφεληθούν από ισότιμες συνθήκες χάρη στην αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου και στο κοινό επίπεδο νομικής προστασίας που συνδέεται με τομείς, όπως η υγεία και η ασφάλεια, η μη διακριτική μεταχείριση ή η ισότητα των φύλων.

Το PROGRESS λειτουργεί, επίσης, για να ενθαρρύνονται οι κύριοι εθνικοί και κοινοτικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων καθώς και οι ενδιαφερόμενοι φορείς ώστε να κατανοήσουν καλύτερα και να οικειοποιηθούν τους στόχους και τις προτεραιότητες της ΕΕ. Η αλλαγή του τρόπου κατανόησης αυτών των μερών με θετικό τρόπο συμβάλλει στο να εξασφαλιστεί ότι οι εθνικές πολιτικές συγκλίνουν

προς τις πολιτικές της ΕΕ στο σύνολό τους. Οι ισχυρότερες εταιρικές σχέσεις μεταξύ ΕΕ και εθνικών ενδιαφερόμενων φορέων συμβάλλουν επίσης στην επίτευξη συναίνεσης και υποκινούν τις αλλαγές προς υποστήριξη των στόχων και προτεραιοτήτων της ΕΕ.

Οι πολίτες επωφελούνται μακροπρόθεσμα από το πρόγραμμα PROGRESS καθώς τα κράτη μέλη προωθούν νόμους, πολιτικές και πρακτικές, σύμφωνα με τους συνολικούς στόχους της Κοινωνικής Ατζέντας της ΕΕ - *περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και πιο συνεκτική κοινωνία*. Είναι έτσι σε ευνοϊκότερη θέση οι εθνικοί και κοινοτικοί υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις μιας αναπτυσσόμενης κοινωνικής Ευρώπης σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Το PROGRESS θα συνεχίσει να ενισχύει την υποστήριξη της ΕΕ προς τις προσπάθειες των κρατών μελών να προωθήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και ίσες ευκαιρίες για όλους, και θα συνεχίσει να επικεντρώνεται στην παροχή αποτελεσμάτων για τους πολίτες της ΕΕ.

Η παρακολούθηση των επιδόσεων του προγράμματος μέσω των ετήσιων εκθέσεων

δραστηριοτήτων συμβάλλει στο να παραμένει στο σωστό δρόμο. Μια ενδιάμεση αξιολόγηση (που θα καλύπτει την περίοδο 2008-10) θα εξετάσει το βαθμό στον οποίο το PROGRESS επιτυγχάνει τους στόχους του, χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους και γενικά «προσθέτει αξία». Τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης θα τροφοδοτήσουν την προετοιμασία του προγράμματος παρακολούθησης.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > **A** Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > **B** Δικαιώματα στην εργασία
- > **C** Ένταξη και ισότητα
- > **E1** Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Περισσότερες πληροφορίες

- > PROGRESS <http://ec.europa.eu/progress>

Λέξεις κλειδιά

- > PROGRESS
- > Πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική αλληλεγγύη

E3 Χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ

Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση -

Σκοπός του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ) είναι η εξουδετέρωση των αρνητικών επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης και η εναρμόνιση της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Αποβλέπει ειδικά στο να σας στηρίξει εάν απολυθήκατε λόγω αλλαγής των συνθηκών του παγκοσμίου εμπορίου ή ως επακόλουθο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, ώστε να παραμείνετε σε απασχόληση ή να βρείτε γρήγορα μια νέα θέση εργασίας. Συνολικής διάρκειας από το 2007 έως το 2013, το ΕΤΠ μπορεί να προσφέρει στήριξη ετησίως μέχρι και €500 εκατομμύρια.

Αυτό το ξέρατε;

Το 37% των Ευρωπαίων θεωρεί την παγκοσμιοποίηση ως μια καλή ευκαιρία για τις επιχειρήσεις επειδή ανοίγει νέες αγορές.

Ωστόσο, μεμονωμένες εταιρείες και εργαζόμενοι μπορεί να επηρεαστούν δυσμενώς από τις αλλαγές των συνθηκών του εμπορίου και γι' αυτόν το λόγο έχει συσταθεί το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση.

Η παγκοσμιοποίηση προσφέρει ευκαιρίες επίτευξης οικονομικής ανάπτυξης και περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Όμως μπορεί να έχει και αρνητικές συνέπειες, με αποτέλεσμα να χάσουν ενδεχομένως μερικοί εργαζόμενοι τη δουλειά τους. Μέσω του ΕΤΠ, η ΕΕ μπορεί να επιδείξει την αλληλεγγύη της προς τους εργαζόμενους που απολύθηκαν ως συνέπεια της παγκοσμιοποίησης. Οι αλλαγές αυτές μπορούν να επηρεάσουν όλα τα Κράτη Μέλη, μεγάλα και μικρά, καινούργια και παλιά, και είναι όλα δυνητικά επιλέξιμα για στήριξη από το ΕΤΠ.

Το ΕΤΠ παρέχει εφάπαξ, για μικρό χρονικό διάστημα εξατομικευμένη στήριξη με στόχο να βοηθήσει τους εργαζόμενους που πλήττονται σοβαρά και προσωπικά από απολύσεις για λόγους που συνδέονται με το εμπόριο ή εξαιτίας της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης. Δεν συνεισφέρει στην αναδιάρθρωση των εταιρειών ή των βιομηχανικών τομέων.

Διαφέρει από τα άλλα ταμεία της ΕΕ όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ). Το ΕΚΤ υποστηρίζει πολυετή προγράμματα με στρατηγικούς, μακροπρόθεσμους στόχους - κυρίως την αύξηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρηματιών, την ενίσχυση της πρόσβασης στην απασχόληση και τη βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας, την ενδυνάμωση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των μειονεκτούντων ατόμων, τη βελτίωση του ανθρώπινου δυναμικού και την προώθηση εταιρικών σχέσεων και πρωτοβουλιών μέσω των δικτύων των αρμόδιων ενδιαφερόμενων φορέων. Το ΕΤΠ, αντιθέτως, αναμειγνύεται μόνο σε περιπτώσεις όπου οι απολύσεις έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε περιφέρεια ή τομέα και υπάρχει μια ευρωπαϊκή διάσταση από άποψη κλίμακας και αντίκτυπου. Επίσης, χρηματοδοτεί μόνο δραστικά μέτρα για την απασχόληση ώστε να βοηθήσει τα άτομα να βρουν νέα δουλειά, και όχι παθητικά μέτρα κοινωνικής προστασίας, όπως συντάξεις γήρατος ή επιδόματα ανεργίας τα οποία εμπόουν αποκλειστικά στην αρμοδιότητα των Κρατών Μελών.

Από την ΕΕ σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

Εάν απολυθείτε λόγω των επιπτώσεων της παγκοσμιοποίησης, μπορεί να προστεθεί η στήριξη του ΕΤΠ στη στήριξη που σας παρέχεται σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Συμπληρώνει με δραστικά μέτρα για την απασχόληση οποιαδήποτε στήριξη παρέχεται από τον πρώην εργοδότη σας και από τις εθνικές αρχές.

Τα Κράτη Μέλη μπορούν να υποβάλουν αίτηση για βοήθεια από το ΕΤΠ εκ μέρους των εργαζομένων και ευθύνονται για την

εκτέλεση των δραστηριοτήτων που χρηματοδοτούνται. Πρέπει να ολοκληρώσουν αυτές τις δραστηριότητες εντός 24μηνιαίας περιόδου από την υποβολή της αίτησης για βοήθεια.

Έως το τέλος του 2009, το ΕΤΠ είχε καταβάλει κεφάλαια για τη στήριξη άνω των 18.000 εργαζομένων, με την Επιτροπή να εκτιμά αιτήσεις για τη στήριξη άλλων 7.000 εργαζομένων σε στάδιο προετοιμασίας και ορισμένες πρόσθετες υποθέσεις.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Το ΕΤΠ δημιουργήθηκε για να μπορείτε να επωφεληθείτε από τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης - άνοιγμα των αγορών και καλύτερες ευκαιρίες για τις ευρωπαϊκές εταιρείες - παρέχοντάς σας συγχρόνως κάποια στήριξη, εάν τυχόν αντιμετωπίσετε τις αρνητικές επιπτώσεις της. Σχεδιάστηκε για να βοηθήσει εσάς και άλλους που είναι σε παρόμοια κατάσταση, να υπερβείτε το χειρότερο βραχυπρόθεσμο κλονισμό της μαζικής απόλυσης, εφόσον συμβεί, και με τον τρόπο αυτό να τον περιορίσει σε μια σχετικά μικρή χρονική περίοδο. Αυτή η επιπλέον στήριξη θα είναι αποτελεσματική για την παροχή απασχόλησης και τη στήριξη των αγορών εργασίας ώστε να λειτουργούν καλύτερα.

Στόχος του ΕΤΠ είναι η διατήρηση των εργαζομένων ή η επανένταξή τους στην αγορά εργασίας. Εφόσον χρειαστεί, μπορείτε να επωφεληθείτε από εξατομικευμένες υπηρε-

σίες στήριξης, όπως την παροχή βοήθειας για την αναζήτηση εργασίας, τον προσανατολισμό σταδιοδρομίας, την τοποθέτηση σε νέα θέση εργασίας, την παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης και επανεκπαίδευσης και την προώθηση της επιχειρηματικότητας. Το ΕΤΠ μπορεί επίσης να σας προσφέρει ειδικά μέτρα προσωρινού χαρακτήρα, όπως επιδόματα αναζήτησης εργασίας, επιδόματα κινητικότητας ή επιδόματα εάν συμμετέχετε σε δραστηριότητες δια βίου μάθησης και επιμόρφωσης, τα οποία διαχειρίζεται το κράτος μέλος σας.

Η βοήθεια δεν περιορίζεται στους εργαζομένους της κύριας επιχείρησης ή του τομέα που πλήττεται - εάν εργάζεστε για έναν από τους προμηθευτές της εταιρείας και απολυθείτε ως αποτέλεσμα της δράσης της κύριας εταιρείας, είστε επίσης επιλέξιμοι για μέτρα του ΕΤΠ.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A3](#) Ευελιξία με ασφάλεια
- > [E1](#) Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Περισσότερες πληροφορίες

- > Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση
- > <http://ec.europa.eu/egf>

Λέξεις κλειδιά

- > Παγκοσμιοποίηση
- > Απόλυση
- > Ευρωπαϊκό ταμείο προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση
- > ΕΤΠ
- > Εκπαίδευση
- > Χρηματοοικονομική στήριξη

Καθώς η παγκοσμιοποίηση επιταχύνεται και εξαπλώνεται, το ΕΤΠ θα συνεχίσει να στηρίζει τους πολίτες της ΕΕ που υφίστανται μερικές από τις αρνητικές επιπτώσεις της.

Το ΕΤΠ εποπτεύεται μέσω ετήσιας έκθεσης για τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματά του, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι βρίσκεται στο σωστό δρόμο. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα αναλάβει τη διενέργεια ενδιάμεσης αξιολόγησης των οφελών και του αντίκτυπου του το 2011 και της τελικής αξιολόγησης το 2014, σε συνεργασία με τα Κράτη Μέλη.

F Πολιτική στην πράξη

Η ΕΕ ακολουθεί μια περιεκτική κοινωνική ατζέντα με σκοπό την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, καινοτόμου και βιώσιμου ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου. Το παρόν πληροφοριακό δελτίο - και άλλα αυτής της σειράς - παρέχουν διευκρινίσεις για τα διάφορα μέσα πολιτικής που χρησιμοποιούνται στην κοινωνική πολιτική της ΕΕ και στην εφαρμογή της κοινωνικής ατζέντας. Περιλαμβάνουν ιδίως τη χρηματοδότηση, τη νομοθεσία και τον κοινωνικό διάλογο που εμπλέκει εργοδότες και συνδικάτα. Η ΕΕ συνεργάζεται επίσης με άλλες χώρες, είτε για να βοηθήσει τις υποψήφιας (ή δυνητικά υποψήφιας) προς ένταξη στην ΕΕ χώρες να προετοιμαστούν στον κοινωνικό τομέα, είτε για να επεξεργαστεί κοινωνικά ζητήματα διεθνώς.

Αυτό το ξέρατε;

Η ΕΕ ακολουθεί μια φιλόδοξη κοινωνική ατζέντα για να εκσυγχρονίσει το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο ως μέρος της στρατηγικής της για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Στο πλαίσιο της συνθήκης της ΕΕ, πρέπει να ζητείται η γνώμη των κοινωνικών εταίρων - των εργαζομένων και των εργοδοτών - πριν προταθεί ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με θέματα κοινωνικής πολιτικής: μέρος του διεξοδικού κοινωνικού διαλόγου σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η δράση στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο δεν αντικαθιστά τις εθνικές προσπάθειες που ήδη καταβάλλονται στους διάφορους πολιτικούς τομείς, αλλά προορίζεται μάλλον να συμπληρώσει, να συντονίσει και να στηρίξει τη δράση που αναλαμβάνεται από τα Κράτη Μέλη για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας. Η προσέγγιση της ΕΕ όσον αφορά την κοινωνική πολιτική βασίζεται στην ανοιχτή μέθοδο συντονισμού (ΑΜΣ): ένα μηχανισμό για το συντονισμό της

οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση των Κρατών Μελών. Στόχος των εθνικών πολιτικών είναι να συγκλίνουν προς τους κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους, αφήνοντας συγχρόνως σε κάθε χώρα την επιλογή του καλύτερου τρόπου επίτευξής τους. Στο πλαίσιο της ΑΜΣ, τα Κράτη Μέλη καταρτίζουν εθνικά σχέδια δράσεις που περιέχουν στόχους και χρονοδιαγράμματα, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρακολουθεί την πρόοδό τους.

Μέσα άσκησης πολιτικής

Η ΕΕ διαθέτει ορισμένα μέσα και εργαλεία κοινωνικής πολιτικής. Αυτά περιλαμβάνουν τη νομοθεσία για ένα φάσμα κοινωνικών θεμάτων και θεμάτων εργασίας. Μια άλλη σημαντική συνιστώσα είναι ο κοινωνικός διάλογος μεταξύ εργοδοτών και συνδικάτων (κοινωνικών εταίρων) καθώς και μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Σημαντική χρηματοδότηση της ΕΕ διατίθεται για σχετικά προγράμματα και πρωτοβουλίες (για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τα πληροφοριακά δελτία για τα χρηματοδοτικά προγράμματα της

ΕΕ). Παράλληλα με την κοινωνική ατζέντα - στην οποία οι κύριες προτεραιότητες είναι η ενίσχυση της απασχόλησης, η καταπολέμηση της φτώχειας και η προώθηση της ισότητας ευκαιριών - η ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση καθοδηγεί τις εθνικές προσπάθειες για τη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας. Η ΕΕ εργάζεται επίσης για να ενσωματώσει θεωρήσεις κοινωνικής πολιτικής σε όλες τις πολιτικές της - μια διαδικασία γνωστή ως *mainstreaming* (ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου).

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η ΕΕ στοχεύει στη δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας και μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς που βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες. Ο στόχος αυτός αντανάκλαται στη νομοθεσία της Ένωσης, από την οποία επωφελείστε χάρη στη θέσπιση ελάχιστων προτύπων που πρέπει να τηρούνται πανευρωπαϊκά σε τομείς, όπως η ισότητα, οι διακρίσεις, η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων, το εργατικό δίκαιο, οι συνθήκες εργασίας και η πληροφόρηση, καθώς και η διαβούλευση. Η νομοθεσία της ΕΕ έδωσε, για παράδειγμα, το δικαίωμα στα άτομα να μην υφίστανται διακρίσεις όσον αφορά την απασχόληση και συνέβαλε στη μείωση των ατυχημάτων και ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία.

Τα ελάχιστα πανευρωπαϊκά κοινωνικά πρότυπα, σε συνδυασμό με την προστασία των δικαιωμάτων και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων, συντείνουν στη δημιουργία μιας συνεκτικής κοινωνίας και ίσων συνθηκών για όλες τις επιχειρήσεις. Εκτός τούτου, η ΑΜΣ είχε καταλυτική δράση για

τη μεταρρύθμιση της πολιτικής και συνέβαλε στη δημιουργία διαρθρωτικών αλλαγών στην αγορά εργασίας και στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Ωστόσο, ο διάλογος με την κοινωνία των πολιτών είναι ένας κρίσιμος συνδυαστικός κρίκος μεταξύ της ΕΕ και των πολιτών της. Ο κοινωνικός διάλογος σε επίπεδο ΕΕ έφερε απτά αποτελέσματα: οι κοινωνικοί εταίροι πέτυχαν, για παράδειγμα, συμφωνίες για την “τηλεργασία” (τακτική εργασία μακριά από τις εγκαταστάσεις του εργοδότη), για τη μείωση της έκθεσης των εργαζομένων στην κρυσταλλική σκόνη πυριτίου (ουσία που μπορεί να επιφέρει πνευμοκονίαση, μια δυνητικά μοιραία πνευμονική νόσο, η οποία συνδέεται επίσης με άλλες επικίνδυνες πνευμονικές ασθένειες, όπως εμφύσημα και καρκίνος του πνεύμονα) και για την πρόληψη της βίας και της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας. Η εφαρμογή τέτοιων συμφωνιών - που μπορούν να έχουν νομική ισχύ - καθιστά την εργασία ασφαλέστερη, υγιέστερη και πιο ευέλικτη για εκατομμύρια ανθρώπους.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ θα συνεχίσει να ακολουθεί την τρέχουσα κοινωνική ατζέντα 2005-2010 μέχρι το 2010, προετοιμάζοντας ταυτόχρονα την ανανεωμένη ατζέντα για την περίοδο μετά το 2010. Μια από τις προκλήσεις θα είναι η διατήρηση της θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των πολιτικών στον οικονομικό και

κοινωνικό τομέα και στον τομέα της απασχόλησης και των μεταρρυθμίσεων. Η αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή της κοινωνικής νομοθεσίας της ΕΕ θα παραμείνει βασικό στοιχείο. Η νομοθεσία αυτή αντιπροσωπεύει ήδη μια σταθερή βάση για δράση. Συγχρόνως, η ΕΕ εργάζεται για να προβλέψει

και να αντιμετωπίσει τις αλλαγές που υφίστανται, παραδείγματος χάρη, στη δημογραφία και στις συνθήκες εργασίας - θα συνεχιστεί επίσης στο μέλλον η προσαρμογή των μέσων άσκησης πολιτικής στις νέες συνθήκες.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένα ζητήματα στο πλαίσιο του δελτίου “Πολιτική στην πράξη”, συμβουλευθείτε όλα τα πληροφοριακά δελτία της σειράς F.

> [Ε](#) Χρηματοδότηση της ΕΕ

Περισσότερες πληροφορίες

> ΓΔ Απασχόληση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=547>

Λέξεις κλειδιά

> Κοινωνική πολιτική	> Ανοιχτή μέθοδος συντονισμού
> Νομοθεσία	> χρηματοδότηση
> Κοινωνική ατζέντα	> Στρατηγική για την απασχόληση
> Κοινωνικός διάλογος	> Mainstreaming (ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου)
> Κοινωνικοί εταίροι	> Συμφωνίες

F1 Πολιτική στην πράξη

Κοινωνικός διάλογος

Ο κοινωνικός διάλογος παραπέμπει στις συζητήσεις, τις διαβουλεύσεις, τις διαπραγματεύσεις και τις κοινές δράσεις που λαμβάνουν χώρα μεταξύ εργοδοτών και συνδικάτων καθώς και μεταξύ αυτών και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Ο κοινωνικός διάλογος σε ευρωπαϊκό επίπεδο βοηθά να εκσυγχρονιστούν οι ευρωπαϊκές κοινωνικές πολιτικές, συμπληρώνοντας τον εθνικό κοινωνικό διάλογο και τις εργασιακές σχέσεις. Οι κοινωνικοί εταίροι – οι εκπρόσωποι των εργοδοτών και των εργαζομένων – διαδραματίζουν έναν κεντρικό ρόλο στον καθορισμό των ευρωπαϊκών κοινωνικών προτύπων, στην προσαρμογή του τρόπου με τον οποίο οργανώνουμε την εργασία μας στις μεταβαλλόμενες συνθήκες και στην ενίσχυση της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής. Ο θεμελιώδης ρόλος τους στη διαμόρφωση της νομοθεσίας στον κοινωνικό τομέα αναγνωρίζεται στη συνθήκη της ΕΕ.

Αυτό το ξέρατε;

Στο πλαίσιο της συνθήκης της ΕΕ, πρέπει να ζητείται η γνώμη των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων - των εργαζομένων και των εργοδοτών - πριν προταθεί ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με θέματα κοινωνικής πολιτικής.

Η «Τριμερής Κοινωνική Σύνοδος Κορυφής» συνεδριάζει τουλάχιστον μια φορά το χρόνο πριν από το Εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων υψηλού επιπέδου μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των εκπροσώπων της ΕΕ.

Στο διμερή κοινωνικό διάλογο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι εργοδότες και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις συζητούν διαπλεκόμενα ζητήματα που επηρεάζουν τη βιομηχανία στο σύνολό της, καθώς και θέματα σχετικά με συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας. Ο διάλογος πραγματοποιείται σε επιτροπές και ομάδες εργασίας, και μπορεί να οδηγήσει σε διαπραγματεύσεις για διάφορα θέματα, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενεργεί ως διαμεσολαβητής. Υπάρχουν 38 τομεακές επιτροπές κοινωνικού διαλόγου, που καλύπτουν οικονομικούς τομείς, όπως η γεωργία, το εμπόριο, η πολιτική αεροπορία, η χημική

βιομηχανία, τα νοσοκομεία, η μεταλλουργία και άλλοι.

Στον τριμερή κοινωνικό διάλογο, οι εκπρόσωποι των εργοδοτών και των εργαζομένων συνεδριάζουν μαζί με τους εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ (Επιτροπής, Συμβουλίου των Υπουργών) στην ετήσια Τριμερή Κοινωνική Σύνοδο Κορυφής για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση, καθώς επίσης σε τακτικές συζητήσεις σε τεχνικό και πολιτικό επίπεδο για την μακροοικονομία, την απασχόληση, την κοινωνική προστασία και την εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Κοινωνικοί εταίροι

Πρέπει να ζητείται η γνώμη των εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο πριν θεσπιστεί η κοινωνική νομοθεσία της ΕΕ· μπορούν επίσης να διαπραγματευτούν συμφωνίες σε θέματα κοινωνικής πολιτικής που πρέπει να εφαρμοστούν από το δίκαιο της ΕΕ ή τους ίδιους τους κοινωνικούς εταίρους.

Σε διατομεακό επίπεδο, ο ευρωπαϊκός κοινωνικός διάλογος πραγματοποιείται ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία

Συνδικάτων (ΕΣΣ) από την πλευρά των εργαζομένων και τη Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων (BUSINESSEUROPE), το Ευρωπαϊκό Κέντρο Εργοδοτών και Δημόσιων Επιχειρήσεων (CEEP) (εργοδότες που υπάγονται στο δημόσιο) και την Ευρωπαϊκή Ένωση Βιοτεχνικών και Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (UEAPME) από την πλευρά των εργοδοτών. Σημαντικός αριθμός ευρωπαϊκών οργανώσεων από συγκεκριμένους οικονομικούς τομείς συμμετέχουν στους αντίστοιχους τομεακούς διαλόγους.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Οι κοινωνικοί εταίροι έχουν άμεση εμπειρία και εμπειριστατωμένες γνώσεις για το χώρο εργασίας, καθώς επίσης για τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές ιδιαιτερότητες: η ανάμειξή τους στον κοινωνικό διάλογο σε επίπεδο ΕΕ συνεπάγεται καλύτερη χάραξη πολιτικής και συμβάλλει στο να διασφαλιστεί ότι οι ανησυχίες τους λαμβάνονται πλήρως υπόψη σε όλες τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της ΕΕ.

Οι κοινωνικοί εταίροι συνεισφέρουν σε πολλά διαφορετικά θέματα κοινωνικής πολιτικής που ενδιαφέρουν τους πολίτες και εργαζόμενους όπως τα εξής: εκσυγχρονισμός των εργασιακών σχέσεων και της οργάνωσης εργασίας, κατάρτιση και δια βίου μάθηση, υγεία και ασφάλεια, ενσωμάτωση στην αγορά εργασίας ομάδων σε μειονεκτική θέση, εναρμόνιση μεταξύ επαγγελματικού και οικογενειακού βίου, «τηλεργασία», αναδιάρθρωση, ίσες ευκαιρίες και επαγγελματική κινητικότητα.

Ο κοινωνικός διάλογος έχει επιφέρει θετικά αποτελέσματα σε πολλούς τομείς και οι κοινωνικοί εταίροι έχουν επηρεάσει και, σε ορισμένες περιπτώσεις, καθορίσει τη νομοθεσία της ΕΕ για την κοινωνική πολιτική. Έχουν επιτύχει διάφορες συμφωνίες που καθιερώνουν ελάχιστα πρότυπα στα θέματα κοινωνικής πολιτικής. Έχουν επίσης εκπονήσει μια σειρά από άλλα κείμενα για τη διάδοση ορθής πρακτικής και την ανταλλαγή πληροφοριών, όπως κώδικες συμπεριφοράς, κατευθυντήριες γραμμές και εγχειρίδια.

Για παράδειγμα, οι εργοδότες και τα συνδικάτα στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης υπέγραψαν μια συμφωνία για όλη την ΕΕ τον Ιούλιο 2009 για την αποτροπή των τραυματισμών από βελόνες και άλλα αιχμηρά αντικείμενα. Πρόκειται για σημαντικό επίτευγμα, δεδομένου ότι πάνω από 1 εκατομμύριο τέτοιοι τραυματισμοί συμβαίνουν κάθε χρόνο, αποτελώντας μία από τις πιο συνηθισμένες απειλές για την υγεία και την ασφάλεια στον ευρωπαϊκό χώρο εργασίας.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Ο κοινωνικός διάλογος παραμένει κεντρικό κομμάτι της κοινωνικής πολιτικής της ΕΕ και του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου: η νέα Συνθήκη της Λισσαβόνας της ΕΕ αναγνωρίζει ρητά το ρόλο των κοινωνικών εταίρων και της Τριμερούς Κοινωνικής Διάσκεψης Κορυφής, και ο κοινωνικός διάλογος θα συνεχίσει να πραγματεύεται συναφή θέματα.

Η τρέχουσα ατζέντα περιλαμβάνει θέματα όπως: η ισορροπία επαγγελματικής/οικογενειακής ζωής, η κατάρτιση και δια βίου μάθηση ώστε να διασφαλιστεί η μετάβαση μεταξύ θέσεων εργασίας, η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων σε όλη την Ευρώπη, η πρόβλεψη και η διαχείριση των αλλαγών, η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [B2](#) Εργατικό δίκαιο

Περισσότερες πληροφορίες

- > Κοινωνικός διάλογος
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=329&langId=el>
- > Βίντεο για τον κοινωνικό διάλογο
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=672&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

> Κοινωνικός διάλογος	> Κοινωνικοί εταίροι
> Εργοδότες	> Απασχόληση
> Εργαζόμενοι	> βία
> Συνδικάτα	> Παρενόχληση
> Τριμερής κοινωνική σύνοδος κορυφής	> Εργασιακές σχέσεις
> Συμφωνίες	> Διαπραγματεύσεις

Επίσης, οι κοινωνικοί εταίροι συνεχίζουν το έργο τους με στόχο να εντάξουν πλήρως τους κοινωνικούς εταίρους που προέρχονται από τα νεότερα Κράτη Μέλη στον κοινωνικό διάλογο της ΕΕ.

F2 Πολιτική στην πράξη

Διεύρυνση της ΕΕ και διεθνής συνεργασία

Η προοδευτική διεύρυνση της ΕΕ έχει δημιουργήσει μια διευρυμένη ενιαία αγορά για την ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, ατόμων, υπηρεσιών και κεφαλαίων, και η ΕΕ έχει εργαστεί για να εξασφαλίσει ότι αυτή η αγορά συνοδεύεται από ίσους όρους από άποψη κοινωνικών προτύπων. Εν τω μεταξύ, η παγκοσμιοποίηση έχει αυξήσει τη σημασία της διεθνούς συνεργασίας σε θέματα πολιτικής στον τομέα της απασχόλησης και τον κοινωνικό τομέα με άλλες χώρες και περιφέρειες. Στόχος της διεθνούς συνεργασίας είναι η δίκαιη παγκοσμιοποίηση για όλους, τόσο για τους ευρωπαίους πολίτες όσο και για τους εταίρους της Ευρώπης. Η δραστηριότητα της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο αφορά την προώθηση μιας δίκαιης παγκοσμιοποίησης και τη διάδοση των οφελών της στον καθένα.

Αυτό το ξέρατε;

Οι χώρες που εντάσσονται ή επιθυμούν να ενταχθούν στην ΕΕ πρέπει να πληρούν τα κοινωνικά πρότυπα της ΕΕ σε θέματα όπως το εργατικό δίκαιο, η ισότητα μεταχείρισης γυναικών και ανδρών στην απασχόληση, η απαγόρευση των διακρίσεων και η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία καθώς επίσης οικονομικά, περιβαλλοντικά και άλλα πρότυπα.

Μια σημαντική πτυχή της Κοινωνικής Ατζέντας της ΕΕ συνίσταται στην έμφαση που δίνει στην ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης.

Κοινωνική πολιτική και διευρυμένη ΕΕ

Οι διευρύνσεις της ΕΕ το 2004 και το 2007 έφεραν τον αριθμό των μελών της σε 27 χώρες και τον πληθυσμό της σχεδόν στο μισό δισεκατομμύριο. Αρκετές υποψήφιας ή δυνάμει υποψήφιας χώρες επιδιώκουν επίσης να προσχωρήσουν στην Ένωση.

Οι χώρες που επιθυμούν να γίνουν μέλη της ΕΕ οφείλουν, μεταξύ πολλών άλλων κριτηρίων, να πληρούν τις νομοθετικές απαιτήσεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής για θέματα όπως το εργατικό δίκαιο, η ισότητα των φύλων, η υγεία και η ασφάλεια στο χώρο εργασίας και η απαγόρευση των διακρίσεων. Η ΕΕ υποστηρίζει τις χώρες αυτές ώστε να προαγάγουν την πολιτική για την απασχόληση και την πολιτική για την κοινω-

νική προστασία και την ένταξη, και να προετοιμαστούν για το συντονισμό των εθνικών τους πολιτικών στους εν λόγω τομείς, σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρέπει επίσης να φροντίσουν να υπάρχουν οι απαραίτητες δομές για τον κοινωνικό διάλογο.

Η ΕΕ διενεργεί ενταξιακές διαπραγματεύσεις με χώρες επαρκώς προετοιμασμένες προκειμένου να ολοκληρωθούν οι όροι της προσχώρησής τους, βοηθώντας συγχρόνως τις υποψήφιας ή τις δυνάμει υποψήφιας χώρες να προετοιμαστούν για την ιδιότητα αυτή, για ενταξιακές διαπραγματεύσεις και την ιδιότητα του μέλους, μέσω χρηματοδότησης, τεχνικής στήριξης και να αυξήσουν την ικανότητά τους για κοινωνικό διάλογο.

Εργασία σε όλο τον κόσμο: διεθνής συνεργασία

Η ΕΕ συνεργάζεται ενεργά με διεθνείς οργανώσεις καθώς και με άλλες χώρες και περιφέρειες, περιλαμβανομένων εκείνων που γειτονεύουν μαζί της, με σκοπό την προώθη-

ση της ατζέντας για την κοινωνική πολιτική της ΕΕ και των διεθνών προτύπων εργασίας και την ανταλλαγή εμπειριών. Αυτή η συνεργασία περιλαμβάνει την αντιμετώπιση των

κοινωνικών διαστάσεων της παγκοσμιοποίησης και την παροχή αξιοπρεπούς εργασίας για όλους - εξετάζοντας ζητήματα όπως η

απασχόληση, τα δικαιώματα στην εργασία, η κοινωνική προστασία, ο κοινωνικός διάλογος και η ισότητα ευκαιριών.

Πώς επωφελούνται οι πολίτες;

Η παροχή βοήθειας στις υποψήφιες χώρες ώστε να προετοιμαστούν για τη μελλοντική ιδιότητα του μέλους της Ένωσης και η καθιέρωση ορισμένων κριτηρίων που πρέπει να πληρούνται πριν από την προσχώρησή τους εξασφαλίζει την ύπαρξη ενός ελάχιστου επιπέδου κοινωνικών και άλλων προτύπων σε όλη την Ένωση. Η ΕΕ υποστηρίζει επίσης σχέδια στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες προκειμένου να ενισχύσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης και κατάρτισης, να μειώσουν τις κοινωνικές ανισότητες και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής, ιδίως για τις μειονότητες, τις γυναίκες, τα παιδιά και τις μειονεκτούσες ομάδες.

Η διεθνής συνεργασία συμβάλλει στην αντιμετώπιση παγκόσμιων θεμάτων, στη διάδοση αξιών και προτύπων της ΕΕ πέρα από τα σύνορά της και στην ανταλλαγή εμπειριών με εταίρους. Αυτό θα πρέπει να βοηθά τον

καθένα και όχι μόνο τους πολίτες της ΕΕ. Για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει πολιτικό διάλογο με γειτονικές χώρες καθώς και με αναδυόμενες οικονομίες και περιφερειακές οντότητες, για παράδειγμα, στην Ασία και στη Λατινική Αμερική, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της απασχόλησης και στον κοινωνικό τομέα.

Επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεισφέρει στις διεθνείς προσπάθειες που καταβάλλονται στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, στη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και σε άλλες διεθνείς οργανώσεις για να προβάλλει τη σημασία της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης και να βοηθήσει στην προώθηση της ατζέντας για *αξιοπρεπή εργασία* της ΔΟΕ. Η ΕΕ θεωρεί επίσης την απασχόληση και τα κοινωνικά θέματα μέρος της εμπορικής της πολιτικής.

Μελλοντικές εξελίξεις και προκλήσεις

Η ΕΕ θα συνεχίσει να εξασφαλίζει ότι η διαδικασία διεύρυνσης της Ένωσης συμβάλλει στην ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής δικαιοσύνης, καθώς αποτελούν βασικές ανησυχίες των πολιτών τόσο στις υποψήφιες και στις δυνάμει υποψήφιες χώρες όσο και στην ΕΕ. Η ΕΕ θα προσφέρει στήριξη, παρότι η πρόκληση αφορά, κατά κύριο λόγο, τις χώρες που θέλουν να προ-

σχωρήσουν στην Ένωση: σε τελική ανάλυση, από αυτές εξαρτάται να προετοιμαστούν να γίνουν μέλη στον κοινωνικό τομέα αλλά και σε άλλους τομείς.

Η ΕΕ θα αναπτύξει περισσότερο τη συνεργασία της για κοινωνικά ζητήματα παγκόσμιας εμβέλειας, σε διμερείς σχέσεις με τους εταίρους της, και πολυμερώς, στην παγκόσμια σκηνή. Στις προκλήσεις της διεθνούς συνεργασίας θα συμπεριληφθεί ο στόχος της ατζέντας για *αξιοπρεπή εργασία για όλους*. Αυξανόμενη προσοχή θα δοθεί στην επέκταση της κάλυψης της κοινωνικής προστασίας και στον κοινωνικό αντίκτυπο της κλιματικής αλλαγής. Η αντιμετώπιση της απασχόλησης και των κοινωνικών προκλήσεων στη γειτνίαση της ΕΕ θα αποτελέσει μια άλλη βασική προτεραιότητα τα προσεχή έτη, για να προαχθεί βιώσιμη ανάπτυξη, σταθερότητα και χρηστή διακυβέρνηση στις χώρες και περιφέρειες που βρίσκονται στα σύνορα της ΕΕ.

Συνδέσεις με άλλα πληροφοριακά δελτία

- > [A](#) Περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας
- > [D](#) Επαγγελματική κινητικότητα
- > [C](#) Ένταξη και ισότητα
- > [F1](#) Κοινωνικός διάλογος

Περισσότερες πληροφορίες

- > Διεύρυνση
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=320&langId=el>
- > Διεθνείς υποθέσεις
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=87&langId=el>
- > Αξιοπρεπής εργασία
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=323&langId=el>

Λέξεις κλειδιά

> Διεύρυνση της εε	>	Κοινωνική πολιτική
> Διεθνής συνεργασία	>	Κοινωνική ατζέντα
> Παγκοσμιοποίηση	>	Αξιοπρεπής εργασία
> Απασχόληση	>	Γειτονία